

Torrent
FALLES 2022
Ramón y Cajal

TORRENT

**GRUP
Veterinari**

C/ PADRE MÉNDEZ, 134
46900 TORRENT - VALENCIA

ESTERILIZACIÓN POR ENDOSCOPIA

**SIN DOLOR
MAYOR SEGURIDAD
RÁPIDA RECUPERACIÓN
MÍNIMA INTERVENCIÓN**

**Y TODO INCLUIDO:
ANÁLISIS PREQUIRÚRGICO.
LA CIRUGÍA LAPAROSCÓPICA.
TODA LA MEDICACIÓN PRECISA.
COLLAR ISABELINO.**

**SOLO
3 PUNTOS
DE SUTURA**

**HOSPITAL
VETERINARIO** **24H**
EN TORRENT T. 961 581 740

www.grupveterinari.es

PICANYA

C/ SENYERA, 1
46210 PICANYA - VALENCIA
T 961 591 990

**GRUP
Veterinari**

MUNIC72

C/ MUNIC 72
46900 TORRENT - VALENCIA
T 960 089 320

**GRUP
Veterinari**

FALLA
RAMÓN Y CAJAL
LLIBRET FALLES 2022

Edita:

Falla Ramón y Cajal

Coordinació:

Joaquín Requena i Piles

Portada:

José Luís Campillo i Ruiz

Maquetació:

Javier Hernández i Antonino

Versificació i explicació de la falla:

José F. Andreu i Mora

Treball d'investigació:

Salvador Ciscar i Juan

Racó Infantil:

José F. Andreu i Mora

Il·lustracions Racó:

Javier Hernández i Antonino

Publicitat:

Antonio Martínez i Albert
Manrique Izquierdo i Alepuz

Impressió:

TB impremta

Dep.Legal:

V-379-2011

LA COMISSIÓ DE LA FALLA RAMON I
CAJAL DE TORRENT

Expressa el seu agraïment a les persones i entitats, per la seua col·laboració en bé de les Falles, i en particular de la falla de L'Ermite, perquè amb l'ajuda d'uns i d'altres s'ha fet possible la publicació d'este Llibret.

Este llibret ha participat en la convocatòria dels premis de la Generalitat per a la seua promoció de l'ús del valencià.

El present llibret ha participat al concurs de llibrets fallers organitzat per L'OAM Junta Local Fallera de Torrent

La nostra Comissió ha sigut beneficiària de la subvenció atorgada per la Diputació Provincial de València a les Falles 2022

Este llibret ha sigut elaborat íntegrament per membres de la comissió.

Este llibret es pot consultar digitalment a les següents direccions:
www.fallaramonycajal.com
www.llibretsfryc.es

SUMARI

Llibret 2022

- 4-** Editorial
 - 6-** President: Jorman Izquierdo i Mullor. Salutació
 - 8-** Fallera Major: Pilar García i Gamero. Salutació
 - 10-** Falleres
 - 14-** Fallers
 - 18-** Més Falleres Brillants
 - 24-** Crítica del monument. “ A LA CARRERA”, per José Fernando Andreu i Mora
 - 34-** Diari d'un iaio, per Joaquín Requena i Piles
 - 36-** Despoblament a la carrera, per Sari Garcia i Yago
 - 40-** A la carrera del president, per Jorman Izquierdo i Mullor
 - 44-** L' Aurora, per Joaquín Requena i Piles
 - 50-** L'Artista faller, una carrera per al segle XXI, per José Fernando Andreu i Mora
 - 54-** A la carrera de la festa, per Antonio vilanova i Merino
 - 60-** Similituds professionals, per Xisco Vilanova i Merino
 - 62-** Què fem dels majors, per Juan José Benavent i roig
 - 64-** Setmana fallera de Setembre, per Joaquín Requena i Piles
 - 72-** Treball d'investigació : Un poble a la carrera. Torrent 1935, per Salvador Ciscar i Juan
 - 126-** Programa de festes.
- Racó Infantil 2022**, per José Fernando Andreu i Mora

EDI TORIAL

“La carrera” és el lema que el nostre artista faller Vicent Martínez li ha posat al seu projecte, el qual es plantarà en forma de monument el proper dia 15 de març, i tan de bo que fóra així, per a satisfacció de tots els fallers i falleres i de tots aquells i aquelles que tinguen l’oportunitat de visitar-nos, perquè no podem negar que tenim moltes ganes de falles, però això sí, normalitzades.

La veritat és que tan sols fa uns pocs mesos estàvem celebrant la setmana fallera de l’any 2021 i ara ens trobem en la recta final d’un nou exercici, acompanyats dels visitants més roïns que hem pogut tindre, els quals, han minvat, vulguem o no, la il·lusió que desperta en tots nosaltres, els fallers i falleres, la festa per excel·lència de tots els valencians, i en particular, dels torrentins.

A més a més, dóna la sensació que ens trobem en una muntanya russa, que canvia contínuament el nostre estat d’ànim, provocant algunes vegades, sentiments d’optimisme i en un no res, passem a reviure passatges dels dos últims anys que ens danyen la moral i l’alegria i el somriure es torna una expressió fingida que denota tristor i pessimisme, sense dubte els pitjors obstacles del nostre esperit faller.

Com és habitual en la nostra comissió, el lema del monument volem que siga el fil conductor del llibret, i en tots els aspectes, tant pel que fa al contingut com en la manera de confeccionar-lo, perquè té igual quan mamprenguem, o si les persones s’involucren des del principi o si les seues aportacions arriben amb prou temps per a facilitar-ne el treball; a la fi, ens toca anar a la carrera.

Ara bé, quan ens posem, ens posem amb tot l’entusiasme que un llibret desperta, perquè si repassem els objectius que hem d’exigir-nos com a fallers i falleres per a potenciar encara més el reconeixement que les falles siguen Patrimoni Immaterial de la Humanitat, el llibret conté la majoria de tot ells, sobretot, en referència al nostre Valencià i al resguard i divulgació de la història de les falles.

Reconeixements, homenatges, pensaments, opinions, records, pàgines de la història... Tot té cabuda en un llibret, però seríem injustos si no destacàrem com mereixen els nostres màxims representants: la Fallera Major, Pili i el President Jorman, per una banda, i la Fallera Major Infantil, Maria i el seu President, Pablo, que no podem deixar de valorar i agrair per les lliçons magistrals que ens regala.

Respecte als reconeixements no sols no volem oblidar-nos-en dels membres de la nostra comissió, tan fadrins com infants, sinó a més, ressaltar-ne el compromís i fidelitat que han manifestat durant estos últims anys com a membres de la falla Ramón y Cajal. No resulta gens fàcil viure en un període d'incertesa, fins i tot, amb ajornament de la setmana fallera, i encara així, continuen aportant el seu granet d'arena, per fer-la, si cap, més gran.

Els anys passen i en cada llibret fem homenatge als que després de 30 anys van a rebre les màximes recompenses que atorguen tant la Junta Central Fallera de València com la Junta Local de Torrent. Enguany són dues dones Amparo i Fina, les que es convertiran en falleres brillants de la nostra comissió, la qual, vol mostrar-les la més cordial enhorabona, junt amb un sentiment de gratitud i estima.

Recopilant els escrits que els nostres fallers i falleres han redactat al voltant del lema “A la carrera”, en els que exposen els seus punts de vista sobre diferents temes pròxims al seu quefer diari, pensem que enriqueixim el contingut d'un llibret que sempre vol superar-se, a fi de mantenir el nivell aconseguit al llarg de la seua història, com ho demostren no sols els premis obtinguts, sinó també, i més important, la complaença dels seus lectors.

Amb tots estos ingredients, us presentem el llibret de la falla Ramón y Cajal de Torrent 2022, desitjant que vos agrade, i que desperte en tots vosaltres la il·lusió per la festa. Una il·lusió necessària i imprescindible per a viure les falles amb l'alegria i germanor que sempre hem mostrat, perquè estem convençuts que, encara que perdem algunes batalles, definitivament guanyarem la guerra, això sí, “A la carrera”.

PRESIDENT 2022

JORMAN IZQUIERDO i MULLOR

PRESIDENT 2022

Diuen que no hi ha dos sense tres i jo rectifique: No hi ha tres sense quatre. I a mi, que m'agraden els reptes, vaig pensar: "No deixaré la presidència al tercer any, perquè anem a per un quart any". I ací estic presidint per quart any seguit la comissió de la Falla Ramón y Cajal, i com no, tornant a dir que és un orgull per a mi seguir ostentant este càrrec.

Un quart any faller que continua marcat pel COVID. Un maleit virus que segueix amb nosaltres des d'aquell març del 2020 i desgraciadament, ens continua marcant el camí. En estos dies en què estic preparant el present saluda, les presentació i altres actes fallers estan anul·lant-se o ajornant-se per a poder sortejar esta 6a ona i buscant que la incidència no siga tan alta. Però, la societat en general, i el món faller, en particular, han de seguir fent realitat els seus projectes, i és per això, que en la nostra comissió intentem que en l'exercici 2021-2022, es note el menys possible la pandèmia que estem patint, i continuem participant tant en les activitats pròpies com en les organitzades per Junta Local de Torrent, comissions falleres o altres associacions.

A nivell extern hem participat en Declamació, Truc, Dominó, en el concurs d'arbres de Nadal., i com no, en Teatre, on els nostres artistes han estat assaig rere assaig per a poder representar tres obres en el concurs organitzat per Junta Local, a més d'alguna obra que segur muntaran en breu per a donar-nos alguna vesprada més d'una alegria.

A nivell intern i gràcies a la tenacitat i ganes que li posa la delegació d'infantils, organitzant i lluitant per mantindre els actes com si d'un any normal es tractara, i sabent que la participació seria menor, hem continuat realitzant els nostres tallers de postals, manualitats i recepció als Reis Mags, i segur que mantindran el llistó ben alt fins el 19 de març, amb tot el que falta per vindre: aparadors, vestimenta, cant de l'estoreta...

Per altra banda, el grup de la carrossa continua amb les seues boges idees, les seues eines i paperets, intentat sorprendre'ns un any més amb els seus dissenys. I si parlem de sorpreses, tots intentem esbrinar com seran les presentacions d'enguany. Què se li haurà ocorregut al grup responsable que les dissenya i executa per a deixar-nos amb la llàgrima a punt d'eixir quan veiem estos actes. O el grup de les cavalcades que, per més que pensem que és impossible afegir elements als seus dissenys i composicions, sempre ens meravellen amb les seues aportacions. I què em dieu del grup que munta la decoració del carrer, amb les seues idees i muntatges, que cada any ens sorprenen per la seua originalitat? O del grup d'esdeveniments, que igual munten esmorzars, dinars o sopars per a tots aquells que volem passar una bona estona plena d'harmonia?

I ja que estem escrivint per al llibret del 2022, cal dir que el nostre llibret és com un fill que creem i parim nosaltres, perquè està confeccionat únicament per membres de la nostra comissió. Des de la portada, els escrits, temes d'investigació, el racó infantil o muntatges fotogràfics. Que encara que sembla contradictori, cada vegada està més obert a la participació de qui ho desitge i en el qual intentem plasmar les nostres idees, vivències i com no, l'essència de la nostra festa fallera. És per això que el nostre llibret és una de les nostres joies.

I després estan eixos grups o persones que són quasi invisibles però el seu treball és fonamental per al transcórrer d'una comissió fallera: Secretaria, Tresoreria, Administració, Protocol, Relacions Externes, Casal...

Per tot això que us estic comentant, dir-vos una cosa: GRÀCIES i mil vegades, GRÀCIES, per tota l'aportació que feu. Tant com si és un minut del vostre temps o si són dies sencers. Una comissió com la nostra no funciona pel president, sinó per tot el treball de les persones que la componen.

I parlant de presidents, se'm fa rar estar en la mateixa categoria dels quals jo vaig conèixer i veia com uns gegants o com els "padrins" de la falla: Andrés Llopis, Andrés Andreu, Lucas, Jose Requena, Manrique, Jose, Sergio, Toni... Menut privilegi en la comparativa! Jo igual que ells? Si ells sempre seran uns monstres! En data de hui la comissió continua recollint molts dels fruits que estes persones van anar sembrant en els seus anys de presidents juntament amb les seues comissions respectives. Van existir presidents anteriors i posteriors als que jo no vaig conèixer o simplement no puc valorar les seues actuacions, però de segur que van ser tan bones com les de qui he nomenat.

I ara vol aprofitar per a escriure'ls unes línies als representants d'este exercici 2022. Maria i Pablo, segur no oblidareu este any faller comprimit perquè estes vivències, moments i el que encara falta per arribar sempre supera tot l'explicat o somiat. Eixos moments de felicitat, cansament i il·lusió sempre els recordareu amb afecte. I tu Pili, que encara que portes quasi 3 anys com a Fallera Major i has viscut ja tots els actes, gaudeix-los de nou com si fora la primera vegada.

A Maria, Pablo i Pili, desitjar-vos que aprofiteu cada segon faller que us queda per viure com els nostres màxims representants, que la resta de la comissió intentarem que siguen inoblidables. Tota la comissió i la resta de comissions tornarem a gaudir de la nostra setmana cultural que es realitzarà entre el 8 i 10 de març. Que enguany els nostres Jocs Florals celebren la seua 46 edició en modalitat adulta i la 38 en la infantil. Uns jocs que són una altra de les nostres joies, on apostem per la cultura i la germanor.

Ja per a acabar, donar-vos les gràcies a tots pel vostre suport i treball. Que estic convençut que tots podem aportar una mica més, ja que sempre he pensat i dit que la nostra comissió té un potencial enorme i que la falla Ramón y Cajal ha sigut, és i continuarà sent un referent de les falles a la ciutat de Torrent, sempre amb l'ajuda de tots vosaltres.

FALLERA MAJOR 2022

PILAR GARCIA i GAMERO

FALLERA MAJOR 2022

Benvolguts fallers i falleres:

És per a mi un orgull tornar a dirigir-me a vosaltres des de les pàgines del nostre llibret com a Fallera Major de la meua estimada falla de l'Ermita. Com tots sabeu, el destí i una pandèmia han fet que siga per tercer any consecutiu, però he de dir-vos que l'experiència ha sigut molt positiva i m'ha donat l'oportunitat de viure i gaudir de les falles des de diverses perspectives i valorar-les més que mai. M'ha permés conèixer millor i compartir més moments amb molts fallers i falleres de la nostra comissió. Ompliria pàgines d'este llibret si haguera de nomenar a tots els que, en algun moment donat, m'han ajudat, secundat, acaronat i demostrat el seu afecte. Gràcies per tot el que m'heu regalat.

També m'ha permés compartir-les amb dues parelles de representants infantils molt especials, per la qual cosa em sent una privilegiada. Des d'ací, vull donar les gràcies a Elena i Marcos, perquè el que hem viscut junts ens ha unit més encara i sempre us portaré al meu cor.

Pel que respecta a enguany, estem vivint un moment crucial per a les falles. Hui acaben de donar la notícia que podrem desfilar sense mascareta en l'Ofrena. El grup de WhatsApp dels meues Flametes, les Falleres Majors de les diferents comissions de Torrent, ha estat tot el dia en ebullició. Sembla que la normalitat està cada vegada més a prop i això il·lusiona. Vull demanar-vos que ens tornem tots a il·lusionar i entusiasmar per les nostres festes, que per molts motius, són Patrimoni Immaterial de la Humanitat i mai hem de deixar que es diluïsquen i perden la seua esplendor. Tenim l'obligació de lluitar amb totes les nostres forces per a que les falles tornen a ocupar el lloc que es mereixen, amb el convenciment que no es tracta només d'una setmana, sinó que cal perpetuar la festa fallera durant tot l'any i això implica esforçar-nos i mantindre viva la il·lusió.

Gràcies a tants membres de la nostra comissió que s'esforça tant i dediquen tant de temps a portar cap avant totes les àrees que una falla necessita gestionar. Sense ells, res seria possible. Estic molt orgullosa de tots vosaltres.

Em queda dir que durant este any he tingut la sort d'estar acompanyada de grans persones. El meu marit i president, del qual tampoc puc estar més orgullosa, pel seu lliurament i dedicació, la seua templança i tenacitat, el seu esforç constant i la seua preocupació per cada detall, aconseguint que cada moment siga encara més especial. Els meus representants infantils de 2022, Maria i Pablo, que amb la seua llum i il·lusió contagiosa fan que estes falles siguen una experiència inoblidable. Gràcies a la seua família, per estar sempre pendent que no ens falte de res. Junts estem passant i passarem unes falles extraordinàries.

Soc afortunada per poder compartir també este any de vivències, amb tota la meua família, que estan sempre donant-me suport i cuidant de mi. Gràcies a tots, a la meua filla i a la meua mare, pel seu amor incondicional. Per descomptat, gràcies també als meus amics, sempre al meu costat en cada moment rellevant, vivint el meu somni com que si fóra seu.

I ara, que arriba el colofó, la setmana fallera del 2022, compte amb tots vosaltres per a, entre tots, fer d'esta festa una celebració plena d'emocions i sentiments. Desitge que passem junts un exercici ple de moments divertits, il·lusió i alegria, i que aconseguim, un any més, que les nostres falles siguen la millor festa del món.

Visca la Falla de l'Ermita i visquen les Falles!

FALLES 2022

FALLERES

2005

Rocío Álamo i Amores

Andrea Albizuri i Vilanova

Mª Carmen Alcalde i Fenoll

Raquel Almenar i Besó

Silvia Amo i Andrés

Marina Andrés i Campos

Eva Maria Andreu i Andreu

Irene Andreu i Carratalá

María Andreu i Carratalá

Celia Andreu i Chuliá

Claudia Andreu i Chuliá

2002

Esther Andreu i Mora

1998

Mª Amparo Andreu i MoraM^a Amparo Andreu i Noguera

Sofía Baixauli i Pascual

Amparo Baviera i Climent

Marta Benavent i García

Mireya Benavent i García

Irene Benavent i Medina

1996

Mª Amparo Benavent i Roig

1989

Mª Carmen Benavent i Roig

1972

Susi Benlloch I Navarro

Beatriu Benlloch I Navarro

2008

Mª Dolores Blanco i VerdetM^a Luisa Blanco i Verdet

Yolanda Borrás i Sánchez

Natalia Botella i del Valle

Begoña Brull i Marugán

Mª Amparo Calvete i Montesa

Eva Calvo Doñate

1981

Isabel Carmona i Díaz

Loli Carrascosa i Requena

2013

María Carratalá i Ferrandis

1995

Irene Carratalá i Micó

1992

Mª Amparo Casanova i Mora

Fina Chafé i Grau

Ruth Chuliá i Sena

Ana Climent i Sapena

Inma Company i Aracil

María Company i Aracil

Gemma Costa i Vicente

Amparo de la Encarnación i Barberá

Laura de la Encarnación i Barberá

1993

Katy Esteva i Ibáñez

2017

Amanda Faya i Ruiz

Sandra Felguera i Romero

Amparo Fernández i García

Mª Carmen Ferrandis i Puchol

Mª Loreto Furió i López

Mª Carmen Furió i López

Nuria Gallego i Andreu

Eva García i Andreu

2011

Inma García i Barat

2020/21

Pilar García i Gamero

Ana García i Gil

2000

Paqui García i Hurtado

Mar García i Yago

Sari García i Yago

Mónica Garrido i Sáez

Manoli Gavilán i Gómez

Maria González i Benavent

Mª Luz Hernández i Puchades

Mª Vanesa Izquierdo i Bulgarelli

Victoria Izquierdo i García

Laura Izquierdo i Mullor

Amina C. Kafernawi i Úbeda

Mª Carmen Láinez i Fenoll

Mª Ángeles Lapeña i Martínez

Beatriu Leal i Benlloch

Inmaculada Llópez i Mora

Susi Llópez i Mora

Mª José Llopis i Cantero

Patricia López i Martín

Neus Manzano i Benavent

Claudia Marcos i Nieva

Ana Marín i Mantas

1994

Sonia Márquez i Carrión

Paqui Martínez i Lloria

Carmen Marzo i Romero

Sofía Mertens de Wilmars i Cantarino

Lola Miquel i Campos

Mª Carmen Montesa i Andrés

Mª Carmen Mora I Besó

FALLES 2022

FALLERES

1982

Susi Mora i Chuliá

2018

Laura Moragón i de la Encarnación

Dolores Moreno i Martínez

Sofía Moreno i Puig

Raquel Muñoz i García

Mª Carmen Muñoz i González

Eva Olmos i Vázquez

Sara Olmos i Vázquez

2016

Mª Victoria Oria de Rueda i Puche

Cristina Ortí i Botifora

Jéssica Paes i Bartual

Sara Pagán i Ortí

Mª Carmen Palacios i Vento

Alicia Peris i Palacios

María Piles i Gavilán

Sheila Piles i Gavilán

Pepica Piles i Mora

Fina Prats i Montesinos

2007

Marian Prieto i Rodrigo

Conchín Puche i Soriano

Silvia Puerto i Fernández

Magdalena Puig i López

Yolanda Puig i López

2009

Sonia Punzano i Rodríguez

María Ramos i Casanova

María Requena i Aguilar

Marta Requena i García

Sara Requena i Lerma

2014

Flori Requena i Romero

Mar Ricart i Benlloch

Zaira Romero i Luna

Flori Romero i Tudela

2001

Patricia Romero i Tudela

Clara Ros i Ferrer

Violeta Ros i Ferrer

Consuelo Ros i Mora

Montse Ros i Tormo

Cristina Sánchez i Yago

Mª Dolores Sánchez i Yago

Nuria Segura i Romero

Patricia Segura i Romero

Sara Serrano i Martí

Candela Tarín i Puig

Cristina Toledo i Boscá

Cruz Toledo i Pardo

Cristina Torres i Mora

Sara Torres i Mora

Gracia Tortosa i Colomer

Elena Tortosa i Colomer

2004

Encarnita Verdet i Cava

2019

Maite Verdet i Olcina

Silvia Verdet i Olcina

Mireia Vigara i Puche

Isabel Vilanova i Aracil

Marta Belén Vilanova i Martínez

Esther Vilanova i Soler

Sara Villalón i Miquel

Lluna Yago i Mas

Marta Zanón i Rubio

FALLES 2022
FALLERES

FALLES 2022

FALLERS

Javier Aguilar i Almenar

Rafael Alabarta i López

Andrés Andreu i Alabajos

José Fernando Andreu i Alabajos

David Andreu i Andreu

Alejandro Andreu i Arnau

Ferran Andreu i Carratalá

Joan Andreu i Chuliá

Pablo Andreu i González

Federico Andreu i Higón

José Fernando Andreu i Mora

Gaspar Asensio i Olmos

Daniel Asín i Santamaría

Alejandro Baviera i Climent

José Francisco Baviera i Ferrís

Juan Benavent i Aleixos

Juan José Benavent i Roig

Pau Benavent i Roig

José Vicente Botella i Barreda

Gonzalo Bueno i Fernández

Gonzalo Bueno i Verdet

Alberto Camacho i Peña

José Luis Campillo i Ruiz

Raúl Campillo i Ruiz

Salvador Carratalá i Baixauli

José Antonio Carratalá i Micó

José Antonio Carratalá i Pardo

Eric Cebrián i Carmona

Pau Chiner Besó

Lucas Císcar i Felguera

Marcos Císcar i Felguera

Salvador Císcar i Juan

Manuel Climent i Moral

José Company i Aracil

Alfred Costa i Sabater

Alejandro de Gracia García

Andrés de la Flor i Llamas

Jorge Enguñados i García

Ramón Esteve Moreno

Adolfo Folgado i Veguer

Carlos Gallego i Andreu

Javier Gallego i Puig
Francisco García i Andreu
Nacho García i Esteve
Manuel García i Funes
Santiago García i Sanz
Sergio Giménez i López
Manuel González i Benavent
Manuel González i García
José González i Santamaría
Roberto González i Santamaría
Javier Hernández i Antonino
Francisco Rafael Herrador i Climent
José Antonio Ibáñez i Gil
José María Ibáñez i López
Manrique Izquierdo i Alepuz
Jorman Izquierdo i Mullor
Mohamed A. Kafernawi i Úbeda
Andrés Llopis i Cantero
Andrés Llopis i Veguer
Domingo López i Herráiz
Joan Manzano i Benavent
Nicolás Manzano i Sendra

15

Claudio J. Marcos i Fernández
Claudia Marcos i Nieva
Daniel Martín i Andreu
Jaime Martín i Andreu
Antonio Martínez i Albert
Rubén Martínez i López
Aitor Martínez i Muñoz
José Arturo Marzo Sempere
Juan Antonio Marzo Sempere
Arturo Mil i Contreras
Raúl Mil i Contreras
Rafael Miquel i Campos
Pablo Montesdeoca i Mendoza
Francisco Mora i Alejos
José Mora i Andrés
Julián Moragón i Andrés
Daniel Moreno i Marín
Fidel Moreno i Pérez
Borja Muñoz i Puig
José Manuel Navarro i Beses
Salvador Navarro i Soler
Marc Navarro i Verdet

FALLES 2022

FALLERS

Pau Navarro i Verdet
Ramón Oria de Rueda i Salazar
Juan José Ortí i Ortí
Javier Palao i Bielsa
Julio Manuel Palop i Andreu
José Rafael Peris i Palacios
Leandro Piles i Mora
Antonio Piles i Rives
Jorge Ramírez i Navarro
Jorge Ramos i Casanova
Manuel Ramos i Giménez
Carlos Requejo i Gaitán
Carlos Requena Aguilar
Jorge Requena i Cases
Alejandro Requena i García
Daniel Ignacio Requena i Piles
Joaquín Requena i Piles
José Fco. Requena i Piles
Óscar Requena i Piles

Vicente Requena i Piles
Ximo Requena i Romero
Mario Ricart i Benlloch
Vicente Romero i Tudela
Salvador Ros i Tormo
Ángel Ruiz i Prieto
Lucas Sánchez i Cabrera
Antonio Segura i Rodríguez
Teodoro Segura i Rodríguez
Gabriel Silla i Izquierdo
Iván Solana i Sánchez
Enrique Suay i Company
José Javier Suay i Tadeo
Francisco Tarín i Silla
Javier Toledo i Pardo
Óscar Vilanova i Aracil
José Vicente Vilanova i García
Antonio Vilanova i Merino
Francisco José Vilanova i Merino
Antonio Vilanova i Pérez
Luis Carlos Villa i Schult
Ángel Villalón i Olmo

MORALET'S

Restauracions
RMMasía del Juez, 1 - Bajo Dcha.
46900 Torrent - Valencia

Telf: 961 550 555

Fax: 961 295 025

www.rmoralets.es

ALBANILERIA

TRABAJOS

verticales

FONTANERIA

ELECTRICIDAD

PINTURA

MÉS FALLERES BRILLANTS

Si ara fa uns mesos estàvem homenatjant tres falleres que havien aconseguit les màximes recompenses de la festa de les falles, com són el Bunyol d'Or amb Fulles de Llorer i Brillants que atorga la Junta Central Fallera de València i la Torre d'Or amb Fulles de Llorer i Brillants que concedeix la Junta Local Fallera de Torrent, amb la satisfacció que comporta reconèixer una llarga trajectòria fallera de trenta anys, enguany són dues dones Amparo i Fina, les que van a ser les nostres protagonistes en la nit de lliurament de les recompenses més honorífiques que un faller o fallera pot rebre.

I la veritat és que este protocol presenta dos punts de vista totalment diferents, perquè trobem qui comença el seu caminar pel món de les falles i és evident que haver d'esperar trenta anys per a rebre una recompensa tan especial, provoca un desencís que es converteix en indiferència davant la concessió de medalletes o en frustració per a qui no arribarà a obtenir-la mai. I en front, tenim els que ja l'han rebut, i ací hi ha més diversitat d'opinions, com el que presumeix contínuament dels seus brillants, o qui pensa que tot açò a canvi de la meitat de la seua vida dedicada a la falla, o també, i ací ens trobem amb el lema d'enguany, qui de manera espontània solta l'expressió: "Mare meua, ja han passat trenta anys..., com de ràpid passa el temps, i és que anem a la carrera!"

I a la carrera anem per a presentar-vos les noves brillants de la falla Ramón y Cajal, això sí, amb unes peculiaritats molt diferents, però mereixedores del més emotiu homenatge que el nostre llibret les brinda, com a portaveu de tots els falleres i falleres de la comissió, els quals, volen testimoniar-les la més cordial enhorabona, així com un sincer sentiment de gratitud, per la seua aportació a la festa de les falles.

Fina Prats i Montesinos, és una dóna que, encara que no d'orígens valencians, qui la coneix i la sent parlar, o ha tingut l'oportunitat de visitar sa casa, pensa que la sang que emana el seu cor, porta més valenciania que molts altres nascuts a la nostra comunitat. Com ella diu, les falles són la seua vida i des de que va arribar a València fa vora 50 anys, s'ha vist involucrada, primer amb les falles de Godella, formant part de la comissió Doctor Valls en companyia dels seus fills, Sergio, David i Óscar, encara que vivien a Burjassot, i posteriorment, només arribar a Torrent, en la nostra falla; va a vindre al nostre casal perquè volia continuar sent fallera.

I en els 8 anys que forma part de la nostra comissió s'ha guanyat el respecte i la simpatia de tots els fallers i falleres. És una participant habitual dels Jocs Florals, amb unes poesies que, sense cuidar massa la composició de les estrofes, desperten admiració pels sentiments que transmeten. desplaçar-se, i com se sent molt agraïda a la falla, ens va regalar un tapís de la Verge dels Desemparats que no tardarem gens en emmarcar-lo i exposar-lo en una de les parets del casal.

De tots els actes fallers, quan li preguntàrem quin era el que més li agradava, no va dubtar ni un sol segon per afirmar rotundament que era l'Ofrena, perquè segons ens contava, descriure allò que se sent quan te trobes als peus de la Verge i lliures el teu ram resulta impossible. Tan sols el ritme accelerat del teu cor confirma que es tracta d'un moment molt emotiu i inoblidable que intensifica encara més la passió i devoció que sentim per la nostra Verge dels Desemparats.

Però, Fina no ha volgut deixar passar l'oportunitat d'agrair a tota la comissió la calorosa rebuda que va tindre des del primer dia que vingué al casal per apuntar-se de fallera, i en els 8 anys que ja porta entre nosaltres s'ha vist sempre envoltada d'amabilitat i atenció per part de tots els fallers i falleres.

Amparo de la Encarnación i Barberá, al contrari de Fina, va rebre les recompenses de Brillants pels 30 anys de fallera de la nostra Comissió. I el cas és que si fóra només pel nom podríem dir que molts fallers i falleres preguntarien de qui es tracta, però quan diem que és la dona de Moragón, la cosa canvia i escoltem expressions com: Ah, clar, la dona de Julián!

Ara bé, si a més a més, esmentem que és la mare de Laura, pràcticament no necessita més presentació, perquè sense cridar massa l'atenció, està sempre al costat de la seua estimada família, sobretot quan Laura va ser Fallera Major Infantil i uns anys després va tindre l'honor de ser la nostra Fallera Major, precisament en el 50 aniversari de la falla Ramón y Cajal.

No podem oblidar que al poc temps de apuntar-se fallera, va tindre un paper molt important pel que respecta a la flor, fent possible que les nostres falleres pogueren ofrenar els seus rams a la Verge dels Desemparats, els quals van ser confeccionats per membres de la Comissió, dirigits com no per Amparo, propiciant un estalvi econòmic molt significatiu en un període complicat per la primera reforma que va experimentar l'actual seu de la falla.

Han passat molt anys des d'esta vivència i ara són els seus néts, Vicent i Jose, el millor regal que haja pogut tindre en esta nova etapa de la seua vida, i com no podia ser d'altra manera, formen part de la secció infantil des de el primer dia que van nàixer, augmentant encara més el sentiment faller que emana de la família Moragón de la Encarnación.

Com no podia ser d'altra manera, l'Ofrena és l'acte que més emoció desperta en Amparo, la qual no té paraules per a expressar tot el que se sent quan et trobes als peus de la Verge, ja no sols a Torrent, perquè la seua participació en l'ofrena de València, ha sigut una experiència tan meravellosa com inoblidable.

No obstant això, a les falles li agraeix l'oportunitat d'haver fet amistat amb persones que abans, tan sols eren conegudes i ara formen part important de la seua vida, bé dins de la nostra comissió com fóra d'ella, quan Laura va ser component de la Cort d'Honor de la Fallera Major de Torrent, tant d'infantil com de major.

Així volem recompensar i homenatjar a estes dues falleres que porten la festa i la nostra falla al cor, al temps que els donem l'enhorabona per haver aconseguit este reconeixement i les gràcies més sinceres per compartir amb tots nosaltres, fallers i falleres de Ramón y Cajal, la seua passió per les falles.

FINA PRATS i MONTESINOS

AMPARO DE LA ENCARNACIÓN i BARBERÁ

**A LA
CARRERA**

ARTISTA: VICENT MARTÍNEZ i APARICI

A la
CARRERA

Vicent Martínez

LEMA “A la carrera”

Quan em vam presentar el lema em vaig quedar estupefacte pensant que era un greu problema traure suc i fer poema d'este tema tant abstracte.

Res més lluny de la realitat aquell primer pensament perquè contemplant la societat veiem intranquil·la la gent corrent sense cap de trellat.

No penseu que fan esport, que també, però són minoria, la majoria vivim absorts en una autèntica bogeria buscant la fortuna i el confort.

Si analitzem amb tranquil·litat el dia a dia de la nostra vida vorem com la velocitat és l'opció més elegida per abastar la felicitat.

I això que la pandèmia ha sigut la millor acadèmia per conèixer l'entramat de viure una vida bohèmia i fugir de tanta activitat.

Tampoc vull que sone a consol quan mirem al nostre voltant i semblem un senzill caragol perquè la resta van volant sense parar de sol a sol.

Després d'esta breu reflexió m'he posat com objectiu que esta humil explicació siga un bàlsam efectiu que calme l'excitació.

Donem pas “A la carrera”, fil conductor del monument on cada escena ens espera per contar-nos afablement el resultat de la seua carrera.

CARRERA PRIMERA

**“Contemplarem des de la tribuna
la gran carrera per la vacuna”**

Estant encara confinats
vam viure amb expectació
el gran pols acarnissat
per ser els amos de la invenció,
de la patent més envejada,
que portara la solució
que els experts deien estava
en la massiva vacunació.

Els noms dels laboratoris
que mai havíem escoltat,
sols en algun ambulatori
comencen a ser nomenats
i fer-se més que virals,
parlant tot el món de Moderna,
Astrazeneca com a rival
i Pzifer completant la terna.

Comença una dura carrera
per poder ser els primers,
i amb l'aroma dels diners
s'estimula i s'accelera,
amb milers de probatoris,
algun cas d'espionatge
arribant a l'últim viratge
amb resultats contradictoris.

Arriba la recta final
amb tots com a guanyadors
perquè el virus devastador
ha propagat tant de mal
que són tots imprescindibles
per a salvar la població,
però el que no és comprensible
és que no hi haja prou producció.

CARRERA SEGONA

**“Tenint la vacuna al carrer
tot el món vol ser el primer”**

Registrada la patent
s'inicia una forta competició
entre països i regions
per fer la compra suficient
que donarà cobertura
al major nombre d'habitants
acabant amb esta tortura
indecent i desesperant.

Per comprar milers de dosis
comencen les negociacions
veient estranyes simbiosis
amb dolentes intencions
convertint esta carrera
en un cant a Beniparrell
on de lluny ningú coopera
i qui més puga per a ell.

I ja quan al nostre país
arriben algunes vacunes
la gent es troba feliç,
començant més corregudes
per obtindre la primera
aconseguint així la protecció
i com no pot ser d'altra manera
apareix engany i corrupció.

Per què es pot ser més miserable
aprofitar-se del poder
i amb un gest imperdonable
vacunar-se dels primers?
Van guanyar la carrera
de l'anelhada vacunació
perdent l'ànima sencera,
el respecte i l'admiració.

“Els lladres porten la davantera guanyant la següent carrera”

Ens traslladem amb esta escena al circuit de la nostra ciutat on trobem sense impunitat uns robatoris en cadena visitant nostres casals a altes hores de la nit sense trobar cap de sentit sols el de fotre i fer-nos mal.

Perquè el botí siga escàs no podem llevar-li importància hi ha que fer-li prou de cas i augmentar la vigilància per part de l’Ajuntament, que patir inseguretat no és cap exclusivitat dels que plantem monument.

I si parlem dels seny dels lladres hi ha que donar-los una medalla perquè cal de ser prou de cafre per entrar a robar a una falla on com a molt poden trobar els records de les comissions un casal que netejar i moltes preocupacions.

Com estan sent reincidents i de moment van els primers en la carrera dels indecents, vull recordar que els fallers som gent molt generosa i si roben per a menjar la solució és ben amistosa sols ho tenen que demanar.

CARRERA QUARTA

“Les carreres de successions són preàmbul de les eleccions”

Encara que el dos mil vint-i-dos a nivell de Comunitat, i també de la nostra ciutat, és un any poc ambiciós en clau de guanyar eleccions, als partits es mouen fils buscant adequats perfils que augmenten les seues opcions.

Analitzant la vessant local trobem dos situacions diferents als dos partits principals de la ciutat de Torrent, en un la successió està parada perquè Jesús l’omnipotent viu de forma complaent i la carrera la té guanyada.

Però al partit dels Populars van fer eleccions primàries que Amparo les va guanyar, encara que les hosts contraries amb Arturo al capdavant segueixen tenint l’opció perquè molts estan pensant que ja és hora de renovació.

Siga quin siga el resultat el que tenen que tindre clar és que per a poder governar ho tindran molt complicat, perquè Jesús, el contrincant, és un mestre en la conducció un expert que acaba guanyant la carrera de les eleccions.

CARRERA CINQUENA

“Sonen rumors i cants de carrera en la Junta Local Fallera”

Seguint al circuit de Torrent trobem una altra carrera perquè en la cúpula fallera es preveu un relleu imminent, encara que són rumors en boca dels protagonistes però diuen els analistes que són certs i aclaridors.

Sembla que en passar falles deixaran els càrrecs principals i ara és temps d'endevinalles pensant en gent molt cabal que puga portar endavant un projecte en condicions que treballa acompanyant a les vint-i-nou comissions.

El problema d'esta carrera és que no hi ha competidors perquè no hi ha manera de trobar bons corredors i ara tenim als presidents entaulant negociacions amb regidor i Ajuntament per encertar en les solucions.

Per a desfer este enroc cal mirar també al Reglament que marca les regles del joc i l'elecció dels vicepresidents, perquè no tenim que oblidar que per bé o per a mal, Junta Local, és un òrgan municipal que les falles vam triar.

CARRERA SISENA

“Cal aprofitar cada minut perquè sols sis mesos hem tingut”

Molt a gust vam celebrar les falles del vint-i-un sense parar-se a pensar que podia ser inoportú, perquè sis mesos després tenim que tornar a plantar omplint de tensió i estrès als que tenen que organitzar.

Una carrera d'obstacles competida amb molt d'afany perquè sols ens queda mig any per a poder fer el miracle de tindre l'exercici a punt amb total normalitat, i a més tot a condicionat per qualsevol brot o repunt.

La gent també pot pensar que ho sabíem des d'abril però tots sabem que és difícil posar-se a treballar sense saber el dia concret i així hem fem bo nostre lema que les falles tenim per sistema recórrer al pensat i fet.

I si bé encara estem corrent esta vertiginosa carrera de moment estem contents, però fins que passem la bandera que anuncie el punt i final millor contindre l'eufòria i seguint el curs natural abastarem segur la victòria.

“Benidorm vol tornar a ser l’inici d’una carrera de prestigi”

El panorama musical de final dels anys seixanta veiem com es decanta per Benidorm i el seu Festival, ell era el gran trampolí per a joves il·lusionats que quan triomfaven allí eixien de l’anonimat.

Després va caure en picat perdent el seu gran tiró i enguany l’han promocionat sent el preàmbul d’Eurovisió, amb una inversió notable el govern de la Generalitat vol tornar a fer rentable el bon nom de la ciutat.

Sembla que de moment han tingut repercussió amb l’ajuda de la televisió va enganxar molta gent, però en arribar la gran final i en llegir el veredicté el jurat crea un conflicte quasi a nivell mundial.

Han fet sang els sindicats, també els partits polítics, creant un revol mediàtic que han deixat a un costat la carrera d’uns finalistes que són els grans derrotats oblidant que són artistes amb una gran sensibilitat.

“Posarem el punt i final amb una carrera excepcional”

Correrem la darrera carrera en l’accepció de trajectòria per a fer eterna en la memòria la imatge de qui es considera un ídol sense precedents pels valors que representa com els cuida i els fomenta siga quin siga l’ambient.

Un exemple de superació de treball sense descans brollant de les seues mans la sana i pura ambició que li ha permet abastar la cim al tenis mundial sent un model en guanyar de respecte als seus rivals,

Però si com esportista és una icona universal on és veritable protagonista és en l’aspecte personal, senzillesa, coherència, altruisme i generositat marcant la diferència per la seua honestedat.

Amb ell no hi ha cap de crítica com marquen les canons del llibret per això ja està la política de Sánchez, Casado o Batet, sols volem que al cadafal es pugui elogiar la carrera impecable, brillant i fructífera de Don Rafael, el mestre, Nadal.

Després de ser espectadors
d'estes vibrants competicions
ara ens toca ser corredors
per lluitar i ser guanyadors
de totes les nostres il·lusions.

Preparem-nos per a competir
en la carrera de la nostra vida
que ningú ens furte el gaudir
de l'alternativa elegida
encara que hi haja que patir.

Entrenem dur cada dia
xopant-nos de rialles i alegria
de bondat, pau i felicitat
que ajude a espantar la desídia
quan arriben les dificultats.

Mireu sempre cap endavant
amb resistència i fermesa,
per a que el ritme trepidant
no afecte a la solidesa
ni l'acabe destrossant.

Sols em queda desitjar
que tingueu la millor carrera
la que vos permeta somiar
fent realitat la quimera
que no pareu de desitjar.

I dins d'esta llarga carrera
n'oblideu acudir a la cita
d'enarborar nostra senyera
junt amb el monument que espera
plantat als peus de l'Ermita.

MAJOR A LA CARRERA

DIARI D'UN IAIO

PER JOAQUÍN REQUENA i PILES

L'autor d'este diari és un home ja major, que des de fa set anys els meus fills, i no per obra de l'Esperit Sant, començaren a fer-me iaio, i en l'actualitat tinc tres nétes meravelloses que m'han endolcit la vida d'una manera extraordinària, tornant a omplir-me la casa de bolquers, biberons i de molts joguets, que quan se'n van, em fan recordar l'any de la mili, quan tocava xafarranxo de neteja, però la satisfacció de tindre'ls i el sentiment de gratitud i felicitat que em queda, compensa tot l'esforç que calga.

I la cosa no acaba ací, perquè si Déu vol, quan estiguem fullejant el llibret d'enguany, les tres princeses van a poder compartir la seua vida amb un príncep, encara que no tinc clar si serà tractat com un membre més de la reialesa o es convertirà en el joguet preferit de totes elles.

Siga com siga, de segur que la felicitat augmentarà, i la faena també, sobretot, per a la meua dona, però això no és gens preocupant, al contrari, perquè a canvi rebem la millor paga que podríem desitjar en forma d'alegria i de festa continua que els xiquets i xiquetes són capaços de transmetre. I és que la frase popular que diu que a totes les cases ha d'haver sempre un menut o menuda per a fer la vida més gratificant, no sols deuria de ser un desig, sinó també una realitat, i així, per damunt de les penes i desgràcies que ens toca viure, sempre seríem un poc més feliços.

Ara bé, molts lectors i lectores es preguntaran, què pinta este escrit amb un projecte de llibret en el què la línia a seguir és "A la carrera". I he de dir que, encara que ens faça mal, pinta, però que molt, o, qui no està d'acord amb mi que ens fem majors a la carrera?

Primer ho notem en cadascun de nosaltres: Tota la vida l'omplim de projectes i més projectes que no s'acaben mai, i amb l'ansietat d'aconseguir fer-los realitat el més prompte possible, volem que els anys es convertisquen en mesos, els mesos en dies, el dies en hores... Total, que ací em teniu amb un grapat d'anys, sempre acompanyat de la meu dona i amb un fill i una filla que han sigut durant més de trenta anys l'essència de la nostra felicitat, encara que he de confessar-vos que em torne molt sentimental quan veig les seues fotos de menuts i voldria tindre'ls de nou com eren només nàixer, quan van ser batejats, quan prengueren la primera comunió, en cadascun dels seus aniversaris, quan entraren en la universitat i la posterior graduació, quan començaren a treballar, quan ens presentaren els que hui són la seua dona i el seu home, quan se casaren i sobretot quan ens regalaren les nétes més meravelloses que sempre he somiat.

Després d'esta carrera emocional, incapaç de poder tornar enrere en el temps, em fa dubtar sobre si no he aprofitat prou totes les etapes de la vida dels meus fills, però al mateix temps pense que afortunadament la meua professió m'ha permès estar amb ells, tant al col·legi com a casa, compartint molts moments inoblidables. Siga com siga, és indiscutible que la vida passa molt de pressa i he de confessar-vos que quan superaren l'edat de l'adolescència, vaig trobar en mi un buit que va ser difícil de superar i quan pensaves que, tenint els fills ben criats, s'acabaven els problemes com a pares, estava molt equivocat, perquè és quan es viuen els anys de major inquietud i preocupació, o al menys, és el que he experimentat jo.

Però, després d'esta etapa que, per suposat també m'ha proporcionat vivències de gran satisfacció, la meua dona i jo passàrem a aquella altra, que en un principi, potser que siga difícil d'assimilar, però que sense cap dubte és la que més alegria ens ha donat: la de ser iaïos.

Sí senyor, sóc iaïo i amb molta honra, i presumisc de ser-ho. De moment de tres xiques i de qui pot vindre molt prompte. I, si abans comentava el desig que tenia de poder reviure amb els meus fills l'etapa més menuda de la seua vida, ara tinc l'ocasió de poder fer-ho amb els néts, i això sí, amb el convenciment d'aprofitar al màxim els moments que estiguem junts.

Però ara em trobe amb una altra carrera emocional, però en este cas voldria que no fóra a la velocitat dels cotxes, ni de les motos, ni dels cavalls, ni de la marxa atlètica..., tot el contrari, desitjaria, fins i tot, que en alguns instants, el temps es parara, i em deixara gaudir encara més de la companyia de les meues ninetes.

Este és el meu malson que em toca viure en este període de gent major, malson compartit amb la maleïda pandèmia que no podem llevar-nos-la de damunt. I per si no tinguera prou amb esta inquietud, note com el temps de jubilat em passa més ràpid que abans, i encara que vull resistir-me amb totes les meues forces, l'efecte que produeix esta quimera meua, fa que els rellotges hagen perdut el control i com a bojos van tots a la carrera.

CONTRA EL DESPOBLAMENT A LA CARRERA

DESPOBLAMENT DEL MÓN RURAL

PER SARI GARCIA i YAGO

Si una cosa ha aconseguit la pandèmia que ens ha sobrevingut en els últims dos anys, ha sigut la de parar el món en sec. La Covid ha ficat un punt i a part que ens ha fet reflexionar i valorar el nostre entorn. Estar tancats entre quatre parets ens va crear una necessitat de contactar amb la natura, d'eixir de la ciutat i tornar a les nostres arrels. La pandèmia va aconseguir un fet inèdit, un èxode al món rural que va fer que un gran nombre de municipis de l'interior de la Comunitat Valenciana augmentaren el seu cens poblacional. Tornar al poble, ja no era cosa dels caps de setmana o de les vacances d'estiu o de Nadal. Es va convertir en una opció de vida, que fins eixe moment, molta gent no s'havia plantejat.

Però, este impuls que va promoure la crisi sanitària ha sigut un somni del que ens hem despertat massa prompte, un somni que no ha aconseguit frenar una tendència desoladora que ve afectant moltes de les nostres comarques des de fa dècades, **el despoblament del món rural.**

Hui per hui, la radiografia del despoblament valencià és atemoridora. Quasi 180 municipis de la Comunitat Valenciana es troben en estat molt greu. La pitjor part se l'emporten els que estan ubicats a les comarques del nord, on quasi el 60% d'estos pobles, no frega ni els 200 habitants. Una dada preocupant si pensem que 200 habitants equivaldrien a quasi la meitat de la comissió de la falla Ramon i Cajal.

Però, ací no s'acaba la qüestió. Al nostre territori tenim més d'una vintena de municipis en la unitat de crítics, en risc extrem de desaparèixer. Són 24 pobles on el nombre d'habitants ja no arriba ni al centenar. Alguns d'ells són tan menuts que amb el seu veïnat no ompliríem ni una finca del carrer de l'Ermita.

Per tant, el problema és greu, s'ha d'actuar i posar el fre al monstre del despoblament. No podem deixar morir els nostres pobles. Este és un dels cavalls de batalla de la Generalitat, el de la lluita contra el despoblament rural. Un dels últims plans que ha posat en marxa el govern valencià, ha sigut la **"Ruta 99"**. Un itinerari turístic que recorre eixos 24 pobles en els que els seus habitants es compten amb tan sols dos dígitos. Pobles, que lluiten per no esborrar-se del mapa i que amb esta iniciativa tindran, al menys, una parada assegurada en el trajecte de molts viatgers.

Pobles menuts però plens de vida

Els pobles que conformen esta ruta no han estat triats a l'atzar. Són pobles on tot el món es coneix però que, en la majoria de casos, no tenen bar, farmàcia o caixer. Són pobles sense comerços, sense escola i de vegades, fins i tot, sense xiquets.

Els 24 pobles que conformen la “Ruta 99” es troben a comarques de l'interior amb difícil accés, on els hiverns són molts durs i on el mode de vida és tan essencial que no disposen dels recursos i les ferramentes tecnològiques i econòmiques necessàries per a que la gent jove trobe suficient motivació per traslladar-se i formar allí la seua família.

El que sí comparteixen tots estos pobles és el tresor millor guardat del món rural, la seua qualitat de vida. Viuen lluny del ritme frenètic de les ciutats, les relacions entre el veïnat són més socials i càlides; i, la cooperació i el respecte per la natura fa que a molt poca distància es conserven estos vertaders paratges naturals. Dóna igual l'edat dels residents, majors o joves, tots lluiten per defensar la vida als seus pobles i cuiden el seu entorn per compartir-lo amb tots els que s'apropen.

La “Ruta 99”, una esperança de futur

No podem negar que, després de dos anys de pandèmia, mirem els pobles de l'interior amb altres ulls. De vegades amb nostàlgia, per la família o els records que molts deixaren allí; altres, amb una enveja sana i el recel del que seria l'espai ideal per fugir de les aglomeracions urbanes i poder viure en un entorn més saludable.

Ara mateix, el principal mal de cap de la societat és evitar el contacte massiu amb gent, per a previndre la transmissió de la Covid. És el nostre objectiu cada dia, però també ho és quan busquem una escapatòria de la nostra rutina. Per tant, el turisme rural torna a convertir-se, de nou, en una de les millors opcions. I ací torna a entrar en joc la nova proposta del govern valencià, la “Ruta 99”, que ajuda a fugir d'estes massificacions, tan nocives per a la pandèmia, i a la vegada permet sensibilitzar la societat i col·laborar contra el despoblament de les zones rurals.

La “Ruta 99” ha col·locat en una posició privilegiada al mapa més d'una vintena de pobles amb encant i racons únics, que quasi sempre s'han quedat lluny de les rutes turístiques habituals. Amb esta iniciativa, farem turisme segur i sense haver de recórrer llargues distàncies; visitarem meravelles locals que havíem deixat de costat, oblidades o reemplaçades per destinacions més llunyanes o exòtiques.

No hi ha normes, temps, ni secrets per recórrer la “Ruta 99”. Qualsevol pot fer-la, sols s'ha de triar com -en cotxe, autocaravana, moto, bici o a peu- i amb qui, perquè es pot fer l'aventura en solitari o acomboiar amb la família o els amics per gaudir d'una experiència en bona companyia.

Quins són els protagonistes d'esta ruta? La major part d'estos pobles tan menuts i en risc de desaparèixer es troba a les comarques del nord. Concretament a la província de Castelló en són 17. Començant per la comarca dels Ports, trobem Herbers, Palanques, Vallibona i Villores; al Baix Maestrat, Castell de Cabres. Este últim és, en estos moments, el poble amb menys habitants de tot el territori amb tan sols 22 habitants. Si continuem baixant i vorejant terres aragoneses, trobem la comarca de l'Alt Millars on estan Espadilla, Fuente la Reina, Fuentes de Ayódar, Torralba del Pinar, Torrechiva, Vallat, Villamalur i Villanueva de Viver; just davall, a l'Alt Palància, estan els últims quatre poblets castellonencs més despoblats: Higueras, Matet, Pavías i Sacañet.

A València, les dos comarques amb els pobles més menuts les trobem al Racó d'Ademús, on destaca la Puebla de San Miguel; i, a la Vall d'Albaida, Sempere i Carrícola. Ja, per últim, finalitzariem esta ruta creuant terres alacantines fins arribar a la comarca del Comtat, allí es troben els quatre pobles més al sud de la “Ruta 99”: Benillup, Benimassot, Tollos i Famorca.

En resum, poc més de 300 kilòmetres separen els dos pobles més distants en el mapa: Herbés i Famorca; enmig, 22 parades que faran la delícia del viatger amb prop d'un centenar de rutes de senderisme, rius, fonts, miradors, coves, castells o, fins i tot, les ruïnes de poblats ibers. Són els 24 pobles més menuts de la Comunitat que ofereixen un món de possibilitats i s'ha de triar bé -on, quan, com i amb qui anar- per no perdre's res.

Gràcies a la “Ruta 99”, participar en esta carrera contra el despoblament està, una vegada més, a l'abast de totes i tots. Ara, en pandèmia, és l'opció perfecta per fer turisme segur i de qualitat. Però no hem de consentir que siga un canvi temporal. Hem de perpetuar-la i mirar al futur, perquè esta iniciativa ens proporciona l'oportunitat de redescobrir el nostre entorn rural i ens permet ajudar a dinamitzar i a aconseguir que les comarques més despoblades del nostre territori deixen de perdre habitants i no queden, per tant, aïllades i en silenci.

“El viatge no s'acaba mai. Només els viatgers s'acaben. I fins i tot ells poden perdurar en forma de memòria, de record, de relat. [...] El final d'un viatge no és més que el començament d'un altre. S'ha de vore el que no s'ha vist, vore una altra vegada el que ja es va vore, vore a la primavera el que s'havia vist a l'estiu, vore de dia el que es va vore de nit, amb sol el lloc on l'altra vegada plovia, vore el camp de blat tendre, el fruit granat, la pedra que ha canviat de lloc, l'ombra que no hi era.”

José Saramago

>> Sabies que...:

- La “Ruta 99” ix de l'imaginari de la mítica “Ruta 66”, que recorre els Estats Units d'est a oest.
- És un “Camí de Santiago” a la valenciana, on els pelegrins també disposen d'una credencial que aniran segellant.
- Que Benillup vol dir “fill de llops”? O que a la Puebla de San Miguel, al Alto de Barracas, a 1.839 m., trobem el cim més alt de la Comunitat Valenciana?
- La banda de rock valenciana, Bajoqueta Rock, ha sigut l'encarregada de la banda sonora de la “Ruta 99” i, amb espadenyes de careta i mocador al cap, ens conviden a travessar el nostre territori de dalt a baix.

Més informació al web oficial -www.ruta99.es/gva:- com arribar, llocs d'interés, el patrimoni històric, artístic i cultural, la biodiversitat o les millors propostes per a menjar i dormir.

Lauraplástico, S. L.

FABRICACIÓN FILM POLIETILENO • LÁMINA RETRÁCTIL • SACOS Y BOLSAS

Ctra. Dos Aguas, km. 1'65 - Políg. Partida del Pinar Nave n.º 1
46194 REAL DE MONTROI (Valencia)
Teléf. 96 255 50 12 - Fax 96 255 58 68
lauraplastic@lauraplastic.com

PRESIDENT A LA CARRERA

A LA CARRERA DEL PRESIDENT

PER JORMAN IZQUIERDO I MULLOR

Amb dues paraules podem trobar situacions rocamboliques dins del món de les falles. Perquè el que passa dins de les falles ni té explicació, ni lògica, ni trellat, perquè el món de les falles és un món diferent.

President a la carrera.

Per a la majoria que no hem estat en contacte directe amb un president d'una comissió fallera, el dia a dia faller d'esta persona ha de ser relaxada, assossegada i gaudint amb tranquil·litat d'uns anys en què la teua única dedicació és escoltar els teus membres de la comissió i resolent alguna peladella interna o dubte existencial. És com si fores el rei dels teus dominis amb els seus súbdits o com un sacerdot amb els seus feligresos. Un recés de pau i glòria.

Però quant equivocats estem, una vegada pugem al càrrec, la realitat és una altra diferent. De sobte per mitjà d'un embuixament que encara em persegueix, el rei es converteix en bufó i els teus súbdits passen a ser els reis.

Des que et despertes penses en tots els assumptes fallers que tens pendents de realitzar: a primera hora vaig al banc per a temes de loteria, a veure com m'apanye per a comprar materials que fan falta per a este grup o per a l'altre, decorats, presentació, WhatsApp grup de presidents, WhatsApp de grups de la comissió, tema barra, neteja, monuments, etc. Això només al matí.

A més si tens sort i vius/treballes dins de la demarcació de la teua comissió, qualsevol passeig pels teus "dominis" (com no es cansa el meu germà de dir-me en to burlesc) t'afegeix més deures als què ja portes adquirits:

- "Escolta, a vore si este dissabte visitem l'artista i així esmorzem. Crida-li i esta nit en la reunió ho expliques".
- "Escolta, esta vesprada teniu (Tenim?, com si fóra només per als 2 o 3 que estem amb el tema de la tresoreria) loteria, no? I sense deixar-te contestar: perquè ja sap que tenim loteria, així te done les paperetes que tinc premiades i me les cobres i no vaig jo, ja que tinc moltes coses que fer esta vesprada". (Els que som allí mai tenim coses que fer).

● “Escolta, que volia jo dir-te que esta nit que teniu reunió, podies comentar això de la barra lliure la setmana de falles que estaria molt bé i a la gent li agradarà el detall i farà més falla”. Com esta qüestió ja la tinc molt gastada, tinc una contestació estàndard: “Em sembla una proposta molt vàlida, vine’t esta nit a la reunió i ho proposes. Així no som els mateixos els que sempre diem les coses i es veja que és un tema que pot ser interessant per a la resta”. Contestació estàndard: “És que la reunió és tard i jo l’endemà matinege. Si això, ja ho dius tu”.

Al final del matí resulta que tens més treball faller del que tenies quan et vas alçar.

Havent dinat aprofites per a treballar una mica on et paguen el jornal que te manté, encara que per a la gran majoria és menys important que el treball faller.

Una vegada conclosa la teua jornada laboral, comences la jornada vespertina fallera:

- Alguna visita als diferents grups (cavalcades, carrossa, presentació...)
- Falten coses en la barra: “Presiiiiiii, que no queda aigua, a vore si te’n recordes de comprar-la”.
- De 19:30 a 21: 00 loteria (Encara que siga només per als 2 o 3 de tresoreria).
- De 21:00 a 22:00 sopar rapidet on toquem alguns temes fallers del “finde” anterior.
- De 22:00 a 00:00 Reunió de la Junta Directiva.

Buuuffffff, encara estem a dilluns i estic més cansat que si haguera fet una carrera d’obstacles. Esta setmana em queda reunió de presidents, proclamacions, presentacions, teatre, truc, dominó, llibret..., No em dóna la vida per a més. És una carrera cada dia.

PD.: Sempre s’acaba la reunió de la directiva amb una altra de les frases estàndard: “Si el president no fa res, estàs tocant-te tot el dia els.....”

Carrera per ser president

Us imagineu com seria una carrera per a optar al càrrec de president d’una comissió entre dos dels seus membres?

El primer que pense és que seria un miracle, ja que no és que estiga molt ben valorat ser president, i a més de que el sou no compensa la quantitat de treball.

Si a mésensem que dues persones vulguen este càrrec alhora, ja seria un miracle a l’altura de molt pocs: La conversió de l’aigua en vi, la multiplicació dels pans i peixos i dos fallers volent ser presidents un mateix any.

Però bo, deixarem volar la fantasia i pensarem que això pot realment ocórrer. Veig als dos candidats:

- Un que porta molt anys en juntes directives, participant en teatre, presentacions, cavalcades i treballant en molts grups. O siga, el que sabem que més prompte o més tard es presentaria a president.

- Ealtre candidat és el pol oposat. Tota la vida de faller però no ha pegat un pal a l'aigua (Des del punt de vista faller clar). Tan faller i valgut com l'anterior, però, el seu és més la barra i l'amagatall. A més, mai ha pensat en ser president, però els valencians i més encara els fallers, tenim un punt feble: la mítica frase...

- Nit de falles, barra del casal, el candidat 2 amb els amics i alguna copeta de més parlant que fulanito vol presentar-se a president a partir del 20 de març i arriba l'il·luminat i li diu (Que encara no sap que ho és però li queden segons): “No tens ous per a presentar-te tu!”

- Què em dius! Ja tenim l'embolic muntat. Els pròxims minuts corre com la pólvora que el candidat 2 també es vol presentar a president; la gent s'amuntega en la barra amb cubata en mà donant-li l'enhorabona, tots juren la seua lleialtat i ajuda al nou candidat. Tovallons i restes d'estovalles inunden la barra on se signen càrrecs, funcions i suports. Algun que un altre ja consumit pel cansament i l'alcohol, ja no mira ni el que signa i és capaç de signar que va matar Manolete.

- Però com si de les campanades de la mitjanit de la “cenicienta” es tractaren, de sobte s'obrin les llums del casal anunciant que la festivitat nocturna ha finalitzat i per art de màgia l'embruixament finalitza.

- Lendemà l'esmorzar de qualsevol matí de falles es presenta de la següent manera:

- El candidat 1 que anit no va estar al casal i s'assabenta que fulanito vol presentar-se a president. I pensa entre una mica de disgust i un altre poc d'alleujament: si este vol ser, que siga i que s'apanye! Quin pes em lleve de damunt! Ni m'ho pense, tot per a ell!

- El candidat 2 amb ulleres de sol i una ressaca evident conforme apareix pel carrer del casal, se sent observat per tots. Uns amb una mescla d'admiració, uns altres com al que veuen a un corder caminant cap al degollament i altres que encara no entenen que màgia passà la nit anterior. Arriba el que havia signat com a vicepresident la nit anterior i li dóna una cervesa al seu pròxim president previ abraçada triomfal. Ara és quan el candidat 2 va sabent a poc a poc de tota esta hipnosi que li embriagà la nit anterior i el jardí en el qual s'havia ficat.

- De les abraçades, passa al riure ximple, després pel canguelo de qui han enxampat in fraganti i acaba quan veu la seua dona mirant-lo de reüll i dient amb veu i mirada maliciosa: Joooooooo? Ja s'apanyarà.

Al final del primer dia de la carrera per ser president d'una comissió, el resultat és el següent: candidat 1 retirat i alleujat, després de pensar fredament en quin desgavell s'anava ficar. Candidat 2 retirat i cagat, ni tan sols en el seu ple judici hauria pensat en ser president i menys amb tots els que se li havien pujat al vaixell presidencial.

I així la carrera presidencial acaba en menys de 24 hores, com diu Joaquín Sabina:

Lo nuestro duró

lo que duran dos peces de hielo

en un guisqui on the rocks.....

La carrera d'un president

Un president d'una comissió fallera no naix d'un dia per a un altre sent president, nooo! En la majoria dels casos un president de falla arriba a president després d'una llarga i dilatada carrera en la universitat de les falles. Amb molts suspensos i pocs aprovats.

Els que portem molts anys en açò de la fallaria hem vist al president com un ser celestial, una figura elevada a l'altar, el déu del casal, en fi: el puto amo de la falla.

Quan eres xicotet i els fallers portàvem el vestit de panerola, vore a algú amb el faixí blau ja et produïa una certa admiració cap a eixe faller, però quan veies arribar al president amb el seu faixí roig, les seues ulleres de sol tipus Torrent i aquell pit ple d'insígnies, medalles i fins a xapes de Coca-Cola, et corria un pessigolleig des dels dits dels peus fins a l'últim pèl del cap, mescla d'admiració, desig i orgull. El teu president era el més bonic, temperat i fanfarró de les falles de la contornada. T'era igual que el faixí estiguera quasi tapat per l'enorme panxa del president, res de res, això quasi el feia més atractiu encara.

D'ací, i ho dic per experiència pròpia, passes a ser president infantil i ara és quan tots els xiquets de la comissió sospiren pel teu lloc i eres el més desitjat de tots. Tu, que no t'assabentes de la missa la meitat, que ja de per si, estàs encantat amb 8-9 anys, et passes l'any per tot arreu acompanyant a una fallera amb la qual creues 4 paraules en tot l'exercici, i fent cas a tothom que et diu com posar-te, com caminar, com saludar, fins que dir, etc.

Després transcorres per uns anys en els que passes quasi de puntetes per la falla: amics, mili, núvia, viatges. Fins que tornes a descobrir aquella comissió que mai ha desaparegut, però tu t'has adonat que encara segueix on la vas deixar i alguns amics de la infància que segueixen. I a poc a poc tornes a enganxar-te.

En alguns casos, coneixes a la teua futura parella en la falla i sense adonar-te han passat els anys i crees una família i tots són membres de la comissió. I sumat a tot això, comences a ajudar una mica, formant part d'algun grup de treball, alguna responsabilitat, algun càrrec i acabes amb alguna vicepresidència.

I al final de la teua carrera fallera, després de quasi 40 anys d'estudis i practiques, acabes donant el SI, VULL al que portes tota la teua vida desitjant: SER PRESIDENT. (Llevat que algú, una nit de falles li diga aquella frase al candidat 2: "A que no tens ous.")

TRADICIONS A LA CARRERA

L' AURORA

PER JOAQUÍN REQUENA i PILES

Des de fa tres anys, cada 26 de desembre, és a dir, l'endemà de Nadal, la falla Ramón y Cajal té l'honor de rebre la tradicional AURORA, i cal dir que s'ha convertit en un dels actes més emotius que recordem cada exercici, encara que l'horari dificulta la presència massiva de fallers i falleres.

Per culpa de la pandèmia, enguany no hem pogut entrar al casal i la recepció s'hagué de fer al carrer Sant Pere Màrtir, on estaven parades les taules par a servir el desitjat xocolata amb dolços que és el millor aliment que es pot oferir en la matinada d'un dia d'hivern.

Molt més temps ens haguera agradat acollir-les, però sabem que tenen moltes visites compromeses. No obstant això, totes les persones estaven a gust procurant que no sobrara res; passava el temps i no s'adonaven que quedaven molts llocs per anar, i mireu per on, algun portaveu de la nombrosa colla participant, no parava d'insistir que calia moure's i es va escoltar una expressió que podia ser indiferent, però no en aquesta ocasió, ja que coincidia amb el nostre lema d'enguany: Com sempre, a la carrera!

I ací ens trobem recordant este esdeveniment, que molts torrentins coneixen, encara que molts altres no saben el que és, com pot ocórrer amb les persones que no són nascudes ací; i com que les falles no sols hem d'enriquir la història sinó que tenim també com objectiu la divulgació, volem donar a conèixer un passatge de la història de Torrent que es viu amb moltíssima passió, tots sabeu de què parlem. L'Aurora. També volem que servisca d'homenatge a tots els homes i dones que n'han fet possible la continuïtat al llarg de tants i tants anys.

Aprofitant el llibre publicat amb motiu del 400 aniversari de la Confraria del Rosari de Torrent (1606-2006), amb José Royo Martínez i José Ramón Sanchis Alfonso, com autors de renom de la nostra ciutat, hem tret tota la informació necessària per a documentar-nos i desenvolupar el treball proposat.

La primera pregunta que sorgeix és: Quina relació hi ha entre la Confraria del Rosari i l'Aurora? Així que primer caldrà parlar de la confraria i saber perquè apareixen en el llibre unes meravelloses pàgines referides a l'Aurora. Anem allà...

Al segle XV, es quan es donen a conèixer les primeres confraries del Rosari, com a conseqüència de la devoció al Sant Rosari, sense acord sobre qui fou el primer promotor que va instituir-la, encara que foren els pares dominics qui les regularien des del principi, però a poc a poc, algunes actuarien amb independència de les autoritats religioses, la qual cosa, va provocar certes friccions.

Al febrer de 1606 es va constituir la Confraria del Rosari de Torrent i dos mesos després van unir-se a una altra més antiga, dedicada a la Nostra Senyora dels Desemparats, i com a conseqüència d'esta unió, s'establiren uns nous estatuts, dels quals tenim referència i que van ser confeccionats el 1621, i van ser substituïts per uns altres de posteriors el 1699.

Una vegada constituïda la confraria, en 1906 remodelaren l'antiga capella de la Parròquia de l'Assumpció, coneguda per la "de la Pau" i dedicaren l'altar principal a la Verge del Rosari.

Amb el pas del temps la confraria va travessar nombroses vicissituds, sobretot a finals del segle XIX, que van provocar que en l'any 1893 es reformaren els estatuts, a partir dels de 1699. No obstant això, els problemes no desaparegueren, més bé s'agreguaren i davant la crisi generalitzada, al maig del 1900 es va nomenar una junta provisional, la qual va acordar punts importants pel que respectava a la qüestió econòmica.

Encara que en un principi, els comptes de la confraria funcionaven millor, uns pocs anys després va sorgir la necessitat de fer una nova refundació, plasmada en l'ordenament de 1907, que tornarien a canviar, a les primeries del 1940 i després a finals del segle XX, en este cas, es tractaria dels estatuts vigents en l'actualitat, aprovats per l'Arquebisbe de València, Agustín García-Gascó el març del 2004.

Al 1908 es va inaugurar el nou altar de la Verge del Rosari, que va suposar la pèrdua d'un antic i valuós retaule renaixentista, que fins i tot es va denunciar en la premsa. Després de la guerra civil, a la capella de la Verge, es va instal·lar una nova imatge i es va construir un altre altar, però feia una traça sense encís i pràcticament sense decoració, ja que el retaule estava simulat amb pintura. Seria amb motiu del 400 aniversari, quan es va projectar un nou retaule que havia sigut un objectiu prioritari que mai arribava. I fons ací hem recordat les fites més importants d'esta arrelada tradició.

Esta curta introducció ens ha servit per a conèixer millor la Confraria del Rosari i per recordar-ne moments històrics importants. Ara, presentem quins són els actes que organitza cada any, i encara que es troben alguns canvis, estos són poc significatius, perquè per damunt de tot, mantenen l'essència de la seua tradició:

- Traslats de la Verge i Novenes a les cases dels clavaris.
- Els Primers Diumenges de mes.
- El Res Setmanal del Rosari.
- El Rosari d'Octubre.
- La Festa a la Verge del Rosari, el primer diumenge d'Octubre.
- L'Entrà de la Flor, el primer dia del mes de febrer.
- Diumenge de Roses, el primer diumenge de maig.
- Rosaris al llarg de l'any.
- L'Aurora i el Rosari de l'Aurora.

Tal vegada, alguns dels actes ressenyats no són gens coneguts, però altres com l'Entrà de la Flor, han sigut motiu d'estudis en molts llibrets de comissions torrentines, i fins i tot, de representacions en el tradicional Cant de l'Estoreta que organitza la falla Sant Roc.

Però nosaltres, com hem assenyalat al principi, ens quedem amb l'Aurora a la Verge, la qual s'iniciava el dia de la Puríssima i continuava els diumenges següents fins a Nadal. En acabar traïen la imatge per a resar el rosari en processó.

A partir del 25 de desembre, la imatge de la Verge era substituïda per la del "Niño Jesús" fins el dia de Reis. En este cas l'Aurora se celebrava en Nadal i l'endemà, segon dia de Nadal, així com els diumenges següents i el 6 de gener.

Cal dir que al gener de 1906, l'autoritat eclesiàstica va suspendre el Rosario de l'Aurora així com totes les festes públiques. No obstant això, continuaren portant a terme la celebració a l'interior de l'església.

Com el 8 de desembre, la imatge havia d'estar a la parròquia de Monte-Sión, la vespra la traslladaven des de la casa del clavari fins a l'església del Convent.

En un principi, el segon dia de Nadal i el dia 1 de gener se celebraven dos aurores, una, a les 6:00 del matí i una altra, a les 12:00 del migdia, encara que en 1964, les de migdia van ser suprimides, mentrestant els clavaris les aprofitaven per a demanar diners entre el veïnat.

En els primer anys, només anaven els homes i eren acompanyats per músics que portaven els seus instruments, destacant la figura del bombo, perquè només es tocava eixe instrument en l'Aurora fins el naixement de Jesucrist. A partir del dia de Nadal, s'incorporaven panderetes, simbombes i castanyoles.

Tant les aurores com els rosaris eixien de l'església del Convent de Monte-Sión sense cap representació eclesiàstica i cada dia s'hi canviava el recorregut.

El primer dia, el de la Puríssima, després de pregar a la porta del Convent l'Àngelus, que antigament es feia en llatí, i recitar una oració, es canta la primera estrofa "Alegría que amaneix el dia". Cal dir que l'Aurora repeteix sempre la mateixa música, canviant la lletra en cadascuna de les parades. Després de resar l'Àngelus baixaven pel carrer de Fra Luis Amigó fins a la plaça i davant de l'antic ajuntament es cantava sempre la mateixa segona estrofa "En meitat de la plaça senyors". I en arribar a l'església entonaven la tercera "Sacerdot ministre de Crist". Continuaven pel carrer Santo Domingo fins al convent de les Trinitàries, on es cantava la quarta estrofa "Sant Josep flor d'azucena". Des d'allí es dirigien pel carrer de Ros, passant per Cantareries i Sant Josep, on entonaven la cinquena estrofa "Per la vora del mar es passeja". Una vegada passaven els carrers del Pilar i Sant Pere, arribaven a l'Ermita, recitant la sisena estrofa "Gloriós Sant Lluís Bertran". Baixant el carrer de Ramón y Cajal, al convent de les Franciscanes es cantava la setena estrofa "Sant Josep flor d'azucena", i una vegada a la plaça del Bisbe Benlloch, es recitava la mateixa estrofa de l'ajuntament amb lleugers canvis. Quina casualitat que cantaren el mateix que davant de l'antic ajuntament, com si saberen que, anys després, en esta mateixa plaça, s'ubicaria la nova Casa Consistorial de Torrent.

La comitiva continuava pel carrer Pare Méndez fins a la cantonada de l'actual Exèrcit Espanyol, on vivien quatre germans a la casa "Les Moraes", que convidaven tots els participants amb dolços casolans i licors. Allí cantaven "Alegría que amaneix el dia" a la porta, i ja a l'interior, com acomiadament, "A la vora del mar es passeja". I finalment es dirigien cap al Convent, encara que en alguna ocasió es paraven davant el retaule de Santa Anna, al carrer del mateix nom i cantaven l'estrofa "Santa Anna va parir a Maria". Una vegada a la porta de l'església de Monte-Sión, s'entonava l'última estrofa "I amb esta jo ja m'acomiade".

Entre parada i parada, al llarg de tot el camí, com també abans d'entonar cada estrofa, es cantava "La Verge Maria somriu", això sí, acompanyats tan sols pel bombo.

Cal dir que eren moltes les coples que es recitaven al llarg de tot l'itinerari, unes, es cantaven del 8 al 25 de desembre, per exemple:

Alegria que amaneix el dia,
ja van clarejant els raigs del sol,
li donarem els molt bons dies
a la Verge Pura de la Concepció.

SOL: És el major do
CORO: En tindré per empar a Maria
resant el Rosari amb gran devoció.
I altres, de 26 de desembre al 6 de gener:
Santes Pasqües ens done Déu
amb content i alegria,
com les van tindré Josep
en el part de Maria.

SOL: Oh! Que ros. Oh! Que bell.
CORO: Oh! Que bell. Oh! Que bé.
a mitjanit ha nascut
al Portal de Betlem.

Acabada l'Aurora començava el Rosari, que també eixia de l'església del Convent, amb un itinerari diferent, visitant les cases dels clavaris, els quals, convidaven els presents a una degustació, sempre de manera senzilla.

El dia de Reis, una vegada acabava el Rosari, alguns es quedaven a la missa de les 8:30, que se celebrava a la mateixa parròquia de Monte-Sión, on es cantaven nadeses acompanyades de panderetes i simbombes.

No obstant això, des del 1966, una de les innovacions que es va introduir en la celebració de l'Aurora, va ser que la missa es fera al cementeri. És per això que actualment, s'ix de la parròquia de San Luis Bertran resant el rosari, fins arribar al cementeri on se celebra la missa.

Així podem dir que ja en sabem tots i totes una miqueta més de la història d'una tradició ben arrelada entre els torrentins que no deuríem deixar que es perdera, sinó tot el contrari, fomentar en la mesura que ens siga possible per tal de continuar cohesionats com a torrentins, habitants d'un gran poble.

L'ARTISTA FALLER A LA CARRERA

L'ARTISTA FALLER, UNA CARRERA PER AL SEGLE XXI

PER JOSÉ FERNANDO ANDREU i MORA

**En agraïment als artistes fallers,
per el seu treballa i dedicació
en pro de festa de les falles.**

El fatídic 10 de març de 2020 va suposar un abans i un després de les nostres vides, i per suposat de la festa de les falles. S'ha escrit i parlat molt de la repercussió socio-econòmica que esta suspensió temporal de la festa ha tingut sobre diferents sectors, amb relació directa o indirecta amb la celebració de les falles. Amb tots els respectes per a la resta de sectors, m'agradaria destacar el rellevant impacte que va patir, o que està patint, el sector dels artistes fallers. No cal que explique la relació més que directa d'esta figura amb la festa, sols vos demane que recordeu l'artista de la vostra comissió, o l'artista amic que vos obri el taller per a parlar de falles o l'artista que va plantar el monument que ha marcat la vostra vida fallera.

Des d'eixe punt de vista més personal comprovem com la vida d'estos artistes ha sigut una veritable carrera d'obstacles per a la supervivència, una llarga carrera de fons en la que més d'un s'ha quedat pel camí i s'ha tingut que retirar, i en la que la majoria segueixen lluitant contracorrent per arribar a la meta amb l'esforç dels últims quilòmetres d'una maratón. En este punt de la carrera m'agradaria destacar l'especial sensibilitat que van tindre moltes comissions de garantir els pagaments de l'exercici 2021, a compte d'una falla que no sabíem molt bé quan l'anàvem a plantar, però que per a d'ells va ser com l'avituellament necessari per no defallir i poder seguir avant.

La carrera continua, molts d'ells estan esperant que arribe el pas entremig de les falles 2021 per poder avaluar les seues forces i saber si estan capacitats per a seguir corrent o millor fer una retirada a temps que implique mals majors en un futur. Si com tots esperem a partir del mes d'abril del 2022 arriba per fi, l'anelhada i total normalitat, serà moment de fer el balanç econòmic d'estos dos exercicis irreals, i tant ells com les comissions, poder prendre decisions econòmiques amb una major certesa que ens faça tornar a la senda de la normalitat, però que possiblement suposaran ajustos que esperem no es convertisquen en un obstacle afegit a la seua carrera. Com a fallers actius en les nostres comissions i que tindrem veu i vot en com es faran estos necessaris ajustos, cal fer tot el que estiga en les nostres mans per a que esta recomposició de les despeses no recaiga exclusivament en el monument, que a la fi és l'essència de la nostra festa, i crec que no cal recordar que sense ell, la nostra existència fallera no té cap raó de ser.

Decisions d'este tipus són més importants del que pensem i són les que ajuden a que ells vulguen seguir lluitant i perpetuant la carrera d'artista faller com a mitjà de subsistència i estil de vida.

Com a espectador, i animant des de la vorera en està autèntica maratón, comprove la diversitat de tipus de corredors participants en ella. Perquè tenim des dels veterans artistes que estan desitjant acabar amb la major dignitat possible la seua carrera, fins i tot, alguns d'ells els veiem no intentant despenjar-se del grup de favorits que marca el ritme al cap de la mateixa. Parlem d'eixe grup d'artistes que gràcies al seu magnífic treball dels darrers anys estan obtenint el reconeixement del públic i les comissions, convertint-se en un referent per a les noves generacions, tant pel seu art innat com pel seu esforç, dedicació i entusiasme que posen en les seues creacions

Noves generacions entre els que veiem joves despuntant i fent meravelles en els monuments infantils, altres en procés d'aprenentatge que desenvolupen el seu treball als tallers baix la supervisió d'un mestre, esperant l'oportunitat de poder plantar en solitari i un grup de joves molt novells tots excel·lentment equipats amb la seua camiseta de runners color groc, i que desprenen una radiant il·lusió perquè estan davant de la seua primera carrera. Em fixe en la llegenda que porten inclosa en la camiseta i llig "Estudis de Formació Professional: Grau Superior en Artista faller i construcció d'escenografies", que junt l'esmentada il·lusió que desprenen provoquen en mi somriure d'esperança en contemplar que, a pesar dels obstacles i dificultats de la carrera, hi han nous participants que s'atreveixen amb ella i aposten per la carrera d'artista faller com la seua opció de futur professional.

El destí fa que un d'ells tinga que lligar-se els cordons de les sabatilles al meu costat i me conta que cursa estos estudis a l'IES Benicalap, molt a prop de la Ciutat de l'Artista Faller. Li pregunte si li importa que correnga amb ell uns quilòmetres mentre m'amplia més informació de la seua incipient carrera. Ja en marxa me presenta a alguns dels seus companys i companyes, que a part del seu institut també procedeixen de l'IES Las Lomas d'Alacant, del Centre Integrat Públic de Formació Professional (CIPFP) de Benicarló i de l'IES Jaume I de Borriana. Tots ells son alumnes del 2º curs del cicle i en estos moments han començat les seues pràctiques a tallers dels artistes fallers per a consolidar els coneixements teòrics apresos durant estos dos anys de duració del cicle.

A la conversa s'afegeix una companya de l'Institut del corredor i em conta que està encantada amb el que ha estudiat i amb els seus mestres, tots ells artistes fallers, i em conta que durant estos dos anys ha cursat 2000 hores de formació, entre els que destaca els següents mòduls, assignatures si parlem de formació professional:

- Disseny Tècnic d'escenografies i falles, que inclou aspectes, com l'elaboració de memòries tècniques de projectes escenogràfics, l'elaboració de la memòria literària i il·lustració de la falla, la definició de processos de construcció de decorats i falles, la determinació de mitjans humans i materials i l'elaboració de pressupostos.
- Organització de la producció d'estructures i maquinària escènica, on s'obté la formació necessària per desenvolupar la funció d'organització del muntatge d'estructures de decorats i falles, incloent conèixer la definició d'estructura i dels elements de suport que suporten decorats i falles i dels elements de folrat de decorats, l'elaboració de les estructures de falles i ninots, de trastos i estructures de decorats, de practicables, mòbils, i elements de suport per la maquinària escènica, la fixació dels elements de folre i la valoració dels efectes obtinguts.
- Organització de la producció de figures corporals i ninots, on es pretén abastar el dibuix d'especejaments de figures, ninots i objectes corporis, l'elaboració de figures corpòries per modelatge de cartró, porespà i talla, la selecció d'acabats per figures i peces, l'aplicació d'acabats a figures corpòries o ninots i la col·laboració a la selecció de personal.

- Organització de la plantà de falles, on s'ensenyen aspectes com l'organització d'equips de treball, la determinació dels transports i dels procediments de càrrega i descàrrega dels elements de la falla, la supervisió dels procediments de càrrega, protecció i seguretat dels elements descarregats, així com el muntatge i instal·lació de la falla i el seu manteniment fins la cremà.

- Planificació de la producció, on s'aprèn a fer la selecció de materials de treball, d'equips i eines segons el sector i fase productiva, el desglossament de les fases, tasques i temps de producció, l'organització dels espais de producció, la definició de les fases i tasques de muntatge i desmuntatge, la definició de les condicions de la plantà, l'estudi de riscos i determinació de mesures de prevenció i la organització de materials i reutilitzables.

- Organització de la producció d'utilitatges, mòdul on es realitza l'estudi de gèneres i formes objectuals d'ús comú en diversos mitjans de representació, l'elaboració de dibuixos, plànols i models pel seu modelat, l'elaboració de motlles segons materials, quantitat de representacions i nivell de detall, l'elaboració de peces en materials plàstics inerts o vius, l'elaboració de peces en materials plàstics i metalls, i finalment l'elaboració de cartellera.

- Organització de muntatges de decorats, on es porta a terme l'elaboració de plans i documentació pel muntatge i desmuntatge de decorats, la determinació o contractació dels mitjans de transport i càrrega, l'elaboració dels elements de protecció de mitjans audiovisuals i informàtics durant la representació, el muntatge de trastos, llenços i elements del decorat i el manteniment durant l'exposició o representació.

- Ambientació i serveis d'espectacles, es mostren aspectes com l'estudi d'ambients tant d'interiors com d'exterior, la definició d'elements d'ambientació, la definició dels moviments i l'ús de la maquinària escènica, la definició de la ubicació i moviments de utilleria-attrezzo i el servei d'assajos i funcions teatrals o representacions.

Els ulls dels dos joves s'emocionen en parlar de la seua experiència, en ells es veu la passió necessària per aconseguir abastar les posicions davanteres de la carrera, talent tenen, ara falta que a ell l'afegisquen el voler i estima per la festa. I en girar el cap em trobe amb una molta grata sorpresa, un vell amic de la nostra comissió, Paco Pellicer, que formant part de la societat "Fet d'encàrrec" ens van plantar una encantadora falleta a l'any 2000. Hui encara combina aportacions al taller amb el seu rol de mestre de l'esmentat cicle de Formació Professional a l'Institut de Benicalap, i ens conta que està molt orgullós de tot el seu alumnat, que cada any plena les vacants del cicle, fins i tot, es queda gent sense poder-lo estudiar per la demanda que existeix. També ens parla d'un canvi de cicle i d'edat en l'alumnat, perquè als primers anys era gent més adulta que ja estava treballant als tallers els que volien acreditar la seua professió amb l'obtenció del títol, i hui en dia la major part de l'alumnat segueix el seu curs natural i arribem des del Batxillerat, tenint molt clar el que estan buscant.

Paco ens confirma les dificultats que comentàvem al principi de l'article per accedir directament a muntar un taller, i actualment, són un o dos alumnes els que donen eixe important pas de començar en solitari la seua carrera. La majoria segueixen el seu procés d'aprenentatge com aprenents als tallers amb contractes temporals donada l'estacionalitat de la feina als tallers i van adquirint l'experiència necessària per començar la seua futura carrera.

Amb un abraçada i un gest de gratitud, m'acomia de dels tres, especialment de Paco, i desitjant als aprenents que tinguen la millor carrera possible, que continuen perseguint els seus somnis, i que tinguen forces per a superar tots els obstacles que van a trobar pell camí.

Jo pare, i donant-los els últims ànims els deixe anar. La carrera continua, amb molt d'esforç i sacrifici, però no baixen la guàrdia i segueixen endavant superant les nombroses dificultats. I millor que siga així, perquè la festa de les falles no pot viure sense els seus

FESTA A LA CARRERA

A LA CARRERA DE LA FESTA

PER ANTONIO VILANOVA I MERINO

A la carrera de la festa.

De les 13 definicions que el diccionari normatiu valencià fa de la paraula festa, les següents 12 són les que perfectament ens poden vindre a la perfecció per al que ens ocupa. I dir que si en alguna cosa ens identifiquen als valencians a tot el territori espanyol és per la festa. Som la regió espanyola que més festa tenim amb diferència, i en això els torrentins no ens quedem arrere. Puc i estic en la disposició de dir, que a Torrent tenim una definició de la paraula per a cada mes:

festa [fésta]

1- f. Reunió de persones que s'organitza per a divertir-se o per a commemorar alguna cosa.

A Gener, comencem l'any amb Sant Antoni Abat, festa que se celebra al voltant del carrer de pila (actualment Pare Méndez) i que consta de foguera el 16 de Gener, missa i processó el 17 de Gener i a més, a mitat de febrer, per circumstàncies de calendari (formen part d'una federació que engloba diferents pobles que també la celebren), esmorzar i benedicció d'animals. Esta festa està organitzada per un grup d'amics, que tots els anys fan l'esforç d'organitzar-la, junt amb l'ajuda del Consell Agrari, de diferents empreses torrentines i de la parròquia Nostra Senyora de Mont-Sión, la qual va ser la precursora de la festa en l'actualitat.

2- f. Conjunt d'actes que commemoren un fet important del passat o se subratlla la transcendència d'un fet actual.

Febrer és un mes del més concorregut:

Comencem amb l'Entrà de la flor l'1 de Febrer, amb esmorzar, dinar, passejada de coets i cordà. Considerada una de les festes més ancestrals de la població i d'origen agrari, commemora l'arribada de la primavera amb l'entrà al poble de la primera branca d'ametler florida. El 2 de Febrer tenim la Candelera amb missa cantada, i el 3 de Febrer Sant Blai, patró dels més menuts de la població, amb missa major i porrat als voltants de la nostra Ermita, és a dir, al nostre barri. Esta festa es desenvolupa també diumenge anterior i posterior, amb la passejada del guió i el bateig del xiquet.

Durant la missa es beneeixen els clàssics gaiatos que es venen a la porta de l'església i a tots els forns del poble. En la processó només participen xiquets (3-5 anys). La raó perquè només participen xiquets i xiquetes és històrica: un xiquet va ser portat a la seua casa en perill d'ofegar-se per una espina de peix clavada en la seua gola. Sant Blai va resar per ell i es va curar. A Torrent continua vigent el costum de posar-se oli en la gola fent el senyal de la creu per a curar-se el mal de gola.

3- f. Diversió 1.

Març és el mes del foc per excel·lència, amb les nostres falles com a eix central. Poc podem contar d'elles, que no es sàpiguen, però si que volguera dir que són l'eix vertebrador de la nostra ciutat, on a tots els barris hi ha moviment faller, des del nostre barranc fins al Vedat, de l'horta a l'Ermita i a l'esquerra i dreta de l'avinguda, tenim falles plantades. I és que les falles i la seua setmana fallera, són un dels principals moviments socials de la nostra població.

Organitzades per la Junta Local Fallera, les falles de Torrent compten amb 29 comissions, que durant tot l'any realitzen actes i concursos, destacant els de Teatre, Llibret, Jocs Florals, Cant de l'Estoreta i molt culinaris.

Però la setmana fallera és quan congrega més gent, començant amb una macrodespertá el dia de la Crida, les Cavalcades infantil i major, el tradicional Trasllat de la Verge, per a passar al lliurament de premis de monuments i els acumulats durant l'any, l'Ofrena a la nostra Patrona a la plaça de l'Església el dia 17 de Març i el 18 l'Ofrena al Granerer i la dansada a Sant Josep. El dia 19 de Març, és el dia de la pólvora per excel·lència i és que, entre les 2 i les 3 del migdia, la immensa majoria de les comissions disparen les tradicionals mascletades, prèvies a la nit de la Cremà.

4- f. REL. Dia de l'any que l'Església catòlica celebra, amb especial solemnitat, un aspecte concret del misteri de Crist, la memòria d'un sant o de la Mare de Déu. Santificar les festes. Festes de precepte o de guardar. Festes mòbils.

Al mes d'Abril trobem habitualment (si el calendari eclesiàstic així ho marca), la Setmana Santa torrentina.

Les primeres notícies que tenim de la nostra població respecte a esta commemoració festiva, ens fan retrocedir a principis del segle XVII.

La Setmana Santa torrentina compta amb una figura única a Espanya: la Reina de l'encontre. Es tracta d'una jove que presideix els actes de la Setmana Santa, representant a la virreina de València Germana de Foix (En una ocasió, la virreina va presidir l'acte de la trobada entre la Verge i el Jesús ressuscitat Diumenge de Resurrecció i va establir que una jove de la ciutat la representara quan ella no fóra present). En la part de la fe, la mateixa jove representa l'àngel anunciador de la resurrecció del Senyor.

Diumenge de Resurrecció, la Reina de la l'encontre presideix l'acte amb el seu seguici de dues cambres i diversos patges que subjecten la cua del seu vestit. En finalitzar l'acte, s'obri la carxofa, s'alliberen coloms de colors i es llancen des dels balcons uns xicotets papers de colors coneguts com a 'Al·leluies', que porten impreses xicotetes poesies que exalten a la Reina de l'encontre d'aqueix any o ironitzen sobre l'actualitat, política local i germandats de la Setmana Santa.

La junta central de germandats de setmana santa, formada per membres de les 18 germandats que existeixen en l'actualitat, és l'encarregada de vetlar pel seu bon funcionament i organització, destacant la preservació del caràcter religiós que comporta. Durant tota la setmana, s'organitzen processons penitencials i "viacrucis", així com trasllats dels passos des de les diferents parròquies al museu central de la Setmana Santa, des del qual parteix la processó general del sant enterrament, en la qual prenen part totes les germandats amb els seus particulars passos religiosos.

Després de setmana santa celebren Pasqua i Sant Vicent, que al carrer que du el seu nom, també fan festa amb revetla, missa i processó. Encara que amb pocs recursos, el Sant valencià més universal, té la seua festa particular.

5-f. pl. Successió de diversos dies festius durant els quals se celebra una solemnitat.

Maig és el mes dedicat a la Verge, i en el nostre cas tenim la Mare de Déu del Roser i la Verge dels Desemparats.

La principal celebració de la festa a la Verge del Rosari té lloc el primer diumenge de maig, conegut popularment com el “Diumenge de Roses”, festa organitzada pels clavaris, que han estat treballant al llarg de l’any, i que culmina amb les celebracions religioses que tenen lloc este dia en honor a la Verge del Rosari.

La nit anterior, tradicionalment té lloc “l’enramà”, on els joves amb pètals de flors adornen les portes de les novies i li dediquen les seues millors cançons i poesies.

Diumenge al matí, al toc de l’alba, les campanes anuncien l’entrada del dia de la festa. Després de “la despertà” es reuneixen tots els festers (clavaris, junta de la confraria i els confreres) a la casa del Clavari Major, on s’ha preparat la imatge de la Verge del Rosari amb una ingent quantitat de roses, la qual, serà portada en processó fins a la Parròquia de l’Assumpció, on se celebra la missa Major. A la vesprada, abans de la processó té lloc “l’enramà de la murta”. La processó pels carrers de la ciutat és la principal manifestació festiva de la imatge de la Verge del Rosari, acompanyada dels devots, clavaris, junta de la confraria i clero.

El segon cap de setmana celebrem la festa a la Verge dels Desemparats. Devoció que va cobrar molta força a Torrent a partir de finals del segle XIX, i sobretot durant tot el segle XX.

Destacar la setmana de festa que es viu entorn de la “patrona”, amb tridu de misses els dies previs a la festa (cada any se celebren en una parròquia de la ciutat), la tradicional ronda a la verge i el trasllat des de la parròquia en la qual s’organitza el tridu fins a l’església la nostra senyora de l’Asunción pels diferents carrers de la localitat.

Diumenge se celebra amb especial devoció. Volteig general de campanes a les esglésies de la localitat, missa major presidida per tots els rectors de l’arxiprestat amb la presència de clavaris (triat per sorteig entre els confreres), cambreres de la Verge i de la junta de la confraria. A la vesprada i després de l’Enramà de la murta, se celebra la processó general, en la qual tota la població es congrega entorn de la mateixa pels carrers del centre històric.

Dilluns a la vesprada, se celebra l’últim trasllat de la “Patrona”. Els veïns acompanyen la nit del dilluns a la Verge dels Desemparats pels carrers de la ciutat, des de l’Església de l’Assumpció fins a l’Ermita de Sant Lluís Bertrán, en el trasllat conegut com a “l’apujà”. Sota una pluja de pètals, la imatge de la Maredeueta, portada pels barrers, avança lentament per la plaça Major i el carrer San Cristòfol. Els veïns paren la imatge al seu pas per a llançar-li vitols d’aclamació, visques i poesies. La societat civil torrentina (representada per la figura de les Falleres Majors de la localitat, Reina de l’encontre i Musa de la musica) en arribar a les portes del consistori li dediquen unes paraules molt emotives. El recorregut finalitza en l’Ermita de Sant Lluís Bertrán on la imatge es guardada fins al proper any.

Dimarts se celebra el besamans a la imatge pelegrina, tancant els actes amb una missa pels difunts de la confraria.

6- Qui no té la vespra no té la festa V. vespra 6.

En l'equador de l'any, habitualment al juny (igual que la Setmana Santa, depèn del calendari eclesiàstic) tenim la celebració del Corpus Christi.

El Corpus Christi, és una de les festes més antigues i arrelades en el calendari festiu de Torrent. Les celebracions comencen divendres amb la Santa Missa i el Trisagi cantat a l'Església de l'Assumpció. La nit del dissabte, se celebra un concert de música a càrrec d'una de les associacions musicals de la ciutat.

Diumenge, a les 11:00 hores comença la festa amb la celebració de la solemne eucaristia a la parròquia de l'Assumpció. A les 18:00 hores, carros engalanats recorren els carrers de la processó per a realitzar l'enramà de la murta. Seguidament, a les 18:30 hores donen principi les tradicionals danses per part del grup de ball de l'Ú i Dos de la Llar Antonià i la música de la Colla de Dolçainers de Torrent. Danses que compten amb la participació dels populars personatges del Corpus Christi com: els Arquets, la Magrana, els Pastorets, els Nanos, la Moma, la Degolla, els Cavallets i les Betes. Seguidament, té lloc la solemne processó del Santíssim, amb el nombrós grup de xiquets i xiquetes que durant l'any han pres la primera comunió a les parròquies de la ciutat. Celebració que es caracteritza per la vistositat de la decoració dels carrers, pel fet que des de les 8:00 del matí, veïns del municipi estan treballant amb gran dedicació per a decorar el recorregut de la processó, elaborant acolorits tapissos confeccionats amb pètals de flors naturals i sals de colors.

7- festa major f. ETNOL. Conjunt d'actes amb què una població o un barri celebra la festa anual del seu patró o amb què, en algun cas, commemora un fet important de la seua història o tradició.

L'origen de les Festes Majors en honor als Sants Abdó i Senent, els Sants de la Pedra, és remunten a mitjan segle XIX. És a partir d'esta època quan comença un augment en la devoció als Sants de la Pedra, ja que fins este moment, el patró oficial era Sant Lluís Bertran. A partir de 1853, és quan el cost de les festes i la seua organització anirà a càrrec de l'Ajuntament.

Però serà l'any 1987, quan les festes de Torrent van a prendre el vol definitiu que són hui en dia. Es va crear la comissió de festers dels Sants Patrons i amb ella la Federació de Moros i Cristians de Torrent, que hui en dia compta amb 12 files cristianes i 12 comparses mores, quan va començar només amb una entrada mora, amb la participació de gent de les comarques centrals.

Hui en dia la federació organitza esdeveniments durant tot l'any, però el mes de juliol, és el que centra la principal activitat amb: l'ofrena i pregó de les festes, els parlaments i les trabucades, diferents sopars de germanor i revetles, per a finalitzar amb la gran entrada mora i la processó major, en la que a banda dels moros i cristians, participen tots els col·lectius de Torrent amb les seues màximes representants. Sense oblidar-se de la gent del poble, en especial els llauradors i llauradores, que pregunten per la protecció de les seues collites.

8- f. DRET Dia no faener assimilat al diumenge o al descans setmanal obligatori.

Agost és el mes de les festes de les urbanitzacions, al voltant de la Mare de Déu d'Agost, quasi totes les urbanitzacions de la localitat celebren les seues festes, entre les que destaquen per damunt de totes, les del Mas del jutge (o de la Curra), amb cavalcada, festa infantil i processó s Sant Vicent i la Mare de Déu dels Desemparats, a les quals acudeixen gent de totes les urbanitzacions del voltant i del poble. Al nostre barri cal destacar les festes de Sant Gaietà, que són celebrades al carrer que porta el seu nom, amb la tradicional poalada el dia previ a la festa, missa de campanya i processó del Sant.

8- f. DRET Dia no faener assimilat al diumenge o al descans setmanal obligatori.

Agost és el mes de les festes de les urbanitzacions, al voltant de la Mare de Déu d'Agost, quasi totes les urbanitzacions de la localitat celebren les seues festes, entre les que destaquen per damunt de totes, les del Mas del jutge (o de la Curra), amb cavalcada, festa infantil i processó s Sant Vicent i la Mare de Déu dels Desemparats, a les quals acudeixen gent de totes les urbanitzacions del voltant i del poble. Al nostre barri cal destacar les festes de Sant Gaietà, que són celebrades al carrer que porta el seu nom, amb la tradicional poalada el dia previ a la festa, missa de campanya i processó del Sant. Destacar també que se celebra la festa de la Verge de l'Assumpció, a l'església arxiprestal, amb missa major i processó general. Encara que a causa de les dates, no és concorreguda, i a penes acudeixen un centenar de persones.

9- fer festes (a algú o a algun animal) loc. verb. Fer-li afalacs o carícies per guanyar-se el seu afecte.

Al setembre se celebra la festa a la Verge de Mont Sió i dels Dolors, festes organitzades per les dues clavaries que la formen, amb tridu i missa major el tercer diumenge de setembre, a la parròquia de Mont Sió, coneguda com el Convent. Destacar d'estes festes, que les clavariesses de Mont Sió són xiques joves i les dels Dolors, dones casades, ja que habitualment l'any previ han sigut de la Puríssima i de l'Assumpció.

10- de la festa, la vespra loc. orac. S'usa per a destacar la importància del dia anterior de les festivitats.

Loctubre comença amb la festa del nou d'octubre, celebrada amb una processó cívica, en la qual, participa tota la societat civil torrentina, acabant amb un concert de música protagonitzat per una de les dos associacions musicals de la localitat. Els últims anys van prenent forma al voltant d'este dia, diversos actes culturals per a promoure la nostra llengua i cultura. L'últim cap de setmana del mes, se sol celebrar les exaltacions de les Falleres Majors de la localitat a l'auditori, és el tret d'eixida per a les nostres falles, ja que a partir d'eixe dia, tots els caps de setmana hi ha presentacions. Però el que més s'allarga en el temps, és el rosari d'octubre, que ix totes les vesprades des de la parròquia de l'Assumpció i recorre els carrers del casc històric de la ciutat, organitzat per la confraria de la Verge del Rosari, i amb la participació dels clavaris junt amb el capellà, acompanyats de clarinets per a entonar la part cantada.

11- fer festa loc. verb. Deixar el treball o les obligacions.

Novembre comença amb la festa de Tots Sants, amb la visita als cementeris per a recordar i honrar als nostres difunts, però si per alguna cosa destaca el dia 1 de novembre, és per la celebració d'un rosari especial en memòria de tots els difunts. Este rosari, que comença a les 21:00 hores, i es resa el rosari complet, és a dir, els quatre misteris que consta (Gojosos, Dolorosos, Gloriosos i Lluminosos). Per tant, este dia es resen un total de 200 "avemaries", 20 "parenostres" i 20 "glòries" Cal dir que va acompanyat amb una creu i posa fi al rosari d'Octubre.

Al voltant del 22 de Novembre, dia de Santa Cecília, les societats musicals de la localitat honren la seua patrona, destacant la setmana cultural que se celebra en la societat Unió Musical de Torrent, amb actes al seu local i un concert a l'auditori per a proclamar a la seua Musa de la música. I per altra banda, la societat musical del Cercle Catòlic, celebra la incorporació dels nous músics a la banda major.

12-festa grossa f. ETNOL. Festa solemne.

El mes de Desembre comença amb la festa de la Puríssima, on les joves torrentines igual que els joves al mes de Maig, celebren la seua festa. El dia se celebra amb missa major al matí amb la companyia dels familiars i dels barrers, i a la vesprada, la processó i l'encesa de llums del poble al ficus.

Però el que destaca en este dia és l'inici de l'aurora que fins al dia de reis, se celebra tots els diumenges i festius. Per la importància d'esta enraigada tradició torrentina, hem considerat dedicar-li un capítol a part, perquè des de fa uns anys, la falla Ramón y Cajal té la satisfacció de rebre els seus protagonistes el segon dia de Nadal i obrir-los les portes del casal per oferir-los un dolç refrigeri.

Com veiem, tots els mesos tenim una festa a celebrar, quasi totes, al voltant d'algun esdeveniment religiós però amb l'objectiu d'integrar tota la gent de la localitat, ja que en cap moment es pregunta el lloc d'origen, creença o afiliació política. Dir que la definició que fa 13 de la paraula festa és: **aiguar la festa (a algú) loc. verb. Torbar-li desagradablement un assumpte o una situació satisfactoris.** Però ni amb una pandèmia pel mig ha pogut ser aplicada, ja que a Torrent, si per alguna cosa destaquem, és per viure **la festa a la carrera.**

AFANY DE SUPERACIÓ A LA CARRERA

SIMILITUDS PROFESSIONALS

PER XISCO VILANOVA I MERINO

Mitjançant este escrit intente parlar-vos des de dos àmbits vinculats a la meua vida des de ben menut. En l'àmbit professional sóc entrenador personal i readaptador de lesió a la clínica transdisciplinar Qualis Training Lab de València, situada al barri on es planta la coneguda falla de l'Antiga de Campanar. Em vaig graduar en ciències de l'activitat física i l'esport; i em trobe en possessió de dos màsters: Valoració i exercici correctiu i entrenament de força funcional de Qualis Motus. D'altra banda, en l'àmbit personal sóc torrenti i faller de la nostra volguda comissió de Ramón y Cajal, la qual m'ha vist nàixer i créixer rodejat de família i amics...

En conèixer enguany el lema del monument que plantarem al mes de març, "A la carrera", vaig vore una oportunitat per analitzar i difondre el procés de realització i creació d'una falla, i que suposa una organització, dedicació i esforç comparables a les que realitzem en el nostre dia a dia per portar endavant la nostra carrera professional.

Quan una persona entra al centre en el que treballe, el primer que es fa de manera immediata, és establir quin serà el seu objectiu i el meu com agent vinculant del procés. És fonamental inculcar en la gent que fer activitat física és necessari per gaudir d'una bona salut i es deuen millorar els hàbits de vida.

Igual que un grup de fallers encapçalats pel seu president/a acudeixen al taller d'un artista faller per a depositar tota la seua confiança en la realització d'un monument, jo realitze una valoració inicial en la que coneixem i entenem les necessitats de la persona. Gràcies a açò es pot començar a construir junt amb els meus companys fisioterapeutes, psicòlegs i nutricionistes, tot l'entramat necessari per a transformar una idea en un objectiu. Tots som conscients que un gran monument no ix al carrer amb el treball d'una sola persona, per això es compta amb un gran equip d'artistes i treballadors que dia a dia dediquen la seua labor en un dels oficis més màgics i gratificants que es coneixen al món. Per això, un entrenador necessita al seu costat altres professionals que actuen en el procés de transformació física en el terreny esportiu.

Una vegada més, la confiança que deposita eixa persona en nosaltres és comparable a la que tota una comissió amb il·lusió i esforç, deixa en mans d'un artista per a que el 15 de març alcen la seua vista i vegem plantada al seu lloc la millor de les falles somiades.

Quan coneixem tots els índexs necessaris per a la preparació física de la persona que ha confiat en la nostra professionalitat, busquem els espais i ferramentes dels que disposem i poden servir-nos, semblants als que es tenen en compte quan l'artista observa les característiques del carrer, plaça o lloc on es plantarà la seua falla.

Després d'elaborar l'esbós, el fa públic a tota la comissió en el Sopar de presentació d'esbossos, i comença el procés d'acció, el qual dins del terreny professional com a entrenador personal es dividirà en una forma estructural o analítica. Este procés no es construeix i s'aconsegueix en poques setmanes o mesos, porta un temps i dedicació ampli que, en un futur, podrà divisar-se per la persona i els seus coneguts d'una forma més visual.

Els ninots que conformen el monument també es van creant poc a poc, del primer a l'últim i treballant minuciosament en cada detall que puga fer que es vegem millor. Tot este treball es realitza de manera aïllada, sense que ningú siga conscient de la quantitat d'hores i sacrifici que s'inverteixen per a que un monument lluisca amb el seu màxim esplendor o per a que una de les persones que acudeixen al nostre centre aconseguix l'objectiu marcat que els faça sentir-se bé amb si mateix.

Una volta hem fet este treball aïllat, ja passarem a realitzar el treball associatiu on ajuntarem totes les estructures properes per aconseguir un resultat molt més òptim. Este moment s'associa a la plantà de la falla, on l'artista faller, tot el seu equip i els fallers de la comissió aconseguixen visualitzar com les peces del puzle s'ajunten donant lloc a una falla plena de significat i dedicació conjunta.

Per últim, la fase integradora ens fa treballar exercicis que involucren tot el cos, i en la qual, comencem a donar-li força i capacitat al nostre entrenat, eixa capacitat que per a una falla és el moment àlgid de la nostra festa, els dies del 15 al 19 de març on el monument es troba en el seu màxim esplendor en lluir prop del nostre casal.

És el moment de sentir-se orgullosos de tot l'esforç que s'ha fet en el camí, de les hores de treball, la il·lusió, la construcció d'una idea, un esbós fet realitat, un pensament fet ninot i la unió de tota una societat festiva que un any més plena els nostres carrers de sàtira i color.

Una vegada el dia 19 de març les flames convertisquen en cendra el monument, serà el moment de realitzar l'avaluació. Dins del projecte d'un entrenador es deuran destacar els punts forts per a mantindre'ls i els dèbils per a millorar-los i fer-nos créixer, i com artistes i fallers es tornarà a pensar en el següent monument que es plantarà al carrer.

Perquè..., si destaquem el que tenen en comú la preparació física i el monument faller, podrem trobar: la capacitat de reinventar-se, l'ingeni per a crear, la sort de fer-nos partícips del camí corregut, l'esforç i, per últim, la perseverança que es demostra els 365 dies de l'any i que ens brinda l'oportunitat de gaudir d'allò que fem com agents esportius o com fallers de casal. Tota una il·lusionant carrera en la que val molt la pena formar part.

CUIDEM-LOS A LA CARRERA

QUÈ FEM DELS MAJORS?

PER JUAN JOSÉ BENAVENT I ROIG

A la carrera es fem majors, a la carrera creixen els nostres fills, a la carrera van deixant-nos qui ens han cuidat tota la nostra vida.

Però, parlant de cuidar, quantes persones has cuidat tu? Soc conscient que, o me preocupe pels demés o la meua vida s'apaga...? O te poses les piles, o te quedaràs per a vestir sants..., a la carrera.

Martin Heidegger, un filòsof que va experimentar totes les tendències religioses, catolicisme, protestantisme..., renegat de la religió quan la va canviar per la filosofia, membre del partit Nazi, negacionista (com es diu ara) del règim nacionalsocialista... Llegint la seua bibliografia acabes sense saber definir la seua personalitat, sobretot per a un profà com jo, però el ben cert és que, de forma molt estudiada, este autor i filòsof tenia clar que, el cuidar, el preocupar-se pels demés constituïx una manera de ser, és la mateixa essència de la vida. Si cuidem de les persones, formem part del seu creixement, de la seua realitat i sobretot, del respecte per la personalitat de l'altre. Si no som capaços de cuidar, no coneixerem els altres i viurem en el món de la individualitat. Definitivament diria jo que, ens morirem assolés i abandonats, ah!, i per suposat, passarem de llarg, passarem per este món a la carrera.

El cuidar també és complicat. Sabeu quins són els més fotuts de tots? Els iaïos, els nostres majors. Ells cuidaren els fills, després cuiden els nets, es cuiden entre ells, i finalment, quan tots hem crescut, cuiden les infermeres de l'asil on els deixem perquè, ja no fan la faena que tant salvava les nostres necessitats (sempre des de la generalitat i el respecte).

El cuidar és una actitud. Alguns la confonen amb la compassió, però per a mi, és un compromís, un acte de responsabilitat, i sobretot, com diu Heidegger, és inquietud, és preocupació; jo afegiria que és amor i entrega als altres. La diferència entre la compassió i les restants és que, la primera és una actitud negativa i les segones són positives.

Si no els cuidem, collirem egoisme a la carrera, i això, és com viure en un hort d'ortigues, en una llar abandonada, o en un món de camins perduts com deia l'estrany Heidegger.

Segur que recordeu el compte de Caputxeta Roja (em ric mentre escric per la qüestió que vos plantege); segur que sí. S'alçava tots els matins i un dels seus desitjos era portar-li el berenar a la seua iaia. Per cert, ho feia a la carrera, no fóra que el llop del bosc se la menjara. Possiblement un llop normal li haguera donat només un mos o dos, fins a aconseguir la cistella que diàriament es completava de: pa de llet calent, melmelada de fresa, unes galetes d'ametla, llima i mores, i finalment, per si no tenia prou, un pastisset de poma. Estic segur que el llop s'haguera oblidat de caputxeta només en el primer olor detectat, llevat que tinguera la seqüela del COVID que el fera perdre eixe sentit. La realitat és que, Caputxeta s'alçava il·lusionada, cuinava apassionada, corria desesperada, però sobretot, cuidava amb la dolçor d'una néta que agraiix l'amor rebut dels seus majors.

La història sembla una simple narració escrita per Charles Perrault o els germans Grimm, però jo no estic disposat a quedar-me amb eixa catalogació, m'agrada molt més pensar que la néta aventurera està plena de sentiment i responsabilitat respecte dels conflictes existencials de la seua família.

És la pròpia existència, la que explica el nostre filòsof alemany, o el mateix Nietzsche, o el nostre conegut Miguel de Unamuno, la que pretén solucionar les preocupacions de la protagonista; ells anomenen: de l'home que sobreviu. Unamuno escrivia sobre personatges dramàtics, conscients de la realitat de les seues incerteses, es a dir, de pensaments i conflictes existencials que marquen la seua consciència. Puix bé, quines són les nostres incerteses?, o millor, quina és la nostra realitat? Si deixem els dubtes arrere, podrem descobrir que ens necessitem, perquè formem part de la mateixa societat, formada i creada pels nostres majors. Una societat que canvia a la carrera però que no pot deixar de tindre la llibertat de mirar cap arrere. I així trobarem els nostres pares i els seus, i tots els que han creat esta meravellosa existència. Descobrirem la importància de cuidar-la i de cuidar-los. Farem com Caputxeta, portarem la cistella del berenar, i ni a tu ni a mi, ens importarà vore'ls com creixen encara que siga a la carrera, perquè un dia se n'aniran, però la seua existència quedarà en les nostres vides. Serà quan deixarem l'humanisme per a un altre moment, i disfrutarem del seu record, de les seues paraules, gestos i imatges. Alguns resarem i desitjarem trobar-nos prompte amb ells, com feia Unamuno o Heidegger a la seua joventut, i els que no tinguen esta fe, també els tindran presents, perquè l'amor pels majors és per sempre, perquè sempre hem sigut el seu amor.

UNA SETMANA HISTÓRICA A LA CARRERA

SETMANA FALLERA SETEMBRE

PER JOAQUÍN REQUENA i PILES

Encara que hem trobat suficient documentació per assegurar que les falles a Torrent començaren de manera esporàdica a fer acte de presència a principi del segle passat, no seria fins la dècada dels anys 50, quan semblava que podria ser definitiva la continuïtat de la festa fallera a la nostra ciutat. No obstant això, a l'any 1957 van ocórrer alguns esdeveniments que desembocaren en la famosa tombà dels monuments, la qual cosa, ens va resultar molt més cara del que podríem imaginar, perquè hagueren de passar deu anys fins que tornarem a vore falles plantades als nostres carrers. Una tendència que va anar a millor en els següents anys, quan el nombre de comissions va augmentar considerablement i pràcticament tot el poble podia compartir la festa fallera sense moure's del seu barri.

Després de 50 anys ja podríem confirmar que Torrent era una ciutat on les falles havien vingut per a quedar-se de per vida. I amb este convenciment començarem l'exercici 2019/2020, plens d'il·lusió i amb ganes de viure la festa un any més. Però al mes de febrer, tots els mitjans de comunicació es feien eco d'una notícia provinent de Xina, sobre un virus que estava fent molt de mal en una de les seues regions, arribant fins i tot al confinament de tota la població, i nosaltres programant actes i més acte per a omplir la Setmana Fallers i els dies previs a ella.

El que era impensable que anava a ocórrer, es va convertir en una trista realitat quan el bitxo arribà fins a nosaltres, i va propiciar que, el 14 de febrer ens imposaren un arresto domiciliari de més de dos mesos, de manera que alguns monuments no arribaren a vore la llum i altres que ja estaven al carrer, hagueren de tornar als seus llocs d'origen o traslladats a naus disposades pels corresponents ajuntaments. Les falles del 2020 tornaven a fer història, primer ajornant-se i poc després, quedant suspeses de forma definitiva.

Total, que no ens quedava altre remei que començar les falles del 2021, amb el desig que no tornara a passar el mateix de l'any anterior. Però uns dies semblava que la pandèmia iniciava la retirada, i no massa temps després, constatàvem que tornava amb més força si cap i canviant d'indumentària per a esquivar l'armament que s'havia preparat en forma de vacunes.

Ens acostàvem a la setmana fallera del 2021 i les restriccions continuaven amb major o menor rigor, que ja varen impedir la realització de molts actes, de manera que en esta ocasió ja no fou una sorpresa el que tampoc poguérem celebrar-la setmana gran de la festa. Això sí, es va ajornar com se preveia, però des del primer moment, el món faller va posar la maquinària en marxa per a confeccionar un calendari que contemplara la plantà dels monuments, que esperaven amb il·lusió donar-se a conèixer després de més d'un any d'ostracisme fester.

I seria l'1 de setembre, la data elegida a Torrent per a iniciar la Setmana Fallera del 2021, continuant amb les mesures establides per les autoritats sanitàries, que junt amb les temors dels fallers i falleres pels riscos col·laterals que podia propiciar, no va poder amb la il·lusió de tornar a la festa, viure la festa i compartir-la amb la gent que estimes, i que any darrere any, hem viscut moments plens d'alegria i germanor.

Així que, diumenge dia 29 d'agost falla Ramón y Cajal, va a començar a calfar motors, com si d'una carrera es tractara, amb un acte celebrat al Centre Ambiental El Vedat de Torrent, on es van imposar les bandes de Falleres Majors 2021, a Pili i Elena, acompanyades dels presidents Jorman i Marcos. Va un ser un acte molt emotiu i amb unes sensacions rares, perquè després de molt de temps, els fallers i falleres de l'Ermita tornàvem a ajuntar-nos, per a exaltar els nostres màxims representants, que havien tingut el regnat més llarg de la història de les falles.

I per fi va arribar l'1 de setembre, i els monuments tornaven a omplir els carrers i les places, després d'una prolongada espera. Tant Vicent com José Luis, els nostre artistes s'afanyaren per a despertar en cadascú dels ninots el somriure, que haurien de transmetre a tots els seus visitants.

Seguíem fent història perquè, per primera vegada, la nostra comissió va adequar el carrer de Ramón y Cajal, per a convertir-lo en la nostra seu, durant els quatre dies de la setmana fallera. Una novetat important, que de segur serà el principi d'una manera diferent de viure la festa, perquè l'opinió generalitzada era que va resultar un èxit clamorós per llevar portes que en ocasions costaven obrir i possibilitar que tant menuts, joves i majors puguen compartir la festa junts, aportant més alegria i germanor si cap a les celebracions de la setmana gran de les falles, mostrant en tot moment la responsabilitat que requeria la situació que estàvem vivint, complint amb les normes de seguretat exigides per les autoritats sanitàries.

Per suposat, la música era la protagonista al llarg del dia i de la nit, sense deixar a un costat els desdejunis, esmorzars, dinars. Berenars, sopars i algun capritx que podia sorgir entre mitges. Però si cal destacar, algun esdeveniment alimentari que vam celebrar, sense dubte, ens quedariem amb el Sopar de la Plantà, perquè a més a més de sopar, però que molt bé, amb una organització exemplar dirigida per la nostra Irene, no va faltar de res, teníem de tot, sobretot aigua, aigua per a donar i vendre, i res de botelles xicotetes, no, a cànsters!

I és que quan ja havíem acabat de sopar, ens va caure una que ve a pèl amb el lema d'enguany, perquè no va donar temps a protegir-se, i l'única solució va ser fugir a la carrera. Se corria tant que no tocaves terra, tan sols aigua. Els únics que quedaven impassibles van ser els monuments, que ens imaginem estarien somrients per l'espectacle improvisat que estàvem oferint-los i també, algun faller i fallera tractant de protegir-los del vent que en forma de simfonia acompanyava el diluvi que estàvem rebent.

L'endemà no es parlava d'altra cosa i fins i tot prepararem l'ornat de carrer per no faltar a la cita del tradicional concurs. Per suposat, als monuments encara els durava el somriure de la nit anterior i més encara quan van rebre els dos segons premis de la categoria especial, al temps que els nostres màxims representants participaven en el tradicional trasllat de la Verge. Premis que junt amb altres vam arrebregar divendres dia 3 pel matí, perquè per la vesprada revisquérem l'acte més esperat per tots i totes, com és l'Ofrena a la Mare de Déu dels Desemparats. Senzillament, va ser extraordinari per la solemnitat i l'emoció que es va viure.

A la carrera i sense adonar-nos, ja estàvem en dissabte, i cal dir que va ser un dia de festa i relax, on tots els membres de la comissió vam gaudir del nostre improvisat casal al carrer amb més música que mai i sense patir gens de fam, al contrari, alguns es passaren d'estació i hagueren de tornar arrere.

I al final, ens plantàrem en el dia gran de la setmana, i si el dia anterior havia sigut molt tranquil, este va ser totalment diferent. Després de l'última despertà, ens preparàrem per a la celebració de la missa amb l'acte solidari de l'operació kilo. I en acabar, i després d'un breu passa carrer pel veïnat, li férem a Sant Josep la tradicional ofrena floral en el retaule del carrer que porta el seu nom, fins arribar a l'Ermida per a presenciar la mascletà i compartir un apetitós aperitiu al carrer Sant Pere.

Després d'un necessari descans, poc a poc anàvem acostant-nos a l'hora de la cremà de la falla infantil, un final que tenen predestinats tots els monuments. I efectivament, molt puntuals com sempre, es va cremar la falleta que homenatjava Mèxic, entre plors i rialles, però amb la satisfacció d'haver pogut celebrar la desitjada setmana fallera. Elena i Marcos, acompanyats de Pili i Jorman, van ser els protagonistes de l'acte, rebent l'enhorabona de tots els presents.

Com donava temps a sopar fins el moment de cremar el monument major, així ho férem, i quan arribaren els responsables de Protecció Civil, va començar el protocol de la cremà amb el tradicional castell que donava pas a l'encesa de la falla, i la clausura de les falles 2021.

Bé, la clausura va tindre que esperar un poc més, perquè de colp i repent, i com si ens haguérem pres la gasolina que va sobrar per a la cremà, tots i totes començaren a ballar la música que demanaven i amb la sensació que havien estant assajant tots els dies de l'any, muntaren un espectacle, que convidava a participar en ell, per molt cansat que estigueres i per molta son que portares de retard. Total, que com es tradicional al món de les falles, el pensat i fet, va donar un resultat tan inesperat com satisfactori, aconseguint que Pili i Elena i Jorman i Marcos tingueren el millor fi de festa que mai no podien imaginar.

I fins ací, el relat d'una setmana fallera atípica per les dates en les que es va celebrar de l'1 al 5 de setembre del 2021, a petició d'un faller, quan l'any 2068, estaven celebrant el centenari de la nostra comissió i volia saber amb detall, què va passar amb les falles del 2020 i 2021, per publicar-lo al llibret.

No volem fer un pel·lícula semblant a la de "Regreso al futuro", encara que ens encantaria. El que volem és que la història de la Falla Ramón y Cajal estiga reflectida en els seus llibrets, sense cap oblit, per a que tots els fallers i falleres tinguen accés a ella i no els passe com a nosaltres, que, per haver fulls en blanc, no coneguem amb profunditat passatges de la vida fallera de l'Ermita que voldríem conèixer per a ser justos amb la història i amb els seus protagonistes.

TREBALL D'INVESTIGACIÓ:

Un poble a la carrera.
Torrent 1935.

Ajuntament de Torrent a principis del segle XX.A.M.T.

UN POBLE A LA CARRERA

PER SALVADOR CISCAR i JUAN

Amb el lema de “A la carrera”, abordem este exercici faller marcat per la precarietat, i fins i tot, sotmesos als dictàmens que ens marca la pandèmia. Quan sentim l’expressió a la carrera ens pot vindre a la ment moltes situacions i depenent de quin context, el seu significat varia en gran manera. La primera i més recurrent acceptació seria a la carrera esportiva, a l’inici d’una prova que per a arribar primer a la meta ens obliga a anar a la carrera. També en el nostre quefer quotidià trobem situacions que ens fan anar a la carrera, sumits en una espiral de treball i presses, que de vegades ens passa factura. Per a uns altres, l’expressió a la carrera, com a conseqüència de la situació actual que estem vivint, l’aplicarà a la carrera mèdica. Una carrera contrarellotge en la què s’han vist assumits tots aquells que han estat en la línia de foc a fi de frenar un virus desbocat. I nosaltres enguany hem vist com podíem parlar de la carrera com una cosa positiva, perquè com vorem en estes línies, la nostra ciutat un dia va començar a anar a la carrera.

Enfront de les quotidianes expressions que escoltem quasi diàriament de l’Espanya buidada, aquelles zones del nostre país que van patir emigracions massives durant el denominat èxode rural durant les dècades dels 50 i 60 del segle passat, la nostra ciutat no s’ha detingut, i contínuament el seu creixement. Siga per les condicions de treball, per un estupend clima, o per la proximitat a una gran capital, Torrent és una de les millors ciutats per a viure. D’una banda, Gran Ciutat, amb els seus grans parcs, serveis i oferta comercial i per una altra, un poble acollidor on se respira acompanyament i harmonia, amb les seues festes, les seues processons, les seues tradicions...

No realitzarem un estudi dels anys a partir de la segona meitat del segle XX en què Torrent va augmentar la seua població de manera considerable, ni de l’expansió urbanística, ni industrial. Analitzarem en quin moment Torrent va començar a anar a la carrera, i ens detindrem en una data concreta, en 1935.

Vorem com era el Torrent dels anys trenta del segle passat, una dècada que començava amb moltes propostes i desitjos de canvis socials i que desgraciadament tots sabem en què desembocaria. La nostra intenció és que el lector descobrisca aquell Torrent que a poc a poc anava deixant de ser poble per a començar a transformar-se en una ciutat, i per descomptat que els més majors recordaran moltes persones de les què ací es nomenen, comerços i també professions, moltes d’elles ja desaparegudes.

Per a l’elaboració de l’estudi hem recopilat la documentació existent en hemeroteca de 1935 i publicacions especialitzades com la Revista dels Mercats de Parla Hispana i el Directori Valencià, publicat per Anuarios Bailly-Bailliè y Riera Reunidos. Comencem la nostra carrera cap al Torrent actual.

PARTIDO JUDICIAL DE TORRENTE

Torrente V. de 9,735 hab. de H. y 9,827 de D., con
 Ayuntamiento de 9,952 hab. de H. y 10,045 de D.;
 cabeza de part. judicial, situada a 9 Km. de Valencia.
 Carr. a Albar y la de Mislata a Real de Montroy. Fies-
 tas el 15 agosto; mercados los viernes. Tranvía eléctrico
 a Valencia. Produce vino, algarrobas, cebollas, tomates,
 naranjas y cereales; cría ganado lanar y vacuno. —
 (V. V. C.)——G. P.——C. U.—

236

Dades de Torrent en 1935.

Si haguérem de situar un punt de partida cap al desenvolupament futur de Torrent, estariem parlant de mitjan segle XIX. En 1846 es va aconseguir que la vila de Torrent fora capital de partit, al mateix temps que es negociaven els tràmits de compra del poble pels veïns, als hereus de don Manuel Sixto d'Espinosa, últim propietari de l'Encomienda, assoliment que es va aconseguir el 14 de maig de 1847, després del pagament de 260.000 rals de billó per les terres i 33.000, pagables en tres anys, per la Torre. A partir d'este moment, els veïns són independents i Torrent és una ciutat autònoma que pot decidir i dirigir el seu futur.

L'agricultura, i en menor mesura la ramaderia, al costat d'un gran grup d'oficis artesans: granerers, sabaters, fabricants de xocolate, aiguaders, colliters de vi, etc., formaven la societat d'un poble regit pel calendari agrícola i religiós, que marcaven les labors, celebracions, tradicions... L'obertura de la carretera de Torrent a Real de Montroi en 1879 donava inici a les millores en quant a les vies de comunicació de la població.

La creació del Cercle catòlic el 7 de setembre de 1884, com a entitat solidària, va iniciar l'aparició de les primeres associacions obreres. El Cercle Catòlic de Sant Josep Obrer va ser la primera institució dirigida a la classe obrera, que tenia com a objectiu prestar ajuda econòmica, intel·lectual, moral i religiosa. En eixe mateix any es va crear la Caixa de Socors Mutus i el Sindicat Agrícola.

A nivell cultural, en esta dècada, es construeixen dos teatres, un al carrer Sagra i un altre al carrer Sants Patrons, i en 1887 es funda la Banda de Música del Patronat del Cercle. En l'última dècada del segle XIX i primera del XX es precipiten els assoliments i avançaments d'un poble que comença la carrera cap el seu gran desenvolupament. A la fi de segle, l'11 de novembre de 1893, s'inaugura la línia de tren entre València i Torrent, i a l'any següent ja s'amplia fins a Picassent.

Tramvia de Torrent a València a principis del segle XX.

No obstant això, un dels avançaments més importants de l'època, va ser l'arribada de l'aigua potable a la població, el 12 d'agost de 1894. L'aigua, procedent de la Font de Sant Lluís, va començar primerament a donar servei a les fonts instal·lades en la població, al temps que començaren la xarxa de distribució a domicili. Dos anys més tard, el 26 d'abril de 1895, els germans Pla, inauguren el servei de tramvies de tracció animal entre Torrent i València, que passaria a ser elèctric el 18 de juliol de 1900. Amb l'inici del segle XX Torrent continua amb grans avanços, com la instal·lació de l'enllumenat públic elèctric en 1901. En 1905 la població comptava amb 8.828 habitants, ja era un poble amb diverses societats, casinos, teatres, bandes de música i premsa local. Les comunicacions amb una oficina pròpia de correus i telègrafs i telèfon públic es van implantar en 1909. Durant els següents anys s'obrin i adequen noves vies de comunicació com la carretera d'Albal, en 1918, o el pont i carretera cap al Mas del Jutge, en 1927. L'obertura de la futura avinguda al Vedat en 1928, va possibilitar una nova zona d'expansió del nucli urbà. Amb les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931, convertides en un plebiscit sobre la monarquia, es dona inici a la II República Espanyola, i a Torrent els resultats van donar el 66,66% dels vots als regidors republicans i el 33,33% als regidors monàrquics, sent convalidat el resultat pel Ministeri de la Governació, al no ser impugnades les eleccions, el 17 d'abril.

D'entre els dotze regidors que formaven el consistori de l'ajuntament, va ser elegit com a alcalde el senyor Vicente Silla Tronch. Si fins este any del 1931, Torrent havia evolucionat a la carrera en molt poques dècades, l'esperit de canvi implantat per la naixent república, accelerarien encara més els canvis, o almenys les intencions de realitzar-los. La nova corporació municipal va començar a promoure noves pautes que reflectiren en l'esperit republicà de la nació, i com a primera mesura es va proposar canviar la retolació de diversos carrers del municipi, acordant retolar la Plaça de la Constitució amb el nom de plaça de la Llibertat, el carrer Sagra amb el nom de Pablo Iglesias, la Plaça del Bisbe Benlloch, amb el nom de Plaça de Blasco Ibáñez, l'Avinguda del Vedat amb el nom d'Avinguda de la República, la plaça d'Alfons XII amb el nom de l'Aviador Franco, el carrer continuació de Ramón y Cajal, carrer del capità Galán, el carrer del Canonge Gisbert, carrer del capità García Hernández, el carrer del Convent amb el nom de carrer del Periodista Nakens, i el carrer de Pare Méndez amb el nom de carrer de D. Vicente Marín. Les plaques amb els noms dels nous carrers van ser inaugurades diumenge 21 de juny, i posteriorment es va canviar també el carrer de la Foyeta, per carrer de Luis Sirval, periodista assassinat en la Revolució d'Astúries de 1934, i es va eliminar el rètol de l'Asil de Santa Elena pel nom de Retiro de la Vejez.

Projecte de construcció de la Gran Avinguda del Vedat.A.M.T.

Una de les mesures urbanístiques preses pel nou govern municipal va ser la prohibició de no construir cap casa de planta baixa a l'avinguda de la República, perquè l'expansió urbanística s'havia realitzat sobre la base de construccions en la seua majoria d'una planta, condicionades a les necessitats de les labors del camp. Des de l'inici de la proclamació de la República, els incidents, polaritzats entre unes posicions polítiques oposades, van anar en augment: l'enfrontament amb la religió, l'alt índex d'atur, les vagues..., anaven creant un ambient tibant que en el cas de Torrent va esclatar amb els incidents esdevinguts en les eleccions generals del 19 de novembre de 1933, data en la qual l'interventor Francisco Puchades Chuliá, militant del partit de la Dreta Regional Valenciana, va rebre un tir en el clatell tractant de protegir l'urna electoral de la secció segona del districte de l'Ermita, situada en el grup escolar Blasco Ibáñez, actual col·legi Lope de Vega.

En 1935, data en la qual ens detindrem, Torrent va patir una de les seues pitjors collites, la qual cosa va provocar un gran augment de l'atur, al no haver-hi recol·lecció. Malgrat este ambient tan poc falaguer, Torrent havia aconseguit grans metes, com hem dit, iniciades a la fi del segle XIX, que l'havien convertit ja en una important població. La catàstrofe que s'aveïnava amb l'inici de la guerra civil i els seus tres llargs anys van suposar un fre per a tot el país, que va haver de patir tres dècades de recuperació i penúries fins a tornar a la normalitat, però, de moment en el present estudi continuarem analitzant com era el Torrent de 1935.

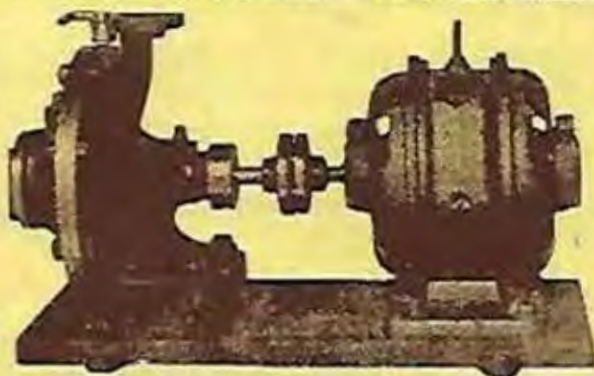
Manuel Puchol Chuliá, alcalde de Torrent en 1935.

La població comptava amb 10.045 habitants de dret, i l'alcalde, triat el 15 de setembre de 1934, era el senyor Manuel Puchol Chuliá. Torrent comptava amb Jutjats de 1ª instància, sent el jutge, D. Tomás Barinaga, secretari judicial, D. Jerónimo García i secretari habilitat, D. Enrique Mora. El Jutjat Municipal el dirigia el Jutge D. Gerardo Marín Ferrer, actuant de fiscal D. Luis García Andreu i com a secretari D. Pascual Parra. Com a cos de seguretat existia la Caserna de la Guàrdia Civil, amb el Capità D. Francisco Ríos Romero al capdavant i el sotsoficial D. Andrés Gil Vicente. Els dos notaris de la població eren D. Arturo Pulin i Gaspar Ripoll Moltó, al carrer Cambrils.

El registrador de la propietat en estes dates era D. Damián Martínez. Els encarregats de les comunicacions a la ciutat eren D. José Forriol Nebot, en Correus, i la senyora Isabel Millán com a cap de Telègrafs, D. Juan García com a encarregat de Telèfons, i com a Cap d'estació del ferrocarril, D. José Seguí. Com a ordinaris a València treballaven els germans Camilo i Enrique Andreu.

El tramvia a València era de servei diari, i eixia cada 7 minuts. El preu del bitllet era de 0,30 pessetes. La Societat d'Autobusos la Torrentina, cobria diàriament el servei a Montserrat, a les 9:00 i a les 16:00 hores, i el preu del bitllet era d'1,50 pessetes. Ara bé, també realitzava els trajectes a València i al Vedat, al preu de 0,30 pessetes.

Tres eren els bancs existents, el Banc Espanyol de Crèdit, a la plaça de la Llibertat, Previsors de l'Avenir, al carrer Ramón y Cajal i el Banc de Biscaia, al carrer Mestre Giner. Com a caixa d'estalvi estava la Caixa de Previsió Social del Regne de València, al carrer Sèquia, i la Caixa Rural de Préstecs.

“VOLTA”

SOCIEDAD ANONIMA
VALENCIA

Sociedad distribuidora de energía eléctrica a 82 pueblos de la
provincia de Valencia.

—•••••—
VENTA DE MAQUINARIA Y MATERIAL ELECTRICO
TALLER DE REPARACIONES
ESPECIALIDAD EN INSTALACIONES HIDROELECTRICAS PARA RIEGOS

—•••••—
Domicilio social, exposición y venta de maquinaria: Pascual
y Genis, núm. 26. - Teléfono 524.

El subministrament elèctric de la població era proporcionat per les empreses Cooperativa Obrera d'Electricitat, Energia Elèctrica del Millars, i Volta, S. A. Per altra banda, existien sis carboneries, que corresponien a:

D. Tomás Andreu	a la plaça Sant Jaume
Viuda de Vicente Benlloch	al carrer Séquia
D. Pascual Iborra	al carrer de Pila
D. Antonio Lorente	al carrer Sants Patrons.
D. Ramón Páez	al carrer Ànimes
D. Alberto Soriano	al carrer Sèquia.

La distribució de gasolina estava a càrrec de l'empresa Societat d'autobusos La Requenense.

Banda de música Ateneo Musical, 1930.

La distribució de gasolina estava a càrrec de l'empresa Societat d'autobusos La Requenense.

La Societats existents en la població eren molt nombroses, quasi totes elles situades al voltant de la Torre, a la plaça Llibertat:

Ateneu Musical	a la plaça de la Llibertat
Ateneu Torrentí	a la plaça de la Llibertat.
Caixa Rural del Cercle Catòlic	
Casino Catòlic Obrer	a la plaça del Castell.
Casino de Llauradors	a la plaça de la Llibertat.
Casino Liberal.	
Centre Agrícola i Mercantil	a la plaça de la Llibertat.
Sindicat Agrícola	
Federació de Sindicats	al carrer Santa Ana.
Foment Agrícola Mercantil	a la plaça de la Llibertat.
La Protectora, S. M. d'Estereros	
Unió de Caçadors	a la plaça de la Llibertat.
Unió Patriòtica	a la plaça de la Llibertat.
Centre Agrícola Obrer Torrentí Musical.	
La Progressiva d'interessos professionals,	a la plaça de la Llibertat.

L'equip de la Peña Deportiva Torrente al camp de la Garrofera, 1932. Família Navarro Ortí.

Les Societats esportives eren:

Athletic Club	Club Esportiu Torrent
Sporting Club	Tennis i Rugbi
Torrent Futbol Club	Trinquet de Pilota

Els principals propietaris que apareixien anunciats en els directoris eren:

D. Vicente Almerich	al carrer de l'Ermita.
D. José Andreu	
D. Julio Baviera	al carrer Baviera.
D. Tomás Baviera	al carrer Pablo Iglesias.
D. Francisco Chiner	a la plaça de la Llibertat.
D. Domingo Chuliá	a la plaça de l'Església.
D. Gaspar Esteve	a la plaça de Sant Roc.
D. Pascual Fabiá	al carrer Fuentes.
D. Adrián Martí García	al carrer Ramón y Cajal.
D. Francisco Miguel	al carrer Sant Cristòfol.
D. Lamberto Miguel	al carrer Cambrils.
Vídua P. Miquel	al carrer Sant Cristòfol.
D. Luis Romeu	al carrer Desemparats.
D. Manuel Simó	al carrer Ros.
D. Francisco Torán	a les Eres del Convent.

D. Vicente Mengod Romeu, rector de l'Església Parroquial de l'Assumpció de Ntra. Sra.

L'única Església Parroquial que existia era la de l'Assumpció de Ntra. Sra., sent rector D. Vicente Mengod Romeu, el Vicari encarregat D. Ramón García, i com a coadjutors D. Tomás Martínez i D. Mariano Silla. Les Comunitats Religioses existents eren la de Caputxins Terciàries de Ntra. Sra. dels Dolors, Convent de Ntra. Sra. de Monte-Sión, Germanes Terciàries de Sant Francesc d'Assis i de la Immaculada Concepció, i les Salesianes de Don Bosco.

La funerària era propietat de les Filles de Piqueres Simó, i estava situada al carrer de l'Església.

Dos eren les Bandes de Música de la població, la de l'Ateneu Musical i la Banda del Patronat, i hi havia dues sales de cinema, el Cervantes, al carrer amb el mateix nom, i el Gran Cinema de l'avinguda, a l'avinguda de la República.

Existien quatre estancs, el de D. Agustín Fernández, al carrer Ros, el de D. Félix Ferrer, a la plaça de la Llibertat, D. Fidel Peris, a la carretera València, i el de D. Luis Simó, al carrer Sant Josep, i una administració de loteries, propietat de D. Francisco Mora, a la plaça de la Llibertat.

En Sanitat, els inspectors eren D. Francisco Ortí Tronch i D. Rogelio Baixauli, i com a subdelegats de farmàcia, D. Eduardo Miquel Ricart i D. Francisco Ortí Tronch. El subdelegat de veterinària era D. Cándido Mora López. El dispensari mèdic era de la Creu Roja.

Els metges que atenien a la població eren, D. Francisco Almerich, cirurgia, a la Plaça Bisbe Benlloch, D. Rogelio Baixauli Vázquez, cirurgia, a la Plaça Major, D. Germán Ferrer García, al carrer Sèquia, D. Francisco Ortí Tronch, al carrer Pablo Iglesias, i com a odontòleg, D. Vicente Andreu, al carrer Ramón y Cajal. El Sanatori privat Pare Jofre també prestava els seus serveis al Vedat.

Quatre eren les comares que prestaven els seus serveis, la senyora Presentació Cervera Mariner, al carrer Cambrils, la senyora Purificació Cervera Jiménez, al carrer Ramón y Cajal, la senyora Purificació Hernández Mariner i la senyora Carmen Mendoza, al carrer Sèquia.

Com a practicants donaven servei D. Eulogio Andreu, a la plaça de l'Església, D. José Felipo, al carrer Sèquia i D. José Fornés, a la plaça de la Llibertat.

Les tres farmàcies de la població eren les de D. José Andreu Piqueres i D. Daniel Ferrandis, a la plaça de la Llibertat, i la de D. Enrique Furió García, al carrer Sagra.

Grup escolar Blasco Ibáñez (actual col·legi Lope de Vega), novembre de 1935.

En el camp de l'ensenyament, la població comptava amb un total de setze mestres entre homes i dones:

Senyora Josefa Forriol Nebot

Senyora Amalia Rodríguez

Senyora Josefa Ferrer

Senyora Carmen Bargues

Senyora Anita Sanz

Senyora María Balaguer

Senyora Francisca Monasterio

Senyora Gloria Feliu

Senyora. Francisca Ibáñez

D. Salvador Ramón

D. José Sanchis Almiñano

D. Francisco Navarro

D. Vicente Carbonero

D. Juan Caballero

D. Juan Soler

D. José Gimeno

I en quant als col·legis trobem el de Vicente Casamayor Bisbal, al carrer de l'Església, Col·legi María auxiliadora, a la plaça Dominical, PP. Terciaris Caputxins, Convent de Monte-Sión, Germanes Terciàries Franciscanes de la Puríssima, al carrer Marco, Acadèmia de D. Salvador Pardo, el Grup Escolar Blasco Ibáñez, i al carrer Aviador Franco estava ubicada la Biblioteca Popular.

CIUDADES DE .. VALENCIA ..

MINISTERIO DE FOMENTO Y OBRAS PÚBLICAS DE ESPAÑA

Es inaugurado con gran pompa el magnífico edificio de la Caja Rural y Sindicato Agrícola en Torrente

El pueblo estacionado ante el magnífico edificio de la Caja Rural y Sindicato Agrícola de Torrente antes de la llegada de las autoridades de Valencia.

El Arzobispo de Valencia, doctor Melo—que fué a presidir y bendecir el acto—, entra en Torrente y se encamina al local de la Caja Rural, acompañado de ilustres personalidades de la famosa ciudad, entre ellas—junto al Arzobispo—el señor Reig Obisbert, alma de la benéfica y excepcional fundación.

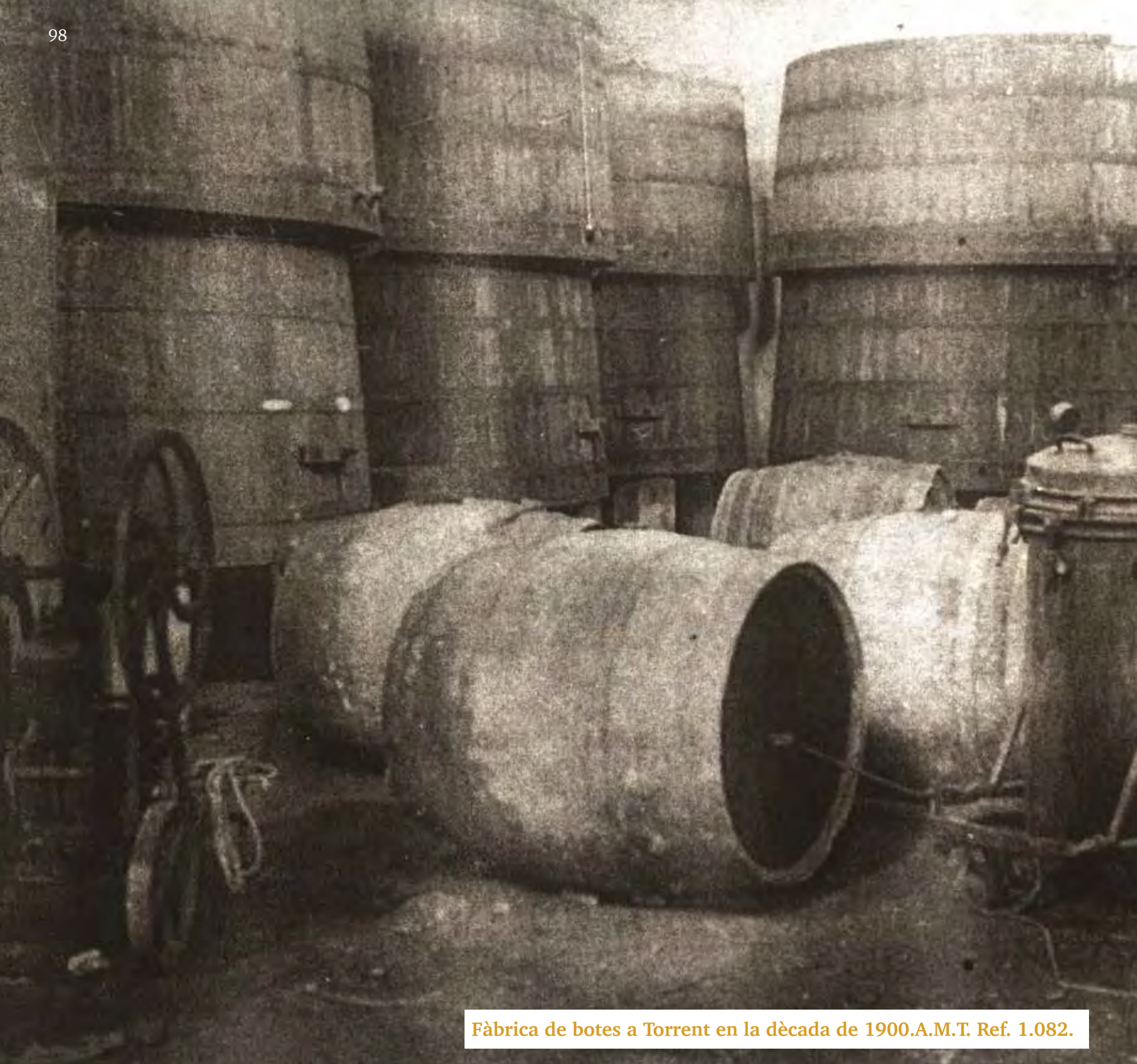
Los invitados al acto antes de comenzar el banquete que fueron precedidos por los señores Reig Obisbert y demás directivos de la fundación.

Solemne acto de apertura celebrado en los locales de la Caja Rural bajo la presidencia del Arzobispo, doctor Melo, que obtuvo los votos por la prosperidad del fructuoso establecimiento, que los que con mayor efusión comenzaron su actuación en las grandes comarcas agrícolas valencianas.

Fotos Sigüenza

Inauguració de l'edifici de la Cella Rural i Sindicat Agrícola. Setmana Gráfica, n 137 - 23 febrer 1929.

Com a professionals liberals trobem a quatre advocats: D. Fernando Iglesias, D. Juan Faus Ródenas, D. Ricardo González Baldoví i D. Serafín Puig; tres procuradors, D. Agustín Baixauli, a la plaça de l'Església, D. Manuel Gimeno, al carrer Ramón y Cajal, i Severino Yago. Com perits estan D. Ambrosio Roig, a l'avinguda de la República, D. José Roig, al carrer de l'Ermita i D. Pascual Roig, al carrer Sant Cristòfol. Dos eren els Agents d'assegurances, D. Enrique Guix, al carrer Sèquia i D. Salvador Juan, a la carretera València. Com a corredors de finques estaven D. Manuel Andreu i D. Narcís Andreu, al carrer de l'Ermita, i D. Vicente Muñoz, a la plaça Sant Roc.

En les indústries de transformació trobem dos molins d'oli, el de D. Pascual Andreu, al carrer José Nakens, i el de D. Patricio Chiner, al carrer Gómez Ferrer. A més, hi havia dues fàbriques d'oli, una d'orujo, de D. Nicolás Andreu, a la plaça del Raval i altra d'oli vegetal, de D. Agustín Muñoz, al carrer José Nakens. També ens consta l'existència de dos serradors de fusta, D. Francisco Casabán, al carrer Beat Juan de Ribera, i D. Alberto Sanz, al carrer Cervantes.

En el sector d'alimentació trobem fins disset carnisseries de

D. Joaquín Alegre	al carrer Cervantes.
D. Eleuterio Cervera	al carrer Santa Ana.
D. Francisco Cervera Jiménez	a la plaça Major
Germán Cervera Burguet	a la plaça Major.
D. José Cervera	al carrer Santa Llúcia.
D. José Cervera	al carrer Santa Llúcia.
D. José Cervera Jiménez	a la plaça Major.
D. Vicente Cervera, Fill	al carrer de l'Ermita.

D. Vicente Cervera Mariner	a la plaça Major.
D. Vicente Cervera Silla	a la plaça Major.
D. José Daries	al carrer Taroncheta.
D. Pascual Daries	al carrer Sant Cristòfol.
D. Pascual Ferrer, fill	a la plaça Sant Roc.
Senyora Rosa Mora Ros	al carrer Pablo Iglesias.
D. Juan Bautista Parra Baixauli	al carrer Sèquia.
D. Alfredo Royo	al carrer Gómez Ferrer.
D. Isidro Royo	al carrer Ros.

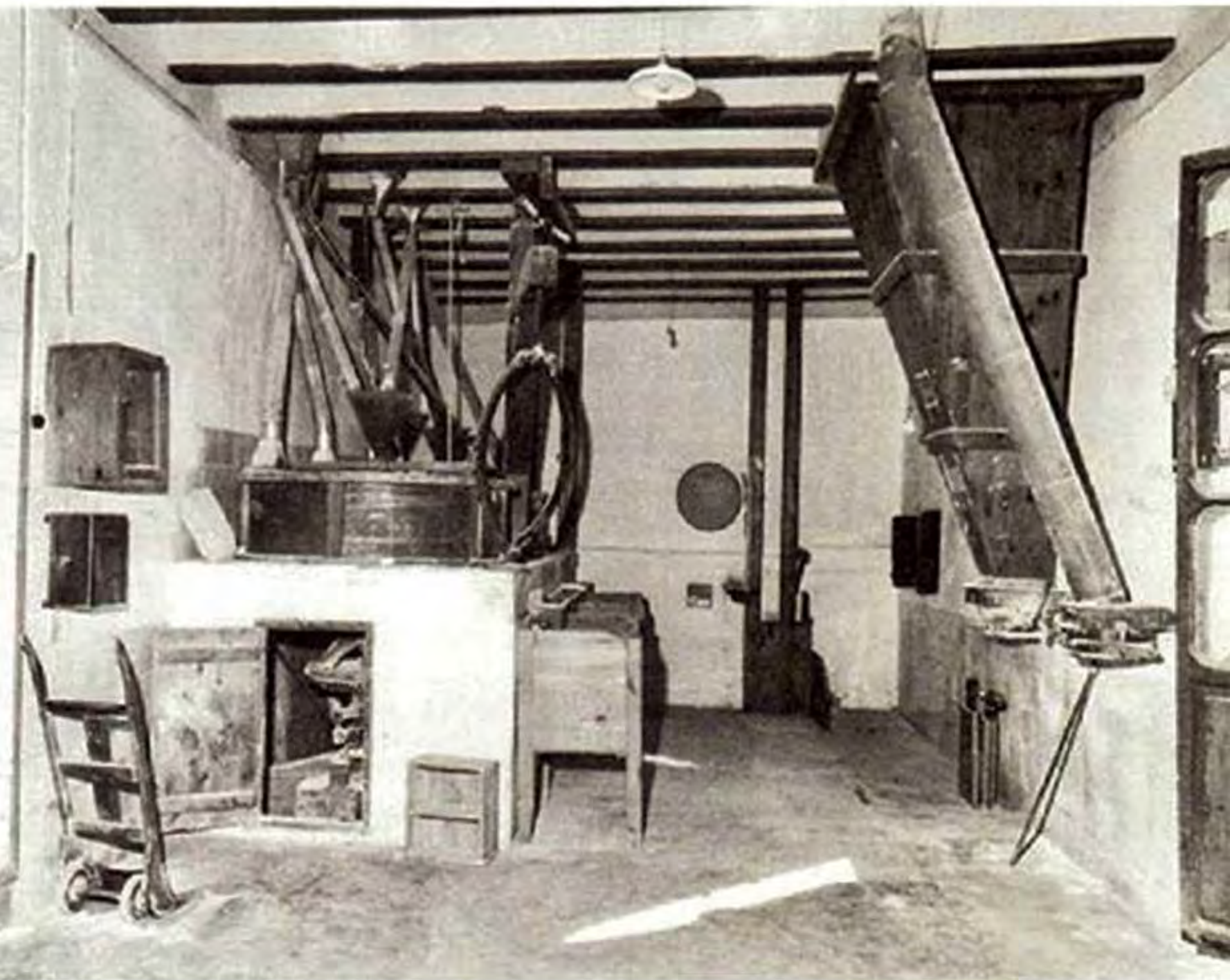
A més a més de les parades del mercat municipal, existien set tendes de comestibles i productes ultramarins:

D. Ricardo Carratalá	a la plaça de la Llibertat.
D. Enrique Crespo	a la plaça de la Llibertat.
Vda. de Gorriz	a la plaça de la Llibertat.

D. Francisco Miquel	al carrer Sèquia.
Senyora Dolores Mora	al carrer Ramón y Cajal.
D. Joaquín Moreno	al carrer Pablo Iglesias.
Senyora Asunción Rivera	a la plaça Sant Jaume.

Les cinc confiteries i pastisseries existents eren les de:

D. Manuel Cabanes	al carrer Església.
D. Vicente Lerma	a la plaça de la Llibertat.
D. Francisco Ribera	a la plaça Raval.
Vda. de D. Vicente Rodríguez	al carrer de l'Església
D. Julio Rubio	a la plaça de la Llibertat.

Moli de farina de D. José Peiró, a la plaça del Raval.

Existien vint-i-un forns de pa, sent una de les poblacions que més ne tenia, ja que Alaquàs, en estes dates, comptava amb cinc forns, Aldaia amb huit, o Xirivella només que tres. Els forns que donaven servei en 1935 eren els següents:

D. Arturo Baviera	a la plaça Sant Jaume.	D. Salvador González	al carrer Sant Onofre.
D. Juan Baixauli	al carrer Pablo Iglesias.	D. José Gozalvo	al carrer de l'Ermita.
D. Benjamí Beguer	al carrer Fuentes.	D. Claudio Ibáñez	a la plaça Sant Jaume.
D. Valentín Benlloch	al carrer de l'Ermita.	D. Pascual Mesado	al carrer Marco.
D. José Castellote	al carrer Sant Josep.	D. Francisco Montoro	al carrer Dominical.
D. Diego Cubes	a la plaça Mestre Giner.	D. José Montoro	al carrer Abastecedores.
D. José Cubes	al carrer de l'Ermita.	D. José Mora	al carrer Sant Blai.
D. Vicente Cubes	al carrer del Ganado.	D. Manuel Puchol	al carrer Sèquia.
D. Amarante Esteve	a la carretera València.	D. Fulgencio Ricart	al carrer Calvari.
D. Vicente Fabiá	al carrer José Nakens.	D. Ricardo Torán	al carrer Santa Llúcia.
D. Pascual González	al carrer del Crist.		

Torrent també comptava amb dos magatzems de farines, propietat de D. Francisco Mora, al carrer Pablo Iglesias, i el de la Vda. de D. Miguel Raga, a la plaça de la Llibertat. A més de dos molins de farina que eren de D. Francisco Navarro, al carrer Ramón y Cajal, i de D. José Peiró, a la plaça del Raval.

Com a magatzems de salaons trobem el de D. José Andreu, al carrer Sèquia, i els de D. Ricardo Carratalá i D. Ramón Lerma, tots dos a la plaça de la Llibertat. I la Unió Conservera i Arrossera, S. A. disposava d'una fàbrica de llet condensada.

Una altra activitat duta a terme per famílies de llauradors de la població, va ser les vaqueries, i en concret en este any 1935 apareixen quinze vaqueries en funcionament de:

D. Onofre Alandí	al carrer sant Onofre.
D. Salvador Cervera	a la plaça del Bri.
Vda. de G. Cervera	a la plaça Santa Llúcia.
D. Antonio Daries	al carrer Cervantes.
D. José Espeleta	al carrer Dominical.
D. Rafael Grima	al carrer Fuentes.
D. Vicente Miquel	al carrer Campoamor.
D. S. Navarro	al carrer Sèquia.
D. Jaime Ortiz	al carrer Sèquia.
D. Ramón Páez	al carrer Ànimes.
D. José Tordera	al carrer Sèquia.
Vda. de D. Luis Tordera	al carrer Santa Llúcia.
D. Pascual Tordera	al carrer Santa Llúcia.
D. Pascual Tordera, Fill	carrer del Crist.
D. Pedro Viñes	al carrer del Carmen.

Repament de llet a domicili a Torrent a principis del segle XX. Família Llópez Barberá.

En relació a la ramaderia, com a ramaders trobem a D. José Jiménez, al carrer José Nakens, D. Juan Bautista Parra Baixauli, al carrer Sèquia i D. Juan Bautista Parra Cervera, carrer Verge dels Desemparats.

En el camp de l'artesania, Torrent comptava amb un grapat d'oficis al principi dels anys 30. Cal destacar els germans Isidro i Pascual Miquel, els quals, tenien una fàbrica de terrisseria al Xenillet. Tres eren les espardenyereries existents, la de la senyora María Rosa Campos, al carrer Arturo Cubells, la de D. Vicente Planells, a la plaça de la Llibertat, i la de D. Mariano Puig, al carrer Ros. Per a treballs de brodats i calats estaven la senyora María Costa, al carrer Gómez Ferrer, i la senyora María Simó, a la plaça Sant Roc. Al carrer Canonge Gisbert, D. Rafael Lafora tenia una fabrica de botons, fermalls i sivelles.

Les dues sastreries de la població eren les de D. José Cervera, a la plaça de la Llibertat, i D. F. Planells, a la plaça del Castell. Els tallers de confecció instal·lats en cases particulars lògicament no apareixen en cap publicació, però sabem que eren molt nombrosos. Prova d'això són els quatre comercials de màquines de cosir que hi havia en la població: D. Antonio Navarro, marca Gritzner, al carrer Cambrils, D. Manuel Mendoza, marca Naumann, D. Otilio Gómez, marca Singer i D. Gerardo Hernández, marca Werthim.

Hi havia dues caldereries, la de D. Ramón Mora, al carrer Santa Llúcia, i la de D. Enrique Vidal, al carrer Canonge Gisbert.

TONELERIA

DE

JOSÉ ROIG

Sta Ana 2^a ~~Plaza Casal, 2~~

Depositarario de fondos municipales

DIA

TORRENTE 16 DE Julio DE 1906

Pts.

CTS.

Por tres mangos

3

75

Recibi.

Jose Roig

Una de les activitats artesanals amb més tallers va ser la de la construcció de carros, imprescindibles per al transport de mercaderies, materials de construcció, collites i com no, per a desplaçar-se en aquella època. En 1935 trobem sis tallers en actiu:

D. José Cervera	al carrer Sant Agustí.
D. P. Fernández	al carrer Vicente Marín.
D. Pascual Fernández	al carrer Pablo Iglesias.
D. Enrique Martínez	al carrer Beat Joan de Ribera.
D. Francisco Navarro	al carrer Ramón y Cajal.
Ramón Ortí	al carrer Ramón y Cajal.

Salvador García
FABRICA DE CALZADO — PLAZA DE COLON, 43

Corrente
(Valencia)

En estos anys Torrent, ja era un nucli productor de calçat artesanal, a l'altura d'altres poblacions com Cocentaina o la Vall d'Uixó, com ho evidència les quinze fabriques i tallers artesanals de calçat que hi havia a la població:

D. Vicente Alejos	al carrer Santa Ana.
D. Pascual Martí	al carrer Gómez Ferrer.
D. Martínez	al carrer Bellido.
D. José Alegre	al carrer Sant Josep.
D. Bautista Andreu	a la plaça Major.
D. José Fernández	al carrer Marco
D. Enrique Ferrando	al carrer de l'Església.
D. Salvador García	al carrer Santa Ana.
D. Ricardo Grimaltos	al carrer Sant Cosme.
D. Manuel Llopes	al carrer Gómez Ferrer.
Senyora Teresa Martínez	al carrer Ramón y Cajal.
D. José Piles	al carrer Beat Joan de Ribera.
D. Valentín Rubio	al carrer Santa Bàrbara.
D. Vicente Simó	al carrer Sant Cristòfol.
D. Vicente Beguer	al carrer Sant Blai.

Dos són els guarnicioners que treballaven en esta data a Torrent, subministrant el necessari per a la munta i subjecció dels animals de tir i accessoris per a carros. Ells són D. José Campos i D. Mariano Escrich, tots dos al carrer Pila. Els ferradors i ferreries existents eren la de Vda. de V. Arévalo, al carrer Ramón y Cajal, D. Rafael Cubes, a la plaça Blasco Ibáñez, D. Cándido Muro, al carrer Ramón y Cajal i Joaquín Remohí, a la plaça Bisbe Benlloch.

No podien faltar fusteries al nostre poble i així trobem quatre fàbriques:

D. Tomás Alabarta	al carrer Santa Ana.
D. Francisco Casaban	al carrer Beat Joan de Ribera.
D. Álvaro Ferrándiz	al carrer Sèquia.
D. Ambrosio Roig	a l' Avinguda de la República.

Torrent també comptava amb tres fàbriques de llanda, la de D. Manuel Embuena, al carrer Pablo Iglesias, la de D. Antonio Navarro Valor, al carrer Cambrils, i la de D. Gaspar Navarro Valor, al carrer Sèquia.

Granerer torrentí a principis del segle XX.

Tal vegada l'ofici artesanal que més ha representat a la població de Torrent ha sigut el de granerer, com ho demostra que en 1935 existiren dotze artesans en actiu:

D. Luis Verdet	al carrer Verge del Pilar.
D. Miguel Verdet	al carrer Santa Llúcia.
D. Pascual Verdet	al carrer Santa Llúcia.
D. Ramón Verdet	al carrer Santa Llúcia.
D. Andrés Berrigues	a la plaça de la Llibertat.
D. Carmelo Montoro	al carrer Sant Gaietà.
D. L. Montoro	al carrer Abastecedores.
D. Ricardo Montoro	al carrer Ànimes.
D. Baltasar Silla	al carrer Ànimes.
D. José Silla	al carrer Sant Gaietà.
D. Gozalvo Simó	al carrer del Pilar.
D. Rosendo Simó	al carrer del Crist.

Les tres serralleries existents en la població eren les de D. José Andreu, al carrer Desemparats, D. José María Rubio, al carrer de l'Església, i D. José Silla, al carrer Sèquia.

Un altre ofici artesanal que se desenvolupava a Torrent era el de les conserves vegetals i en eixe any ne trobem tres: la d'Asensio Carratalá, al carrer Santa Ana, la D. José Carratalá, a la baixada al Barranc, i la d'Unió Conservera i Arrossera, S. A., el propietari de la qual, era D. Juan Villalonga Villaba, al carrer Verge de la Purificació.

Entre els comerços de la població estava la drogueria de D. Enrique Serrano, a la plaça de l'Església, el fotògraf Rafael Ferriol, al carrer Pablo Iglesias, la paqueteria de D. Francisco Medina, al carrer José Nakens, l'argenteria de la senyora Teresa Andreu, al carrer Pablo Iglesias i la rellotgeria de D. Eugenio Sánchez, al carrer Sèquia. Per altra banda, hi havia tres esparteries, la de D. Rafael Company, al carrer Santa Llúcia, la de la Vda. de Fernández, a la carretera València i la de D. Manuel Hernández, a la plaça del Castell. I tres matalafers, D. Antonio Martínez, a la plaça Sant Jaume, D. Ramón Penella, al carrer Santa Magdalena, i D. Alfonso Viñes, al carrer Sant Pere Alcántara.

Fins a díhuit perruqueries podíem trobar a Torrent en 1935:

Senyor Andreu	a la plaça de la Llibertat.	D. José Grau	al carrer Santa Ana.
D. Eulogio Andreu	al carrer Pablo Iglesias.	D. Francisco Hernández	al carrer Santa Llúcia.
D. Antonio Almerich	al carrer de l'Església.	D. Manuel Mendoza	al carrer Sant Roc.
D. Manuel Aznar	al carrer del Crist.	D. José Mendoza	al carrer Ànimes.
D. Alfredo Calabuig	al carrer Cambrils.	D. José Mendoza Marinet	al carrer Gómez Ferrer.
D. Matías Carbalio	a la plaça de la Llibertat.	D. Felipe Puig	al carrer Ramón y Cajal.
D. José Felipo	a la plaça Bisbe Benlloch.	D. Eduardo Remohí	al carrer Sèquia.
D. José Fornés	a la plaça de la Llibertat.	D. Arcadio Rodríguez	al carrer Bellido.
		D. Manuel Simó	al carrer Sant Onofre.
		D. Vicente Santos	a la plaça Toledo.

Les impremtes de Torrent eren les de D. Pasqual Lerma, al carrer Empedrat, D. Enrique Vidal, al carrer Pila, i la de Nicomedes González, ubicada a la plaça Mestre Giner, que a més, era papereria i filatèlia.

En referència als comerços de teixits i la seua fabricació, cal nomenar la tenda de D. Francisco Bataller, a la plaça de la Llibertat, i la de D. Salvador Sanont, al carrer de Pila, junt amb la fàbrica de cotó, propietat de D. Diodoro Alcaraz, que es trobava a la carretera València, i una altra fàbrica de seda de D. José David.

Fábrica de Hielo
— de —
Nicolás Andréu
Hielo de excelente agua potable. - Fabri-
cación esmerada
C. Cervantes — — — TORRENTE

També cal ressenyar l'existència d'una fàbrica de gasoses, propietat de D. Arturo Mora, una fàbrica de gel, propietat de D. Nicolás Andreu, al carrer Cervantes, i una fàbrica de mobles, propietat de D. Francisco Casabán, al carrer Beat Juan de Ribera.

Els subministraments de materials de construcció de Torrent procedien dels quatre establiments propietats dels Hereus de D. Antonio Cándido, al carrer de l'Estació, de D. José Fenoll, al carrer Vicente Marín, de D. Aldino Fernández, a la plaça Església i de D. José Raga, al carrer Pila. Però, també hi havia dos marbristes, D. Ricardo Cervera, al carrer Cubells i D. Ricardo Meliá, a la plaça Bisbe Benlloch, i un forn d'algeps, propietat de D. Francisco Puig Andreu, al carrer Sant Josep. Com a pintors professionals, estaven D. Luis Andreu, al carrer del Convent, D. Alejo Cervera, al carrer sant Cristòfol, D. Ricardo Monera, al carrer de l'església i D. José Vidal, a la plaça Major.

Recibi del Depontario de los fondos
 Municipales de esta Villa la cantidad
 de ~~treinta~~ treinta pesetas y son por los
 tracas y truenos disparados en la fiesta
 de S. Gregorio el día 7 de Mayo de
 1906.
 Y para que conste brino el presenten
 Corrente a los de Mayo de 1906.
 Francisco Miquel Silla

Una activitat, ja desapareguda íntegrament, va ser la de la pirotècnia, però en aquella època Torrent comptava amb quatre tallers, el de D. Vicente Jericó, al carrer Sant Blai, el de D. Francisco Miquel, al carrer Sant Gaietà, i els dels germans D. Pascual Parra, al carrer Sèquia i D. Ricardo Parra, a la plaça Mestre Giner.

En 1935 existien cinc posades a Torrent, les quals servien d'allotjament, tant per a viatgers, com per a les mercaderies i animals de transport. Al carrer Sèquia, en el seu tram final cap al pont, es trobava la de D. Francisco Silla, molt prop a la de D. Vicente Silla, que va estar en funcionament fins a 1960, convertint-se després en l'actual restaurant Casa Chesús. Al mateix carrer també s'ubicava una altra posada, l'amo de la qual, era D. Francisco Alejos. Al carrer de Sagra es trobava la coneguda com a Posada de Sagra o l'Hostal, regentat per D. Rosendo Mora, i a la carretera de Torís, la Venda Nova, propietat de D. Pascual Carbonell.

Les tavernes censades en la població en 1935 eren les de:

D. Gregorio Ánchel	al carrer Raval.	D. Francisco Mora	al carrer del Crist.
D. Mariano Benlloch	a la plaça Bisbe Benlloch.	D. Manuel Muñoz	al carrer Santa Llúcia.
D. Severiano García	a la plaça Major.	D. Francisco Silla	al carrer València.
D. Vicente Lerma	a la plaça del Castell.	D. Dámaso Simó	a la plaça de la Llibertat.
D. Juan Mas	al carrer Pablo Iglesias.	D. Pascual Tordera	al carrer Toledo.

Nou cafés donaven servei a Torrent, quasi tots situats al centre de la població. A la plaça la Llibertat: Café Alhambra, Café Ateneu, Café Centre, El Faro, Gran Café, La Peña, Els Trenta, Royalty, i a la plaça Blasco Ibáñez, el Café Retir. Com a cases de menjars s'anunciaven, El Doll, i altres, els propietaris de les quals, eren D. José García i D. Luis Miguel, a la plaça Llibertat i D. Vicente Peiró, a la plaça Colón.

La població també comptava amb cinc fàbriques de ciris de cera, la de D. Quintín Benlloch, a la plaça Salvador Giner, D. Abelardo Cabanes, a la plaça de la Llibertat, i D. Arturo Cabanes i Manuel Cabanes i la Vda. de D. V. Rodríguez, al carrer de l'Església.

Fábrica de Chocolates

Tomás Torno

Calle Pablo Iglesias, 5

Torrente • Valencia

La indústria més tradicional a Torrent va ser sens dubte la del xocolate i en estes dates la població comptava amb 46 fabricants:

D. Juan Almerich	al carrer Ramón y Cajal.	D. Ricardo Martínez	al carrer Fuentes.
D. Juan Almerich , fill	al carrer Pablo Iglesias.	D. Pascual Miquel	a la Plaza Mestre Giner.
D. Vicente Benavent	al carrer Ros.	D. Manuel Mora	al carrer Cambrils.
D. Agustín Benlloch	al carrer Sèquia.	D. Tomás Moreno	al carrer del Rosari.
D. Salvador Benlloch	al carrer Sèquia.	D. José Ortí	al carrer Sèquia.
D. Vicente Besó	al carrer Taroncheta.	D. Ramón Ortí	al carrer Sèquia.
D. Andrés Cercós	al carrer Pila.	D. Urbano Ortí	al carrer Bellido.
D. Andrés Chuliá	a la plaça Mestre Giner.	D. José Piles	al carrer Alquerieta.
D. Ricardo Chuliá	a la plaça de la Llibertat.	D. R. Planells	al carrer Empedrat.
D. Severino Chuliá	a la plaça de l'Església.	Vda. de Planells	al carrer del Carmen.
D. Vicente Chuliá	a la plaça de l'Església.	D. Francisco Puig	al carrer Santa Ana.
D. Francisco Esteve	al carrer Sant Josep.	D. Isidro Romeu	al carrer del Rosari.
D. Juan Esteve	al carrer Cervantes.	D. Francisco Ros	al carrer dels Dolors.
D. Vicente Esteve	al carrer Cervantes.	D. Salvador Ros	al carrer José Nakens.
D. Daniel Fernández Ros	a la plaça de l'Era.	D. José Ros	al carrer Sant Josep.
D. Salvador Fernández	al carrer Sèquia.	D. José Ruiz Ros	al carrer Ramón y Cajal.
D. David García	al carrer del Crist.	D. Vicente Sanz	al carrer Santa Ana.
D. José García	al carrer Sèquia.	D. Enrique Tormo	al carrer València.
D. Justo Giner	al carrer Santa Llúcia.	D. José Tormo	al carrer Pablo Iglesias.
D. M. Gozalvo	al carrer José Nakens.	D. Tomás Tormo	al carrer Pablo Iglesias.
D. Vicente Gozalvo	al carrer dels Dolors.	D. Ricardo Yago	al carrer Sants de la Pedra.
D. Ricardo Marsilla	al carrer Ramón y Cajal.	D. Severino Yago	al carrer San Josep.

Fábrica de Chocolates, Bombones y
Caramelos. Especialidad de la Casa.
CHOCOLATES "LA CEBRA"

Enrique Tormo

SUCESOR DE LA VIUDA DE T. TORMO

Calle de la Acequia E. T.-Teléf. 48-T
TORRENTE (VALENCIA) ESPAÑA

BODEGAS DEL REALÓN

Fundadas en 1893 :: Elaboración de vinos de
mesa tipo Rioja Blanco Brillante (Sauternes),
Tinto (tipo Borgoña) y Dulce Garnacha puro
de uva :: Servicio directo al por mayor.

Alfonso González

TORRENTE (Valencia)

La indústria del vi, que tan important era des del segle XV a Torrent, continuava amb una gran presència en la població, tant com a productors així com pels treballs d'indústries auxiliars.

Quatre eren els magatzems de vi que podem destacar, i els seus propietaris eren els Germans Baviera, al carrer Baviera, D. Alfonso González, al carrer Pila, D. Melchor Planells, al carrer Sant Antoni, i D. Pascual Silla. I com a colliters de vins estaven:

D. José Andreu	a la plaça de la Llibertat.
D. Pascual Andreu	al carrer Sèquia.
D. José Baviera	a la plaça del Castell.
D. Julio Baviera	
D. Tomás Baviera	a la plaça de la Llibertat.
D. Adrián Martí	al carrer Ramón y Cajal.
D. Gaspar Miguel	
D. Arturo Ortí	al carrer Ramón y Cajal.
D. Isidro Ortí	al carrer Cambrils.
Vda, de D. F. Simó	al carrer del Pi.

Com a comissionista de comercialització de vi solament exercia D. Rosendo Yago, al carrer Santa Ana. A més, tenim referència d'un magatzem d'aiguardents de D. Francisco Chiner, a la plaça de la Llibertat, i les fàbriques d'orujo de la Vda. de D. Ramón Vento, a la carretera de València i de D. Manuel Mora i D. Rosendo Mora, al carrer Sèquia

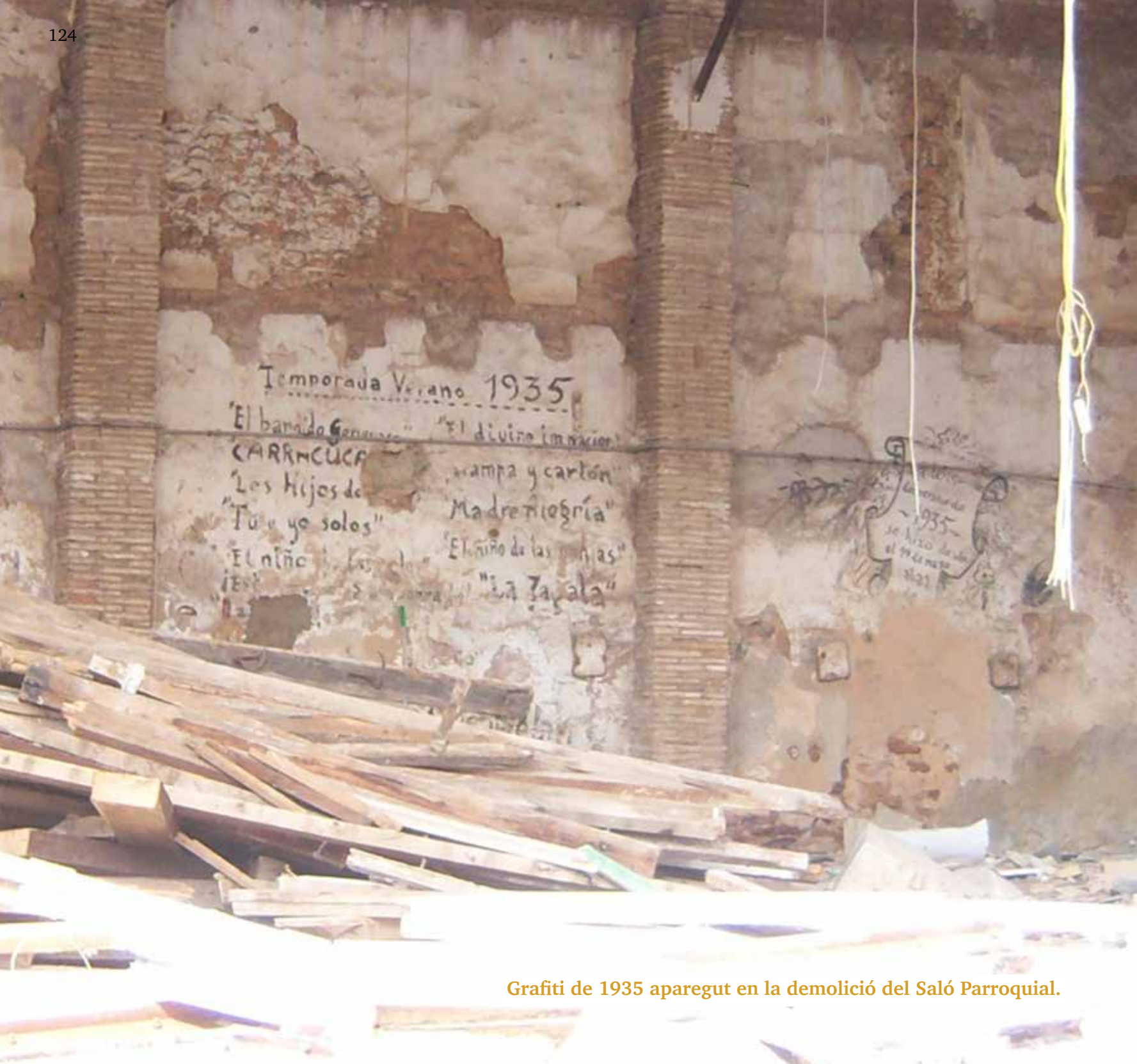

Boters del taller de Botja.

Una de les majors indústries de Torrent que més havia crescut, van ser les fàbriques de botes i cubes de fusta. El metòdic procés de fabricació i tècnica de muntatge de les botes requeria una certa especialització, i el seu ofici era un dels que millor pagaven als treballadors i també dels que més beneficis aportaven als amos dels tallers. La indústria de botes a Torrent posseïa una estructura jerarquitzada: mestre, oficial, i aprenent, i estava organitzada en associació, per part dels patrons, i gremi de treballadors. Les estructures associatives d'esta indústria a la població van ser: l'Associació de Patrons de Tonells de Torrent, 1901-02, la Societat Local Unió de Treballadors de Tonells, que es van passar a les cubes en 1902, i el Gremi de Tonellers, 1917. En 1935 estos eren els fabricants de botes a Torrent:

D. Constantino Folgado	al carrer Sant Tomàs.
D. Enrique Folgado	al carrer Trinitat.
D. Modesto Folgado	al carrer Campoamor.
D. Vicente Roig	a la plaça Mestre Giner.
D. Alfredo Rubio	a la carretera València.
Germans Silla	a la carretera València.
Vda . de D. Francisco Tronch	al carrer Sèquia.

Existia també un taller de botes i pells per al transport de vins, l'amo del qual, era Miguel Sandalio, a la plaça Mestre Giner.

Grafiti de 1935 aparegut en la demolició del Saló Parroquial.

Com hem pogut vore, Torrent va experimentar a gran velocitat grans canvis i transformacions socials, sempre lluitant enfront d'una terra difícil de treballar, la qual cosa va provocar, que des d'antany, els seus habitants hagueren de superar estos inconvenients a través de molt d'esforç i tenacitat, i recorrent a altres terres sempre que calguera i aportara algun benefici. Este caràcter, fins i tot, perdura en l'actualitat i veiem com la nostra ciutat contínua creixent en població i riquesa.

PROGRAMA
DE
FESTES
2022

**DISSABTE, 5 DE FEBRER. A LES 21:30 HORES
SOPAR FALLERS D'HONOR
SALÓ CAIXA RURAL**

**DIUMENGE, 13 DE FEBRER. A LES 11:00 HORES
PRESENTACIÓ INFANTIL
TEATRE "LLAR ANTONIÀ"**

**DIUMENGE, 20 DE FEBRER. A LES 11:00 HORES
CANT DE L'ESTORETA
PLAÇA SANT ROC**

**DIVENDRES, 25 DE FEBRER. A LES 22:00 HORES
PRESENTACIÓ MAJOR
TEATRE "LLAR ANTONIÀ"**

**DISSABTE, 26 DE FEBRER. A LES 20:00 HORES
CRIDA
ALS PEUS DE LA TORRE**

**DIUMENGE, 27 DE FEBRER. A LES 11:00 HORES
CAVALCADA DEL NINOT INFANTIL
AVINGUDA AL VEDAT**

**DIUMENGE, 27 DE FEBRER. A LES 18:00 HORES
BERENAR INFANTIL
CASAL**

**DIMARTS 1 DE MARÇ. A LES 21:00 HORES
SOPAR TANCAMENT PRESENTACIÓ JOCS FLORALS
CASAL**

**DIVENDRES, 4 DE MARÇ. A LES 20:00 HORES
LLIURAMENT RECOMPENSES DE BRILLANTS
SALÓ D'ACTES AJUNTAMENT DE TORRENT**

**DISSABTE, 5 DE MARÇ. A LES 19:00 HORES
CAVALCADA DEL NINOT
AVINGUDA AL VEDAT**

**DIUMENGE, 6 DE MARÇ. A LES 18:00 HORES
BERENAR INFANTIL
CASAL**

**DIMARTS 8 DE MARÇ. A LES 22:00 HORES
SETMANA CULTURAL: PRESENTACIÓ LLIBRETS
CASAL**

**DIMECRES, 9 DE MARÇ. A LES 21:30 HORES
SETMANA CULTURAL: " A TORRENT NO LI FALLES"
CASAL**

**DIJOUS, 10 DE MARÇ. A LES 22:00 HORES
CLAUSURA I LLIURAMENT JOCS FLORALS
CASAL**

**DISSABTE, 12 DE MARÇ. A LES 22:00 HORES
SOPAR HOMENATGE FALLERA MAJOR
CARPA**

**DIUMENGE, 13 DE MARÇ. A LES 11:00 HORES
MATINAL INFANTIL
CARRER RAMÓN Y CAJAL**

DIUMENGE, 13 DE MARÇ. A LES 18:00 HORES
BERENAR INFANTIL
CARPA

DILLUNS, 14 DE MARÇ. A LES 20:00 HORES
VISITA FALLES DE VALÈNCIA
VALÈNCIA

DIMARTS, 15 DE MARÇ. A LES 20:00 HORES
PLANTÀ INFANTIL
CARRER RAMÓN Y CAJAL

DIMARTS 15 DE MARÇ. A LES 22:00 HORES
SOPAR DE LA PLANTÀ
CARPA

**DIMARTS, 15 DE MARÇ. A LES 24:00 HORES
PLANTÀ MAJOR
CARRER RAMÓN Y CAJAL**

**DIMARTS, 15 DE MARÇ. A LES 24:00 HORES
ORNAT DE CARRER
CARRER CANONGE GISBERT**

**DIMECRES, 16 DE MARÇ. A LES X HORES
TRASLLAT DE LA VERGE
CARRER GOMEZ FERRER**

**DIJOUS, 17 DE MARÇ. A LES 11:00 HORES
ARREPLEGÀ DE PREMIS
PLAÇA UNIÓ MUSICAL**

**DIJOUS, 17 DE MARÇ. A LES 18:00 HORES
OFRENA DE FLORS A LA VERGE
AVINGUDA AL VEDAT FINS L'ASSUMPCIÓ**

**DIVENDRES, 18 DE MARÇ. A LES 11:00 HORES
FESTA AMB XARANGA
VISITA FALLES DE TORRENT**

**DISSABTE, 19 DE MARÇ. A LES 12:00 HORES
MISSA I OPERACIÓ KILO
PARRÒQUIA SANT LLUIS BERTRAN**

**DISSABTE, 19 DE MARÇ. A LES 13:15 HORES
PASSACARRER I OFRENA DE FLORS A SANT JOSEP
VEÏNAT I CARRER SANT JOSEP**

**DISSABTE, 19 DE MARÇ. A LES 14:00 HORES
MASCLETÀ
CARRER RAMÓN Y CAJAL**

**DISSABTE, 19 DE MARÇ. A LES 18:00 HORES
VESPRADA INFANTIL
CARPA**

**DISSABTE, 19 DE MARÇ. A LES 22:00 HORES
CASTELL I CREMÀ DE LA FALLA INFANTIL
CARRER RAMÓN I CAJAL**

**DISSABTE, 19 DE MARÇ. A LES 24:00 HORES
CASTELL I CREMÀ DE LA FALLA
CARRER DE RAMÓN Y CAJAL**

**DISSABTE, 19 DE MARÇ. A LES 24:00 HORES
ACOMIADAMENT DE LES FALLES AMB MÚSICA I BALLS
CARRER RAMÓN Y CAJAL**

**TOTS ELS DIES DE LA SETMANA FALLERA. A LES
8:00H DESPERTÀ
PEL TOT EL VEÏNAT**

**TOTS ELS DIES DE LA SETMANA FALLERA.
A LES 14:00 I 22:00 HORES
DINARS I SOPARS A LA CARPA**

**TOTS ELS DIES DE LA SETMANA FALLERA.
A LES 24:00 HORES
NITS DE BALL A LA CARPA**

BONES FALLES 2022

Si necesitas
soluciones profesionales
 acude al **ESPECIALISTA**

Pinturas Blatem con las Fallas de Torrent

- ❖ **Pinturas ecológicas y antibacterias**
- ❖ **Revestimientos e impermeabilizantes**
- ❖ **Todo tipo de esmaltes**
- ❖ **Productos para profesionales**
- ❖ **Tratamientos específicos**
- ❖ **Asesoramiento y servicio a domicilio**
- ❖ **Pinturas creativas e ideas decorativas**

Infórmate sobre nuestros cursos y talleres

Encuentra **tu tienda en Torrent** y ven a conocernos!

Avda. Juan Carlos I, 12 bajo - Telf.: 961 556 554

Ctra. Masía del Juez, 28 (esq. C/ 5º centenario)

Telf.: 961 552 608

Y en Valencia,

Avda. Fernando Abril Martorell, 82

(frente a la nueva Fe) - Telf.: 961 558 566

NOVEA TIENDA
 Camino de Moncada, 68. Bajo
 Telf.: 963 664 054

NUEVO 308 HYBRID

Unique

Nuevo PEUGEOT i-Cockpit® - Sistema multimedia personalizable
Hasta 60 km de autonomía en modo 100% eléctrico

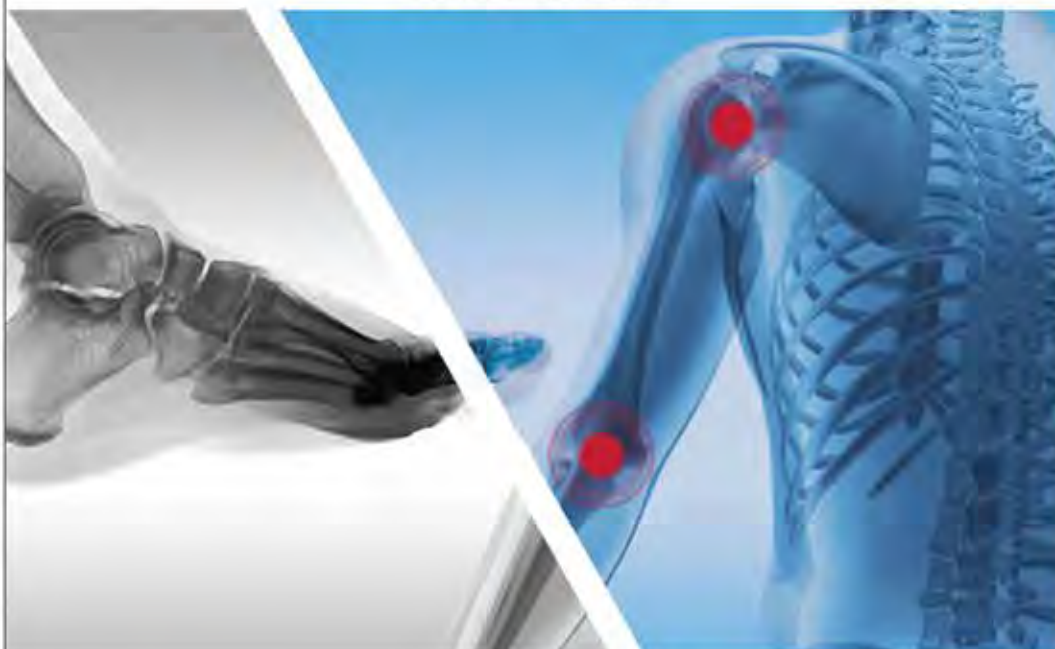
El nuevo 308 híbrido. Máxima potencia en consumo eléctrico (750 kW) máximo y máximo 1.57,2 en todo funcionamiento. Emisiones CO₂ (Ciclo urbano y máximo) y máxima 24-28 en ciclo urbano. Más información en <http://www.peugeot.es>

FERTO, S.A. Crta. Mas del Jutge, 11 TORRENT 961595085 C/Penyagolosa, 11 SILLA 961214309 www.fertosa.com

Polígono Industrial "El Bovalar"
Camino Viejo de Torrente, nº 44,
46970 - Alacuás (Valencia)

Teléfono: 96.198.56.11 - Fax: 96.151.56.42
E-mail: quimiplus@quimiplus.com
Sitio WEB : www.quimiplus.com

Material de uso y tratamiento para cuidados y primeros auxilios en:

Fisioterapia, Osteopatía, Quiromasaje,
Rehabilitación, Residencias Geriátricas,
Clínicas y Centros Deportivos en General.

SAHUQUILLO

Tlf: 96 155 04 70 - Móv: 645 473 160

suministrosahuquillo@gmail.com

grupo

GOMEZ avanza

servicios informáticos y consultoría

HAZ
VISIBLE
TU
NEGOCIO.

 C/ de Fernando Furió Roca,
15, 46900 Torrent, Valencia

 www.gomezavanza.com

 961 56 20 70

 pascual@gomezavanza.es

 www.markandbrand.es

 645413532

 hola@markandbrand.es

MARK & BRAND

MEDIA

**FRANCISCO ROS
E HIJOS S.L.**

Agencia de Repsol Butano nº 46190

REPSOL

Llamanos al
96 155 02 28
o entra en
rosenergia.es

**SOMOS
TODA TU ENERGÍA**

e ROS *Energía*

JOSEFINA HUERTA

AIRE
BARCELONA

Calle Ramón y Cajal, 26
TORRENT

Tel.: +34 961 550 564

Calle Ramón y Cajal, 8
TORRENT

Tel.: +34 961 589 719

www.josefinahuerta.com

Calle Ramón y Cajal, 26 • TORRENT

Tel.: +34 961 550 564

Calle Ramón y Cajal, 8 • TORRENT

Tel.: +34 961 589 719

LA TEUA INMOBILIÀRIA EN TORRENT

NUESTROS CLIENTES DICEN...

Un gran servicio! Muy profesionales y muy eficientes. Han conseguido vender mi piso mucho antes de lo que esperaba y por el precio previsto.

Tanto el equipo de ventas que asignaron a mi piso (muchas gracias Josep y M. José!!!) como el resto (gracias Antonio y al resto del equipo) han sido un lujo. Muy satisfecho. Los recomiendo para confiarles la compra o venta de tu casa.

FERNANDO SANZ

Muy satisfechos con el trato que nos han hecho. Muy atentos. MUCHÍSIMAS GRACIAS POR TODO!! MUY RECOMENDABLE

FERRÁN AGUILAR

Muy profesionales y destaco la atención que han tenido desde el primer día M. José y Josep. Además, les felicito porque vendieron nuestra vivienda antes de lo que pensábamos.

Gracias !!

ROSA HARO JUAREZ

Un placer tratar con vosotros. Gracias en especial a M^aJose y Josep que nos han ayudado a encontrar nuestro nuevo hogar y consiguieron vender la casa que teníamos en un tiempo récord. Gracias por hacer todo tan fácil y mágico. Sois los mejores!!!!

JESÚS MARTÍNEZ

Av. al Vedat núm. 14 davall 46900 Torrent (València)

618 83 91 71 - www.asesoresmbi.es

CASA DIEGO

RESTAURANT

Av. Jaume I El Conqueridor, 74
46192 Montserrat. València
Telèfon 962 999 423
www.restaurantecasadiego.es

TIBA WORLDWIDE OFFICES

OTHER ROMEU GROUP OFFICES

ALGERIA

Algiers (Head Office)
T: +213 21 436 572
argel@tibagroup.com

Oran
T: +213 41 414 757
oran@tibagroup.com
Skikda
T: +213 38 755 923
skikda@tibagroup.com

ANGOLA

Luanda
T: +244 222 390 968
tiba-lad@tibagroup.com

CAPE VERDE

Praia
T: +238 261 8541
tiba-rai@tibagroup.com

MOZAMBIQUE

Maputo
T: +258 848 267 765
tiba-mpm@tibagroup.com

PORTUGAL

Lisbon (Head Office)
T: +351 21 002 65 35
tiba-lis@tibagroup.com

Coimbra
T: +351 23 998 53 18
tiba-cbp@tibagroup.com

Porto
T: +351 22 999 13 56
tiba-opo@tibagroup.com

CUBA

Havana
T: +53 5279 2121
tiba-hav@tibagroup.com

GUATEMALA

Guatemala
T: +502 2221 7105
tiba-gua@tibagroup.com

MEXICO

Mexico D.F. (Head Office)
T: +52 55 4777 8800
tiba-mex@tibagroup.com

Mexico Airport
T: +52 55 5771 3357
mex-air@tibagroup.com

Guadalajara
T: +52 33 4445 3335
tiba-gdl@tibagroup.com

Leon
T: +52 47 7329 7300
tiba-leo@tibagroup.com

Monterrey
T: +52 81 8399 0585
tiba-mty@tibagroup.com

Puebla
T: +52 22 2141 4814
tiba-pbc@tibagroup.com

Queretaro
T: +52 44 2290 2904
tiba-qro@tibagroup.com

PANAMA

Panama
T: +507 300 5047
tiba-pty@tibagroup.com

CHILE

Santiago de Chile
T: +56 9 5929 0542
tiba-scl@tibagroup.com

SPAIN

Valencia (Head Office)
T: +34 963 984 111
tiba-vlc@tibagroup.com

Valencia Projects Division
T: +34 963 984 111
proyectos@tibagroup.com

Algeciras
T: +34 956 634 085
tiba-alg@tibagroup.com

Alicante
T: +34 965 140 812
tiba-alc@tibagroup.com

Barcelona
T: +34 933 012 062
tiba-bcn@tibagroup.com

Bilbao
T: +34 944 936 570
tiba-bio@tibagroup.com

Las Palmas
T: +34 928 474 300
tiba-lpa@tibagroup.com

Madrid
T: +34 912 964 100
tiba-mad@tibagroup.com

Tarragona
T: +34 933 012 062
tiba-tar@tibagroup.com

Tenerife
T: +34 922 206 804
tiba-tnf@tibagroup.com

Vigo
T: +34 986 446 520
tiba-vgo@tibagroup.com

ARGENTINA

Buenos Aires (Head Office)
T: +54 114 343 4700
info@sg-log.com

Santa Fe
T: +54 340 047 6321
info@sg-log.com

Tucuman
T: +54 381 430 1842
info@sg-log.com

CHINA

Shanghai (Head Office)
T: +86 21 3105 8806
shanghai@betalinkasia.com

Ningbo
T: +86 574 8765 3335
ningbo@betalinkasia.com

Shenzhen
T: +86 755 2586 2966
shenzhen@betalinkasia.com

Xiamen
T: +86 592 5625131
xiamen@betalinkasia.com

MOROCCO

Casablanca (Head Office)
T: +212 520 420 310
casablanca@transglory.com

Tangiers
T: +212 539 323 958
tangiers@transglory.com

TUNISIA

Rades (Head Office)
T: +216 79 457 159
tunis@transglory.com

Sfax
T: +216 74 497 633
sfax@transglory.com

Sousse
T: +216 73 202 988
sousse@transglory.com

**¡¡ NO TE QUEDES SIN TUS PAPELETAS
MUCHOS MÁS PREMIOS QUE EL AÑO PASADO !!**

**43 REGALOS
PARA UN SOLO
GANADOR**

**EL
CESTÓN**
DE LOS ABETOS

IMPUESTOS PAGADOS

PAPELETA

5€

VIAJE A
EURODISNEY

VIAJE A
NUEVA YORK

MOTO
MORINI
X-CAPE

LINGOTES
DE ORO

MACBOOK
AIR

BICICLETA
MONDRAKER
ELECTRICA

**CON EL SORTEO
DE LOTERÍA NACIONAL**

25 Junio 2022

MERCEDES
CLASE C

IPHONE 12
& WATCH

COMPRA ONLINE

www.elcestondelosabetos.es

Rtes. Los Abetos I y II. Ctra. Masía del Juez, 64, Torrent, Valencia.

The image features the text 'FALLAS 2022' in large, 3D white letters with a slight blue glow. The word 'FALLAS' is positioned above the numbers '2022'. The background is a dark teal gradient. Several colorful fireworks are exploding around the text, adding a festive atmosphere. The entire scene is framed by a thin gold border.

FALLAS

Año tras año,
comprometidos contigo.
Comprometidos **con lo nuestro.**

**caixa rural
torrent**

www.grupocooperativocajamar.es

FARMÀCIA

Metro Avinguda

LDO. JOSE ANTONIO CARRATALÁ

Avda. Al Vedat, 113 - Tel. 961 555 451
TORRENT (Valencia)

Síguenos en   644 749 560

NUEVO HORARIO:
LUNES A VIERNES DE 09:00 A 21:00H
SÁBADO: 09:00 A 14:00H

ANDREU ALABAJOS, S.L.

ARBRE I GRANIT FET ART

DECORACIÓ - CUINES - LÀPIDES - PANTEONS

Exposició:

C/. Mare de Déu de la Soletat, 28
46900 TORRENT · València
Tel.-Fax 96 157 50 50
Taller: Tel. 96 155 16 32

MARCA
ELCHE
CALZADOS

C/ Ramón y Cajal, 3 Teléfono 96 109 98 38
Avda. al Vedat, 80 Teléfono 96 108 03 67

TORRENT

Avda. San Onofre, 30 Teléfono 96 109 58 18

QUART DE POBLET

art floral

adrimar

www.adrimarfloristeria.com

c/Ejército Español,9
46900 Torrent (VLC)

☎ 961 552 013

☑ 630 282 742

c/Padre Méndez,111
46900 Torrent (VLC)

☎ 961 561 915

www.adrimarfloristeria.com

✉ info@adrimarfloristeria.com

Síguenos en las redes sociales

Plaça de la Llibertat, 13, 46900 Torrent
961 08 99 41

Centro de Jardinería

MercaJardin

☎ 96 158 95 54

www.mercajardin.es

FLORISTERÍA

JARDÍN

CAMPO

MASCOTAS

NUEVO SERVICIO DE VENTA, REPARACIÓN Y ALQUILER DE MAQUINARIA

Lotería La Ermita, S.L.

Más de 60 años repartiendo sueños
Abónese a nuestras Peñas de
Quinielas y Euromillones

Ramón y Cajal, 33
Teléfono 96 155 07 70

 Admón de loterías N° 1 La Ermita
 Lotería La Ermita

46900 TORRENT (Valencia)
info@loterialaermita.com

 601 313 076
www.loterialaermita.com

**Neumàtics · Frens
Amortidors
Alineació direccions · Olis
So · Accessoris · Llantas...
MECÀNICA EN GENERAL”**

c/ Pare Méndez, 84 baix
Telèfon 96 155 90 29
46900 TORRENT

CUMPLIMOS
años **10**

Seguimos cumpliendo ...
FUERTES Y SANOS
POR MUCHOS AÑOS MÁS!!

clínica **eliana**

Dra. Inmaculada Company Aracil
Directora
Doctora en Medicina y Cirugía

DE LUNES A VIERNES
mañanas **8.00 - 13.30 h.**
tardes **16.00 - 21.00 h.**
SÁBADOS
9.00 - 13.30 h.

Tu clínica en Torrent
todas las especialidades médicas
con los mejores profesionales.

Atención personalizada
y asesoramiento médico.

¡Ven a conocernos!

La Eliana, 12 bajo
46900 **Torrent** Valencia
T. **96 129 35 70** F. 96 129 04 81
email: info@clinicaeliana.com
www.clinicaeliana.com

e

clínica **eliana**

especialidades médicas

alergología
análisis clínicos
ecografía 4D
endocrinología y nutrición
dermatología
fisioterapia y rehabilitación
medicina familiar y comunitaria
neurocirugía
obstetricia y ginecología
(*atendemos partos*)
oftalmología
osteopatía estructural
pediatría
podología
psicología
tratamiento de fertilidad
traumatología y cirugía ortopédica
urología

prevención de riesgos laborales

medicina del trabajo
para empresas
reconocimientos médicos

certificados médicos

conductores, armas, grúas, buceo

medicina estética

depilación médica láser
dieta Pronokal
mesoterapia
nutrición

clínica dental

cirugía bucal
estética dental
implantología
odontología general
odontopediatría
ortodoncia
ortopantomografía
periodoncia
teleradiografía

centro de reproducción asistida

T. **96 129 35 70**

GRAU ASSESORS, S.L.

Assesoria Comptable i Fiscal

Assesoria Laboral, Confecció Nòmines
i Assegurances Socials

Centre de Càlcul, Mecanització,
Comptabilitats

Agència delegada d'assegurances
MAPFRE

Avda. Germaníes, 64 baix

Tels. 96 282 14 52 - 96 282 20 56

Tel./Fax: 96 283 66 99

46760 TAVERNES DE LA VALLDIGNA (València)

E-mail: gruase@ctv.es

Casa
El Chesus
 Bar Restaurant

especialitat en:

Paella Valenciana

All i Pebre

Esmorzars

Dinars i Sopars

*Saló per a batejos
 i combregars*

noves

instal.lacions

Gómez Ferrer, 104 - TORRENT - Tel.: 96 157 14 52

ALDIESPORT

Artículos para fallas

*trofeos, bandas y pergaminos
banderas y estandartes
cubrebalcones, pañuelos y polares*

Maestro Sanchis almiñana, 8
Tel. 96 155 65 11

 622.131.786
aldiesport@aldiesport.com

46900 TORRENT
(Valencia)

LA UNICA TIENDA CON PRECIOS DE FABRICA

**JAMONES
PEIRO**

Desde 1972

La Calidad en Jamón

ELABORACIÓN PROPIA

**TIENDA ONLINE:
www.jamonespeiro.com**

TIENDAS

TORRENT

C/ San Cristobal, 12

Tel: 96 117 79 45

ALAQUAS

C/ Colón, 4

Tel: 96 150 21 11

Proxima Apertura

VALENCIA

Mdo. del Cabanyal

Puestos 46-47

l u c í a p e l u q u e r a s

c/ padre méndez, 122 - 46900 torrent - tel. 96 156 67 95

www.luciapeluqueras.com

E-mail: info@luciapeluqueras.com

de 10 a 20 horas de lunes a viernes
sábados de 9 a 15 horas

Helen Doron®
English

**Inglés para niños y jóvenes
de 3 meses a 18 años**

Horario mañanas:
De 11:00 h. a 14:00 h.
Horario tardes:
De 17:00 h. a 20:00 h.

Fuera de este horario contactar al:
96 156 48 05 - 639 126 725

torrent@helendoron.com
www.helendoron.es
C/ Ramón y Cajal 12, Torrent 46900 (Frente a Ayuntamiento)

Membre Investigador

MUSEO
de TRAJE
CENTRO DE INVESTIGACIÓN
DEL PATRIMONIO ETNOLÓGICO

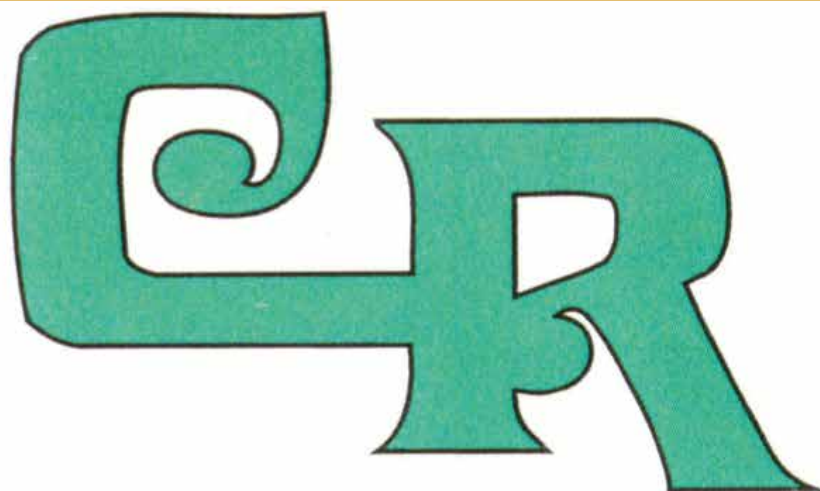
Sergio Esteve

essència valenciana - 1973

Especialitat en indumentària
aristocràtica i cortesana
dels s. XVIII-XIX
masculina i femenina.

C/ Constitució, 3
46900 TORRENT -València
Tel. 96 156 21 67
www.sergioesteve.com
info@sergioesteve.com

Cerrajería Rafael, S.L.

Rafael Herrador Climent

667 488 476

**HIERRO, ALUMINIO, FORJA
Y ACERO INOXIDABLE**

Carretera Masía del Juez, 8
46900 TORRENT (Valencia)
Tel. y Fax: 96 156 08 98
cerrajeriarafaelsl@hotmail.com

Transvia

Mucho más
que viajes.

A TODOS LOS FALLEROS/FALLERAS

¡¡ FELICES FALLAS 2022 !!!!

**Recordamos a todos nuestros clientes y amigos
que disponemos de todos los destinos de nueva
programación 2020/1
Esperamos veros pronto y reservéis vuestro viaje.
Y además con las ventajas de pago como
siempre.**

**VIAJES TRANSVIA, CALIDAD Y GARANTÍA
MUCHO MAS QUE VIAJES**

Av. al vedat, 75 46900 Torrent
maribel.laderas@transviaviajes.com
961561516

Nuestras especialidades

- Estética dental
- Cirugía y prótesis
- Implantología
- Ortodoncia
- Odontología general
- Ortopantomografía

Horario:

De lunes a viernes

Mañanas de 10:00 a 14:00h

Tardes de 16:00 a 20:00h

C/Prof. Idili Gimeno,4
46900 - Torrent

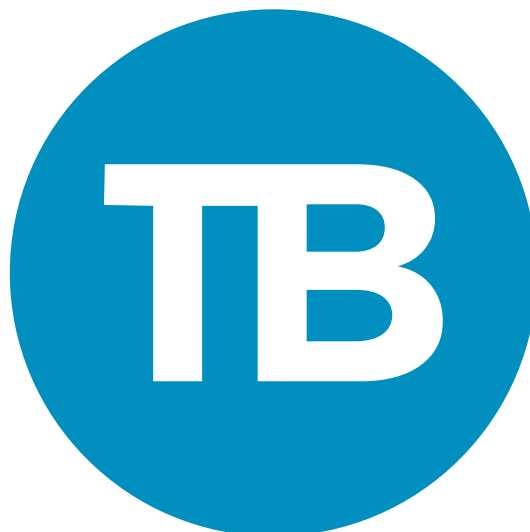
¿Dónde estamos?

 96 157 10 21

 660 51 41 27

www.dentalgo.es

impremta

TONI BURGUERA, S.L.U.

Carrer València, nº 100 · 46900 TORRENT (València)

T. **96 156 21 14** · 96 108 47 37 · **info@toniburguera.com** · www.toniburguera.com

CAPEL HOME
DISTRIBUIDOR EXCLUSIVO
de PORCELANOSA GRUPO

PROYECTOS · REFORMAS · COCINAS · BAÑOS · MOBILIARIO · INTERIORISMO · PORCELANOSA

Avda. Juan Carlos I, nº 20
Torrent (Zona Parc Central)
Teléfono: 615 124 930
www.capelhome.com

CLÍNICA FISIOTERAPIA

Aitor Martínez Muñoz

- ▶ Fisioterapia
- ▶ Osteopatía aparato locomotor
- ▶ Vendaje neuromuscular
- ▶ DLM (drenaje linfático manual)
- ▶ Punción seca
- ▶ ATM (Articulación temporomandibular)

C/ Atenas 04, nº 10

Cita previa: 633 63 14 80

ARG HABITAT VEDAT

- Servicios inmobiliarios
- Valoraciones de inmuebles
- Servicios técnicos y arquitectura
- Financiaciones e hipotecas

Gómez Ferrer 25, Bajo. Torrent, (Valencia)

636 564 188

Cooperem
amb les persones.

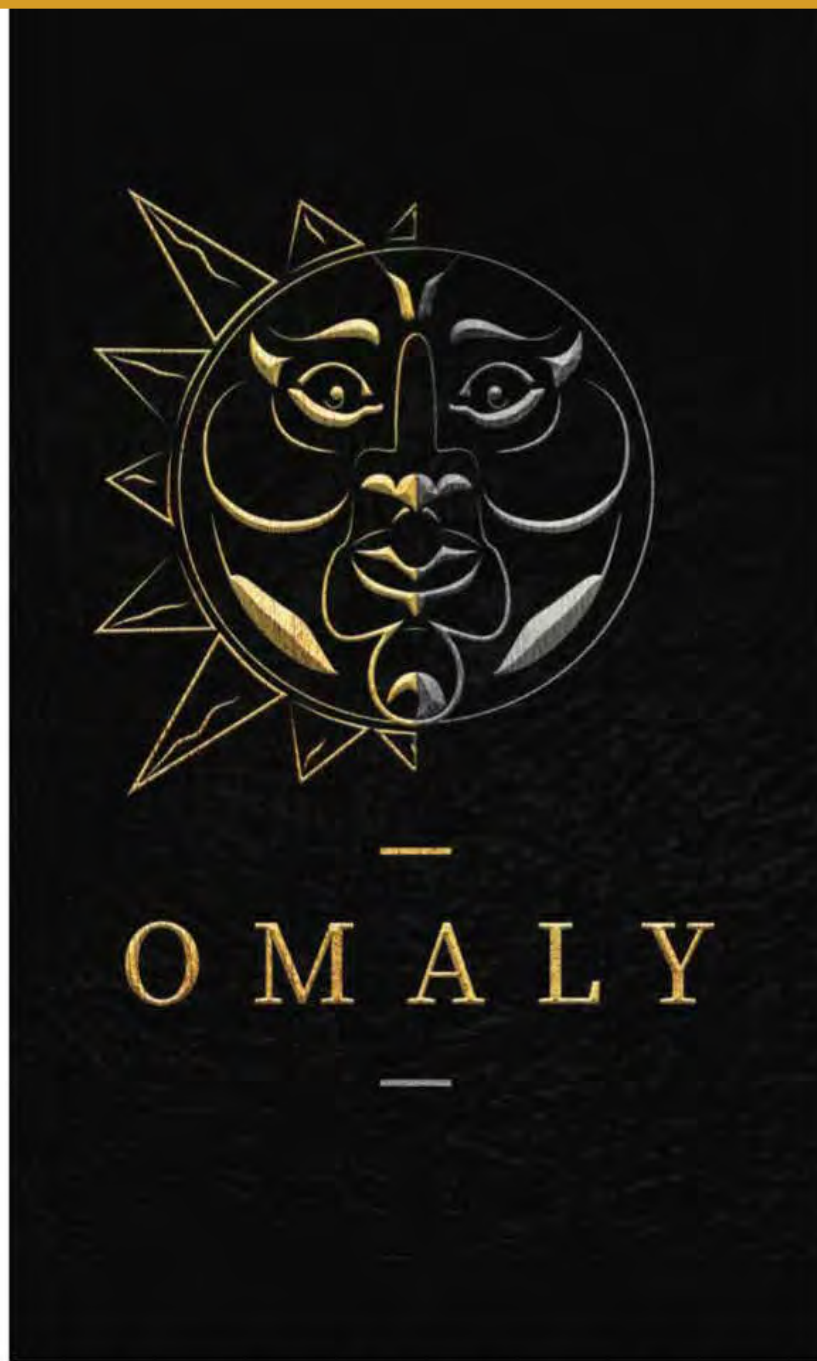
Amb les Falles!

On toca estar.

caixapopular.es

Avinguda de les Corts Valencianes, 50.
Valencia

Passarel·la
Bar - Cafetería

Pol. Ind. Masía del Juez · C/. Perelló, 13
46900 Torrent (Valencia) Tel. 696 88 45 50

FINA ANTONINO SORIANO

PELUQUERIA FINA

DIMARTS TANCAT

C/. Ramón y Cajal, 10 - Teléfono 96 156 63 52
46900 TORRENT (Valencia)

ASESORÍA JURÍDICO LABORAL
CONTABLE, FISCAL Y SEGUROS

Asesoría Mora

¿QUÉ LE OFRECEMOS?

GESTIÓN FISCAL

- Rentas
- Patrimonio
- Módulos
- Estimación directa
- IVA
- Inspecciones de hacienda
- Impuesto sobre sociedades
- IRPF y en general todo tipo de impuestos

GESTIÓN CONTABLE

- Contabilidades de empresa
- Seguimiento y asesoramiento
- Soporte fiscal y mercantil

GESTIÓN LABORAL

- Nóminas
- Seguros Sociales
- Altas, bajas y afiliaciones
- Actuaciones en Magistratura
- Inspecciones de trabajo
- Tramitación de documentos en el ministr. de trabajo
- Prevención de riesgos laborales
- Jubilaciones

ASESORAMIENTO GENERAL SOBRE:

- Creación de nuevas empresas
- Tramitación de documentos empresariales
- Representación ante organismos oficiales
- Asesoramiento jurídico (penal, civil, mercantil, etc.)
- Recursos ante los organismos oficiales, económicos y administrativos
- Tramitación y solicitud de subvenciones

¡¡NO LO DUDE!! Llame sin compromiso

Total atención y seriedad • Disponibilidad y visita a domicilio

EN TORRENT

Avda. Pals Valenciano, 86-1.º. 2.ª
Telfs. 96 157 26 41 - 96 109 82 13
Fax 96 157 26 41

 Chiqui's

REGALOS X EVENTOS
Bodas - Comuniones - Bautizos - Asociaciones

C/. Ramón y Cajal, 16. Torrent
T. 961 079 808

La Pitiusa

MODA &
COMPLEMENTOS

C/ Ramón y Cajal, 18-bajo-derecha
TORRENT

@ lapitiusatorrent@gmail.com

606 94 90 44

@lapitiusatorrent

@lapitiusatorrent

VILLANJO, S.L.

PLANXA I PINTURA

Sant Alfred,15
Telèfon
96 155 29 20
TORRENT (València)

Mª Carmen Ibáñez Furió
CORREDOR D'ASSEGURANCES

Els oferix els seus servicis de mediació i assessorament en tot tipus de modalitats i rams d'assegurances generals adaptats a tot tipus de possibilitats amb entitats de primer orde i solvència reconeguda.

-COMPROMÍS DE SERVICI-

C/. Mestre Aguilar, 29-2^a • 46006 VALÈNCIA
Telf. 96 316 31 10 • Fax 96 316 26 32
geseval@telefonica.net

WhatsApp 645 47 40 91

**Facebook
INSTAGRAM**

viajes EL MOLÍ

c/Músico José Ortí Soriano, 12 bajo 4600 Torrent

PEQUEÑO ZOO

Artículos y Piensos
para todo tipo de animales

Peluquería canina SAN BERNARD

PONTE GUAPO

Músico Mariano Puig Yago, 49 - Tel.: 961 575 207
46900 TORRENT (Valencia)

Carrer Sant Valerià, 27 B. - 46900 TORRENT (València)

Telèfon 96 113 12 78 - Mòbil 676 189 689

ROBERTO MARTINEZ ALBIÑANA
DR. BELLAS ARTES

*Academia de
Bellas Artes*

C/RAMÓN Y CAJAL, 10
46900 TORRENT

Síguenos en:

96 006 12 35

info@academiaromaral.es
www.academiaromaral.es

ROMARART

**Atención personalizada.
Todas las técnicas de Dibujo/Pintura. Escultura.
Preparación para exámenes de ingreso/pruebas
de acceso (EASD y Bellas Artes).
Repaso de dibujo técnico ESO/Bachiller.**

ALMACENES DE CONSTRUCCIÓN

HERMANOS FENOLL

C/ Valencia, 119 bajo
46900 Torrent
Valencia

Tel: 96 1550407
E-mail: fenoll@grupobdb.com
www.grupobdb.com

**SANEAMIENTO Y
SUMINISTROS**

LA ERMITA, S.L.

ALMACÉN DE FONTANERÍA Y CALEFACCIÓN

MANETES

➤ **VENTA Y LEGALIZACIÓN EN
INSTALACIONES DE:**

- **Calefacción**
- **Fontanería**
- **Riegos e Incendios**
- **Gas y demás Fluidos**

- **SANEAMIENTOS Y GRIFERÍAS**
- **MUEBLES Y ESPEJOS DE BAÑO**
- **MAMPARAS DE BAÑO**
- **DEPURADORES Y BARRACUDAS**
- **CALENTADORES**

C/. Músico Mariano Puig Yago, 12 - Bajo • 46900 TORRENT (Valencia)
Tels. 961 570 852 • 692 639 111 • saneamientoermita@gmail.com

Felices Fiestas
FALLERAS

Restaurante Rueda

*C/ San Valeriano 4
Torrent (Valencia)
Tel. 96 158 00 02*

expert

ELECTRODOMÉSTICOS

Rafael Peris Verdejo

Servicio Técnico · TV color · Vídeo · HI-FI

Todas las marcas

Aire Acondicionado

C/ Músico José Mª Merino, 26 · Tel. y Fax 96 155 54 20
e-mail: rafaperis_731@msn.com - 46900 Torrent (Valencia)

ESTILO y MODA
(Hombre, Niños)

Peluquería
TEO

Teodoro Segura Rodríguez

ESTILISTAS PELUQUEROS

Calle Hernández Malillos, 39 - Bajo
Teléfono 96 156 29 75
46900 TORRENT (Valencia)

Nou Gradimar *S.L.U.*

REALIZAMOS TRABAJOS DE
CONSTRUCCIÓN Y DECORACION
EN TODO TIPO DE MARMOL

C/. Valencia, 152 • Tel. y Fax 96 155 06 29
46900 T O R R E N T (Valencia)

e-mail: marmolesgradimar@hotmail.com

DESAYUNOS, ALMUERZOS Y
MERIENDAS

ABRIMOS DE LUNES A DOMINGO

PZA. CORTES VALENCIANAS, 12 B

TORRENT

Nos encontrarás en:

**Plaça Corts Valencianes, 5 B
46900 TORRENT**

S U M I N I S T R O S
V A L M I

FONTANERÍA - CALEFACCIÓN - RIEGOS - DEPURADORES - ELECTRODOMÉSTICOS
AIRE ACONDICIONADO - MUEBLES BAÑO - SANITARIOS - GRIFERÍAS - AZULEJOS
PUERTAS DE PASO - COCINAS

Almacén **96 129 46 09**
Tienda **96 156 26 00**
Fax **96 109 90 51**

Camí Reial esquina C/ Alicante, 2
46900 TORRENT (Valencia)
f **Suministros Valmi**
suministrosvalmi@ono.com

Sistemas Técnicos **Jover**

- ALUMINIO
- HIERRO
- ACERO INOXIDABLE
- VENTANAS Y PUERTAS
- ENREJADOS
- AUTOMATISMOS
- MALLORQUINAS
- CRISTALERIA
- TOLDOS
- MAMPARAS BAÑO

C/. Padre Méndez, 71 - 46900 TORRENT
Tel. y Fax 96 155 11 64 - Móv. 615 818 368
www.aluminiosjover.com e-mail: tecjo@ono.com

HNOS
Caballer
Pirrotécnicos sl

De la tradición surge una empresa
dinámica y renovadora que, con el
trato directo y exclusivo, obtiene la
confianza y satisfacción mútua

Dpto. Comercial: José Tronch Toledo
Tel. 665 664 137
tronch@hnos-caballer.com
www.hnos-caballer.com

BAR - RESTAURANTE

GRANERO

Pedro Arribas

Miércoles: Bacalao con huevo y cebolla

Sábado: All i Pebre

Martes y Viernes: Almuerzo popular a la brasa

Paellas para llevar

PRECIOS POPULARES

Masía del Juez, 86 - F
46909 MASÍA DEL JUEZ
Torrent - Valencia

Tel. 96 155 14 93
Móvil 674 760 650
pedrogranero1959@hotmail.com

Especialidad en
Almuerzos y Comidas
Tapas Variadas • Excelente Café

BAR

VARIEDAD DE
COMIDAS
PARA LLEVAR

L'HORTA

Ramón y Cajal, 13
Teléfono 960510294 • TORRENT (Valencia)
XPAU-2 695216054

Técnicos
especializados

TACON

Trabajo
garantizado

CADA 12 REPARACIONES

TACON

LE PONE GRATIS UNAS TAPAS

**Confeccionamos zapatos
Fallera i Fiesta**

*Hacemos todo tipo de
composturas en prendas de vestir, piel.*

Tapas y Filips en el momento.

Trabajos garantizados.

Ramón y Cajal, 41 • TORRENT

La nostra Comissió ha sigut beneficiària de la subvenció atorgada per la Diputació Provincial de València a les Falles 2022

LA FALLA RAMÓN I CAJAL I VOLTANTS DE TORRENT, HA EDITAT LA QUANTITAT DE 350 EXEMPLARS, NUMERATS DE L'1 AL 350

Este llibret amb el número _____ ha sigut
entregat a _____

El President

El Secretari

Fisioterapia Método TheraSuit®

El método TheraSuit® es la combinación de un programa de fortalecimiento intensivo y personalizado en **pacientes con parálisis cerebral u otros trastornos neuromotores**, cuyo trabajo se realiza mediante el uso del **traje TheraSuit®** que junto con la **Unidad de Ejercicios Universal**, logra acelerar el proceso de rehabilitación tanto en niños como adultos.

Atención temprana

Intervención fisioterapeuta dirigida a la población infantil de 0 a 6 años, que tiene por objetivo dar respuesta lo más pronto posible a las necesidades transitorias o permanentes que presentan los niños con trastornos en su desarrollo o que tienen el riesgo de padecerlos.

Clínica de Neurorehabilitación
Bebés, niños y adultos

Innowalk Pro

La capacidad de movernos es algo que la mayoría de nosotros damos por hecho. Nosotros damos la oportunidad de moverse a aquellas personas que no pueden hacerlo por sí mismas. El **Innowalk Pro** es un incomparable producto sanitario motorizado para la rehabilitación clínica. **Innowalk Pro** ofrece a los pacientes una oportunidad fantástica de experimentar el movimiento asistido, guiado y repetitivo, en bipedestación en carga.

Logopedia, comunicación y alimentación

Tiene como objetivo la reeducación y rehabilitación muscular de los trastornos de la respiración, masticación, deglución y del habla.

Mellbourne 56, bajo
Parc Central
46900 Torrent / Valencia
667 517 833 / 961 552 380
hola@aprenderacrecer.es
www.aprenderacrecer.es

Síguenos en

